

Urząd Statystyczny w Szczecinie

Statistical Office in Szczecin

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO W 2013 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF ZACHODNIOPOMORSKIE
VOIVODSHIP IN 2013**

Maj 2014 May

WYDAWCA *EDITOR*

Urząd Statystyczny w Szczecinie *Statistical Office in Szczecin*
ul. J. Matejki 22, 70-530 Szczecin
tel. 91 459 77 00, faks 91 434 05 95, e-mail: SekretariatUSszc@stat.gov.pl
<http://szczecin.stat.gov.pl>

ZESPÓŁ REDAKCYJNY *EDITORIAL BOARD*

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*

Dominik Rozkrut

REDAKTOR GŁÓWNY *EDITOR-IN-CHIEF*

Renata Wronkowska

CZŁONKOWIE *MEMBERS*

Anna Bilaska, Agnieszka Brzezińska, Mirosława Gazińska, Aniela Litke, Magdalena Mojsiewicz,
Janina Ofiarska, Dagmara Pawlikowska, Małgorzata Radlińska, Bernadeta Wasilewska,
Magdalena Wegner, Maria Witek

SEKRETARZ *SECRETARY*

Ewa Kacperczyk

OPRACOWANIE PUBLIKACJI *PUBLICATION PREPARATION*

Jolanta Janik, Krzysztof Juszcak, Marzena Kamińska, Mariola Kaszubowska, Artur Kwit,
Iwona Majewska, Bartosz Sidwa, Krystyna Szostak

SKŁAD KOMPUTEROWY I GRAFIKA *TYPE SETTING AND GRAPHIC*

Zachodniopomorski Ośrodek Badań Regionalnych

PROJEKT OKŁADKI *COVER DESIGN*

Lidia Motrenko-Makuch

ISSN 2084-705X

Publikacja dostępna w Internecie *Publication available at website*
<http://szczecin.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła.
When publishing SO data please indicate source.

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Szczecinie prezentuje, opracowaną po raz trzeci przez zespół pracowników Zachodniopomorskiego Ośrodka Badań Regionalnych we współpracy z Głównym Urzędem Statystycznym, publikację „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego w 2013 r.”. Opracowanie bazuje na założeniu, że podstawą właściwej oceny kondycji danej jednostki terytorialnej jest rzetelna informacja statystyczna, która ze względu na swoje właściwości posiada unikatowy walor obiektywizmu. Dla uzyskania jak najszerszego obrazu kształtowania się zjawisk społeczno-ekonomicznych, autorzy podjęli próbę analitycznego opisu zjawisk ważnych z punktu widzenia regionu oraz wzbogacili przedstawione zagadnienia o graficzną i tabelaryczną formę prezentacji danych statystycznych. Zamieszczenie informacji retrospektywnych miało na celu podniesienie wartości poznawczej wydawnictwa oraz ułatwienie obiektywnej oceny stopnia wykorzystania szans rozwojowych województwa w poszczególnych obszarach. Czytelnicy odnajdą w opracowaniu także wybrane informacje zaprezentowane w ujęciu ogólnopolskim oraz odnoszące się do innych województw, co pozwala na określenie pozycji naszego regionu na tle pozostałych. Aby ułatwić odbiorcom interpretację przedstawionych danych, treść opracowania uzupełniono o syntetyczne informacje dotyczące podstawowych założeń metodycznych oraz wyjaśnienia definicyjne. Zawarty w *Raporcie* szeroki zakres informacji obejmujących między innymi demografię, rynek pracy, rolnictwo, przemysł, wyniki finansowe i nakłady inwestycyjne nie odzwierciedla nawet w niewielkim stopniu całości zasobów statystyki publicznej, zatem na końcu każdego z rozdziałów tematycznych Czytelnicy odnajdą wskazówki dotyczące dodatkowych źródeł danych prezentujących zjawiska w szerszym wymiarze.

Wyrażamy nadzieję, że *Raport* będzie stanowić cenne źródło wiedzy o naszym regionie oraz pozwoli na promowanie roli statystyki publicznej w zaspokajaniu potrzeb informacyjnych wszystkich grup odbiorców. Wierzymy, że dostarczając wyjątkowo współcześnie cenionego dobra, jakim jest rzetelna informacja przyczyniamy się do racjonalizacji działań zmierzających do maksymalnego wykorzystania zasobów gospodarczych oraz potencjału mieszkańców województwa zachodniopomorskiego. Będziemy wdzięczni za wszelkie sugestie wspierające nasze dążenia do dostarczania odbiorcom użytecznych i wartościowych opracowań. Zapraszamy również do współpracy z Zachodniopomorskim Ośrodkiem Badań Regionalnych, w kompetencjach którego pozostaje zapewnienie wszystkim zainteresowanym dostępu do danych statystycznych charakteryzujących obszar naszego województwa.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
Szczecinie

dr Dominik Rozkrut

Szczecin, maj 2014 r.

PREFACE

The Statistical Office in Szczecin presents “Report on the socio-economic situation of Zachodniopomorskie Voivodship in 2013” which has been prepared for the third time by employees of the West Pomeranian Centre for Regional Surveys in cooperation with the Central Statistical Office. The publication is based on the assumption that a proper evaluation of a condition of a given territorial unit requires reliable statistical information whose inherent properties ensure objectivity. In order to provide the widest description of occurring social and economic phenomena authors of the publication prepared an analytic description of phenomena important for the region and supplemented the presented issues with graphs and tables. Including retrospective information was aimed at increasing the merits of the publication and facilitating carrying out an objective assessment of utilization of development chances in given fields. Readers will also find in the publication selected information regarding Poland and other voivodships, which allows comparing our region to the other ones. Moreover, the content of the publication has been supplemented with synthetic information about underlying methodological assumptions and explaining definitions to facilitate interpretation of presented data. The thematic scope of *the Report* covering, inter alia, demography, labour market, agriculture, industry, financial results and investment outlays presents only a small section of vast resources of public statistics. Therefore, additional sources of data presenting the phenomena in a wider context are included at the end of each thematic chapter.

We hope that *the Report* will constitute a useful source of information about our region and will emphasize importance of public statistics resources in meeting information needs of all recipients. We believe that by providing reliable information which is a highly valuable good we contribute to rationalisation of activities aiming at the fullest use of economic resources and potential of residents of Zachodniopomorskie Voivodship. We will be grateful for all suggestions which support our endeavours to provide useful and valuable publications. We would also like to encourage you to contact the West Pomeranian Centre for Regional Surveys which is responsible for disseminating statistical data characterising our voivodship.

Director
of the Statistical Office
in Szczecin

Dominik Rozkrut, Ph. D.

SPIS TREŚCI

		Strona <i>Page</i>
Przedmowa	<i>Foreword</i>	3
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	11
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TRENDS</i>	17
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA	<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	23
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	24
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	25
LUDNOŚĆ	<i>POPULATION</i>	28
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	34
WYNAGRODZENIA	<i>WAGES AND SALARIES</i>	48
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE	<i>SOCIAL BENEFITS</i>	51
CENY	<i>PRICES</i>	55
ROLNICTWO	<i>AGRICULTURE</i>	60
PRZEMYSŁ	<i>INDUSTRY</i>	72
BUDOWNICTWO	<i>CONSTRUCTION</i>	77
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	<i>HOUSING CONSTRUCTION</i>	80
RYNEK WEWNĘTRZNY	<i>INTERNAL MARKET</i>	85
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘ- BIORSTW NIEFINANSOWYCH	<i>FINANCIAL RESULTS OF NON-FINANCIAL ENTERPRISES</i>	88
NAKLADY INWESTYCYJNE	<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	91
GOSPODARKA MORSKA	<i>MARITIME ECONOMY</i>	94

SPIS TABLIC

		Nr <i>No.</i>	Strona <i>Page</i>
Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2013 r.	<i>Selected data for voivodship and Poland in 2013</i>	1	24
Ludność na podstawie bilansów	<i>Population based on balances</i>	2	28
Ludność według województw	<i>Population by voivodships</i>	3	29
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności w okresie I-XII	<i>Vital statistics and net migration per 1000 population in the period I-XII</i>	4	31
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	5	34
Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim	<i>Average monthly paid employment in the enterprise sector in Zachodniopomorskie Voivodship</i>	6	35
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate</i>	7	36
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate in Zachodniopomorskie Voivodship</i>	8	40

CONTENTS

LIST OF TABLES

		Nr No.	Strona Page
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	9	43
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	10	48
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in Zachodniopomorskie Voivodship</i>	11	49
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits</i>	12	51
Świadczenia społeczne w województwie zachodniopomorskim	<i>Social benefits in Zachodniopomorskie Voivodship</i>	13	52
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	14	55
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie zachodniopomorskim	<i>Price indices of consumer goods and services in Zachodniopomorskie Voivodship</i>	15	57
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	16	58
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture</i>	17	63
Przemysł	<i>Industry</i>	18	72
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie zachodniopomorskim	<i>Indices of sold production of industry in Zachodniopomorskie Voivodship</i>	19	74
Budownictwo	<i>Construction</i>	20	77
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie zachodniopomorskim	<i>Indices of construction and assembly production in Zachodniopomorskie Voivodship</i>	21	78
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Housing construction</i>	22	80
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie zachodniopomorskim	<i>Dwellings completed in Zachodniopomorskie Voivodship</i>	23	82
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie zachodniopomorskim	<i>Dwellings for which permits have been issued in Zachodniopomorskie Voivodship</i>	24	84
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	25	85
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie zachodniopomorskim	<i>Indices of retail sale in Zachodniopomorskie Voivodship</i>	26	86
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises ..</i>	27	90
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays</i>	28	92
Morska flota transportowa w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.	<i>Maritime cargo-carrying fleet in Zachodniopomorskie Voivodship in 2013 ..</i>	29	94
Morska flota transportowa według bander w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.	<i>Cargo-carrying sea fleet by flags in Zachodniopomorskie Voivodship in 2013</i>	30	95
Przewozy ładunków morską flotą transportową według rodzajów żeglugi i zasięgów pływania w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.	<i>Maritime transport by type and range of shipping in Zachodniopomorskie Voivodship in 2013</i>	31	96

		Nr No.	Strona Page
Obroty ładunkowe w portach morskich województwa zachodniopomorskiego według grup ładunkowych i portów w 2013 r.	<i>Cargo traffic in seaports of Zachodniopomorskie Voivodship by group of cargo and seaport in 2013</i>	32	98
Obroty ładunkowe w portach morskich województwa zachodniopomorskiego według relacji, portów i grup ładunkowych w 2013 r.	<i>Cargo traffic in seaports of Zachodniopomorskie Voivodship by direction, seaport and group of cargo in 2013</i>	33	99
Statki transportowe wchodzące do portów morskich województwa zachodniopomorskiego w 2013 r.	<i>Cargo-carrying ship arrivals at seaports of Zachodniopomorskie Voivodship in 2013</i>	34	102
Flota rybacka województwa zachodniopomorskiego w 2013 r.	<i>Fishing fleet in Zachodniopomorskie Voivodship in 2013</i>	35	103
Kontenery w międzynarodowym obrocie morskim w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.	<i>International maritime traffic of containers in Zachodniopomorskie Voivodship in 2013</i>	36	103
Obroty ładunków tranzytowych według rodzajów tranzytu, grup ładunkowych i portów w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.	<i>Transit traffic by type of transit, group of cargo and seaport in Zachodniopomorskie Voivodship in 2013</i>	37	104
Ruch pasażerów w wybranych portach morskich województwa zachodniopomorskiego według kraju rozpoczęcia lub zakończenia podróży w 2013 r.	<i>Passenger movements in selected seaports of Zachodniopomorskie Voivodship by place of departure or destination in 2013</i>	38	105
Przewozy pasażerów statkami pasażerskimi morskiej i przybrzeżnej floty transportowej w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.	<i>Coastal passenger transport in Zachodniopomorskie Voivodship in 2013</i> .	39	106

SPIS WYKRESÓW

		Nr No.	Strona Page
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2013 r.	<i>Natural increase per 1000 population in 2013</i>	1	25
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2013 r. .	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2013</i>	2	25
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2013 r.	<i>Employment rate by LFS in 2013</i>	3	25
Stopa bezrobocia według BAEL w 2013 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2013</i>	4	26
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2013</i>	5	26
Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2013 r.	<i>Increase of prices of consumer goods and services in 2013</i>	6	26
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2013 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2013</i>	7	26
Mieszkania oddane do użytkowania w 2013 r.	<i>Dwellings completed in 2013</i>	8	27
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2013 r. ...	<i>Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2013</i>	9	27
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2013 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2013</i>	10	27

LIST OF GRAPHS

		Nr No.	Strona Page
Przyrost naturalny na 1000 ludności	<i>Vital statistics per 1000 population</i>	11	30
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie zachodniopomorskim według podregionów i powiatów w 2013 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in Zachodniopomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2013</i>	12	31
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	13	32
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie zachodniopomorskim według podregionów i powiatów w 2013 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in Zachodniopomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2013</i>	14	33
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	15	34
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections</i>	16	35
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	17	38
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	18	38
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	19	39
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Registered unemployment rate</i>	20	41
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie zachodniopomorskim według podregionów i powiatów w 2013 r.	<i>Registered unemployment rate in Zachodniopomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2013</i>	21	41
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	22	43
Współczynnik aktywności zawodowej	<i>Activity rate</i>	23	44
Struktura pracujących według wieku w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in Zachodniopomorskie Voivodship in the 4th quarter</i>	24	45
Wskaźnik zatrudnienia	<i>Employment rate</i>	25	45
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by age in Zachodniopomorskie Voivodship in the 4th quarter</i>	26	46
Struktura bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy w IV kwartale 2013 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of job search in the 4th quarter 2013</i>	27	46
Stopa bezrobocia	<i>Unemployment rate</i>	28	47
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons</i>	29	47
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	30	48
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2013 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in selected sections in 2013</i>	31	49
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners</i>	32	53
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension</i>	33	54

		Nr No.	Strona Page
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	34	56
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in Zachodniopomorskie Voivodship in 2013 ..</i>	35	58
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha</i>	36	65
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha</i>	37	65
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land ...</i>	38	66
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land</i>	39	67
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)</i>	40	67
Zmiana wielkości skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)	<i>Change in procurement of total animals for slaughter (in terms of meat, including fats)</i>	41	68
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk</i>	42	68
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and market place prices of agricultural products</i>	43	69
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia .	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley</i>	44	70
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	<i>Indices of sold production of industry</i>	45	73
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2013 r.	<i>Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections in 2013</i>	46	73
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry</i>	47	75
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2013 r.	<i>Structure of average paid employment in industry by PKD 2007 sections in 2013 .</i>	48	76
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa	<i>Indices of sold production of construction</i>	49	78
Dynamika produkcji budowlano-montażowej	<i>Indices of construction and assembly production</i>	50	78
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007	<i>Structure of construction and assembly production by PKD 2007 divisions</i>	51	79
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	52	79
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed</i>	53	81
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population</i>	54	81
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa ...	<i>Structure of number of dwellings completed by form of construction</i>	55	81
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie zachodniopomorskim według podregionów i powiatów w 2013 r.	<i>Dwellings completed in Zachodniopomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2013</i>	56	82
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	57	83
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań	<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>	58	83

		Nr No.	Strona Page
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	59	84
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	60	86
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	61	88
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	62	88
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	63	89
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	64	89
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem ..	<i>Indices of total investment outlays</i>	65	91
Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe	<i>Structure of investments outlays for fixed assets</i>	66	93
Morska flota transportowa według nośności (DWT) w 2013 r.	<i>Cargo-carrying sea fleet by deadweight in 2013</i>	67	94
Morska flota transportowa według wieku statków w 2013 r.	<i>Maritime cargo-carrying fleet by age in 2013</i>	68	95
Struktura przewozów morską flotą transportową według grup ładunkowych w województwie zachodniopomorskim	<i>Structure of maritime transport by cargo group in Zachodniopomorskie Voivodship</i>	69	96
Struktura obrotów ładunkowych w portach morskich województwa zachodniopomorskiego	<i>Structure of cargo traffic in seaports of Zachodniopomorskie Voivodship</i>	70	98
Struktura obrotów ładunkowych według grup ładunkowych w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.	<i>Structure of cargo traffic by cargo group in Zachodniopomorskie Voivodship in 2013</i>	71	99
Struktura obrotów ładunków tranzytowych w portach morskich województwa zachodniopomorskiego na tle obrotów w polskich portach	<i>Structure of transit traffic in seaports of Zachodniopomorskie Voivodship against the background of traffic in seaports of Poland</i>	72	100
Struktura ruchu pasażerów w portach morskich województwa zachodniopomorskiego w 2013 r.	<i>Structure of passenger traffic in Zachodniopomorskie Voivodship in 2013 ..</i>	73	101
ANEKS	APPENDIX	Nr No.	Strona Page
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM	<i>SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP ..</i>	I	107
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS</i>	II	111

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisach województw informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2013 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raportcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego w 2013 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową), na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 December 2013.*

2. *Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments to replace the formerly applied PKD 2004.*

In the publication “Report on the socio-economic situation of Zachodniopomorskie Voivodship in 2013”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. *The item “**Industry**” was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.*

4. *Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

7. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service), on their own-account in order to earn a profit.*

8. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

9. *In the publication data in regard to:*

1) ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*

- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

- 2) ***sold production of industry and construction*** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 3) ***financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments*** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the enterprise sector is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Prezentowane dane o powierzchni użytków rolnych od 2012 r. nie obejmują posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. Dane za lata 2010-2012 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach.

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2012 r. – z lat 2011 i 2012;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006-2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do **przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności faktycznie zamieszkałej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę

11. The presented data since 2012 on the area of agricultural land have not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. Data for the years 2010-2012 was changed in comparison with the ones published in the previous editions.

12. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) *agricultural output* – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2012 – the prices from 2011 and 2012, are assumed;
- 2) *sold production of industry*:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006-2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

13. **Relative numbers (indices, percentages)** are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing, **per capita data (1000 population etc.)** as of the end of the year, the actually living population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June.

15. Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

17. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje (dok.) <i>sections (cont.)</i>	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

18. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

ZNAKI UMOWNE SYMBOLS

- Kreska (-) — oznacza, że zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero (0) — zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5.
magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit.
- (0,0) — zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.
- Kropka (.) — oznacza zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x — wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ — oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do publikacji, ust. 17 na str. 13.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the publication, item 17 on page 13.
- Znak * — oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
data revised.
- Znak # — oznacza, że dane nie mogą być publikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.
- „W tym“ — oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
„Of which“ — *indicates that not all elements of the sum are given.*

WAŻNIEJSZE SKRÓTY ABBREVIATIONS

zł — złoty
<i>złoty</i>	m ³ — metr sześcienny
<i>cubic metre</i>
tys. — tysiąc
<i>thousand</i>	dt — decytona
<i>deciton</i>
mln — milion
<i>million</i>	szt — sztuka
<i>piece</i>
t — tona
<i>tonne</i>	pkt — punkt
<i>point</i>
l — litr
<i>litre</i>	dam ³ — dekametr sześcienny
<i>cubic dekametre</i>
m — metr
<i>metre</i>	PKD — Polska Klasyfikacja Działalności
<i>NACE Classification</i>
mb — metr bieżący
<i>current metre</i>	PKWiU — Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług
<i>PRODCOM</i>
m ² — metr kwadratowy
<i>square metre</i>	

PODSTAWOWE TENDENCJE

Sytuację społeczno-gospodarczą województwa zachodniopomorskiego w 2013 r. charakteryzowały następujące zjawiska:

- liczba **ludności**, podobnie jak struktura ludności według płci, w ostatnich latach nie ulegała większym zmianom. Nieznaczny spadek liczby urodzeń przy jednoczesnym wzroście liczby zgonów spowodował, że przyrost naturalny w 2013 r. (trzeci rok z rzędu) przybrał wartość ujemną. Rok 2013 był kolejnym, w którym zmniejszyła się liczba zawartych związków małżeńskich. Saldo migracji ludności na pobyt stały – podobnie jak przez ponad dziesięć ostatnich lat – było ujemne. Województwo zachodniopomorskie pod względem gęstości zaludnienia zajmowało 13. lokatę w kraju;
- rok 2013 był czwartym z kolei, w którym notowano wzrost **przeciętnego miesięcznego zatrudnienia** w sektorze przedsiębiorstw, przy czym skala tego wzrostu była mniejsza niż w 2012 r. (w kraju odnotowano spadek przeciętnego zatrudnienia w skali roku). Najbardziej zwiększyło się przeciętne zatrudnienie w sekcji *administrowanie i działalność wspierająca*, natomiast największy spadek zaobserwowano w *budownictwie*;
- liczba **zarejestrowanych bezrobotnych** oraz **stopa bezrobocia rejestrowanego** według stanu w końcu 2013 r. była niższa niż w analogicznym okresie 2012 r. (w kraju zaobserwowano wzrost liczby bezrobotnych, a stopa bezrobocia utrzymała się na poziomie notowanym przed rokiem). Podobnie jak w latach ubiegłych w strukturze bezrobotnych zarejestrowanych według wieku dominowały osoby między 25 a 34 rokiem życia. W porównaniu z 2012 r. zmniejszyła się liczba bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy;
- wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** przeprowadzonego w IV kwartale 2013 r. wskazują na poprawę sytuacji na rynku pracy. W odniesieniu do analogicznego okresu 2012 r. nastąpił spadek liczby osób biernych zawodowo (zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet) przy jednoczesnym wzroście liczby osób aktywnych zawodowo. W wyniku korzystnych zmian na rynku pracy zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi. Stopa bezrobocia była niższa niż w IV kwartale 2012 r.;
- **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się w skali roku, a dynamika tego wzrostu był wyższa niż w kraju. W 2013 r. najwyższe przeciętne wynagrodzenie brutto osiągnęto w sekcji *informacja i komunikacja*, natomiast najniższe – w *zakwaterowaniu i gastronomii*. Pod względem wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia województwo zachodniopomorskie zajęło (podobnie jak w 2012 r.) 8. miejsce w kraju;

- liczba **emerytów** i **rencistów** była niższa niż w 2012 r., a przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto – wyższa. Wysokość przeciętnej emerytury i renty z ZUS w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej, natomiast przeciętne świadczenie otrzymywane przez rolników indywidualnych było wyższe niż średnio w kraju;
- średnioroczny **wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych** był niższy od notowanego w 2012 r. i przybrał taką samą wartość jak wskaźnik ogólnopolski. Wyższe niż w 2012 r. ceny zaobserwowano w większości kategorii wyrobów i usług (z wyjątkiem cen odzieży i obuwia, oraz związanych z transportem i edukacją). Podobnie jak w całym kraju najbardziej zdrożały napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe;
- w 2013 r. w porównaniu z poprzednim rokiem nastąpił wzrost produkcji podstawowych upraw **rolnych**, tj. zbóż podstawowych z mieszankami, rzepaku i rzepiku, natomiast niższa niż przed rokiem była produkcja ziemniaków. Na przestrzeni trzech analizowanych lat plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie były corocznie wyższe od przeciętnych uzyskiwanych w kraju. W strukturze zasiewów w regionie dominują zboża. Kolejne pod względem udziału w zasiewach są rośliny przemysłowe, wśród których przeważa uprawa rzepaku i rzepiku. W zakresie pogłowia głównych gatunków zwierząt gospodarskich na przestrzeni trzech analizowanych lat obserwuje się spadek liczebności pogłowia bydła, malejącą tendencję wykazuje również pogłowie trzody chlewnej. W porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła liczebność pogłowia drobiu, ale w odniesieniu do stanu notowanego w 2010 r. pogłowie drobiu było niższe. W 2013 r., w porównaniu z 2012 r., obserwowano wzrost skupu ziarna żyta, żywca wołowego i drobiowego oraz mleka. Pszenicy, ziemniaków i żywca wieprzowego skupiono mniej niż w 2012 r. Jednocześnie odnotowano wzrost cen większości produktów rolnych zarówno w skupie (z wyjątkiem ziemniaków jadalnych), jak i na targowiskach. W 2012 r., w odniesieniu do 2011 r., nastąpił wzrost globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych).
- w **przemysle** utrzymał się obserwowany w ostatnich latach wzrost produkcji sprzedanej, a jego dynamika była wyższa niż w 2012 r. Uzyskany wzrost był przede wszystkim wynikiem zwiększenia produkcji sprzedanej w *przetwórstwie przemysłowym* (udział tej sekcji w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu wynosi 95%). Nieznacznemu wzrostowi przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (w kraju odnotowano spadek) towarzyszył wzrost wydajności pracy mierzony wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego;
- podobnie jak w 2012 r., zmniejszyła się produkcja sprzedana **budownictwa** (w kraju po wzroście przed rokiem – również odnotowano spadek). Wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w 2013 r. była niższa niż w 2012 r. (spadek ten był większy niż w kraju). W omawianym okresie odnotowano również spadek wydajności pracy w budownictwie, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia;

- w 2013 r. w **budownictwie mieszkaniowym** zaobserwowano spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania. Niższa niż w 2012 r. była również liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto, oraz tych, na budowę których uzyskano pozwolenie. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była większa niż w 2012 r. W strukturze mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa ponad połowę stanowiły mieszkania zrealizowane przez inwestorów indywidualnych;
- po spadku obserwowanym w 2012 r. zwiększyła się (w porównaniu z rokiem poprzednim) wartość **sprzedaży detalicznej i hurtowej** (w kraju utrzymał się wzrost, przy czym jego dynamika była niższa niż w 2012 r. – dla sprzedaży detalicznej; wyższa – dla sprzedaży hurtowej);
- **wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych** uzyskane w 2013 r. były lepsze od zrealizowanych w 2012 r., z wyjątkiem wyniku na pozostałej działalności operacyjnej, na operacjach finansowych oraz wyniku zdarzeń nadzwyczajnych. Poprawiły się wszystkie podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe;
- w 2013 r., po spadku notowanym rok wcześniej, zaobserwowano (zdecydowanie większy niż w kraju) wzrost **nakładów inwestycyjnych** przedsiębiorstw. O niemal 60% zwiększyła się również łączna wartość kosztorysowa nowych inwestycji;
- morską flotą transportową polscy przewoźnicy przewieźli mniej ładunków niż w 2012 r. Przewozy ładunków polskiego handlu zagranicznego dokonane przez polskich przewoźników morskich były wyższe w porównaniu z poprzednim rokiem. Zmniejszyły się ponadto (w skali roku) przewozy pasażerów w komunikacji międzynarodowej. Wyższe niż w 2012 r. były obroty ładunkowe w **portach morskich** województwa zachodniopomorskiego oraz obroty ładunków tranzytowych.

BASIC TRENDS

In 2013 the socio-economic situation in Zachodniopomorskie Voivodship was characterised by the following phenomena:

- the number of **population**, alike the structure of population by sex, did not undergo substantial changes in the previous years. A slight decrease in the number of births together with an increase in the level of deaths led to negative population growth in 2013 (for the third consecutive year). A declining number of contracted marriages was still observed. Net migration for permanent residence – like over the previous ten years – was negative. Zachodniopomorskie Voivodship held 13th ranking among all regions with regard to the population density;
- the year 2013 was the fourth consecutive year in which the **average monthly paid employment** in the enterprise sector was on the increase, although the rate of that growth was lower than in the previous year (average paid employment in Poland declined). The biggest rise was observed in the section *Administrative and support service activities*, while the biggest fall in *Construction*;
- the number of **registered unemployed persons** and the **registered unemployment rate** went down as of the end of 2013 in comparison to 2012 (the number of registered unemployed persons in Poland increased, while the unemployment rate did not change). As in the previous years, persons aged 25-34 had the biggest share in the structure of registered unemployment by age. In comparison to 2012, the number of unemployed persons per job offer decreased;
- the results of the **Labour Force Survey (LFS)** conducted in the 4th quarter of 2013 indicated an improvement on the labour market. In comparison with the corresponding period of 2012, the number of inactive persons declined (among both men and women), while the number of active persons was on the rise. The dependency ratio decreased due to favourable changes on the labour market. The unemployment rate was lower than in the 4th quarter of 2012;
- **average monthly gross wages and salaries** in the enterprise sector increased over a year. Moreover, their dynamics were higher than in Poland. In 2013 the highest average gross wages and salaries were paid in the section *Information and communication*, while the lowest in *Accommodation and catering*. The amount of average monthly wages and salaries gave Zachodniopomorskie Voivodship 8th ranking in Poland (as in the year 2012);
- the number of **pensioners** and **retirees** decreased in comparison to the previous year, while the average monthly gross retirement pay and pension were higher. The average monthly retirement pay and pension paid by the Social Insurance Institution (ZUS) in the voivodship were lower than a national average, while the one received by individual farmers was higher;

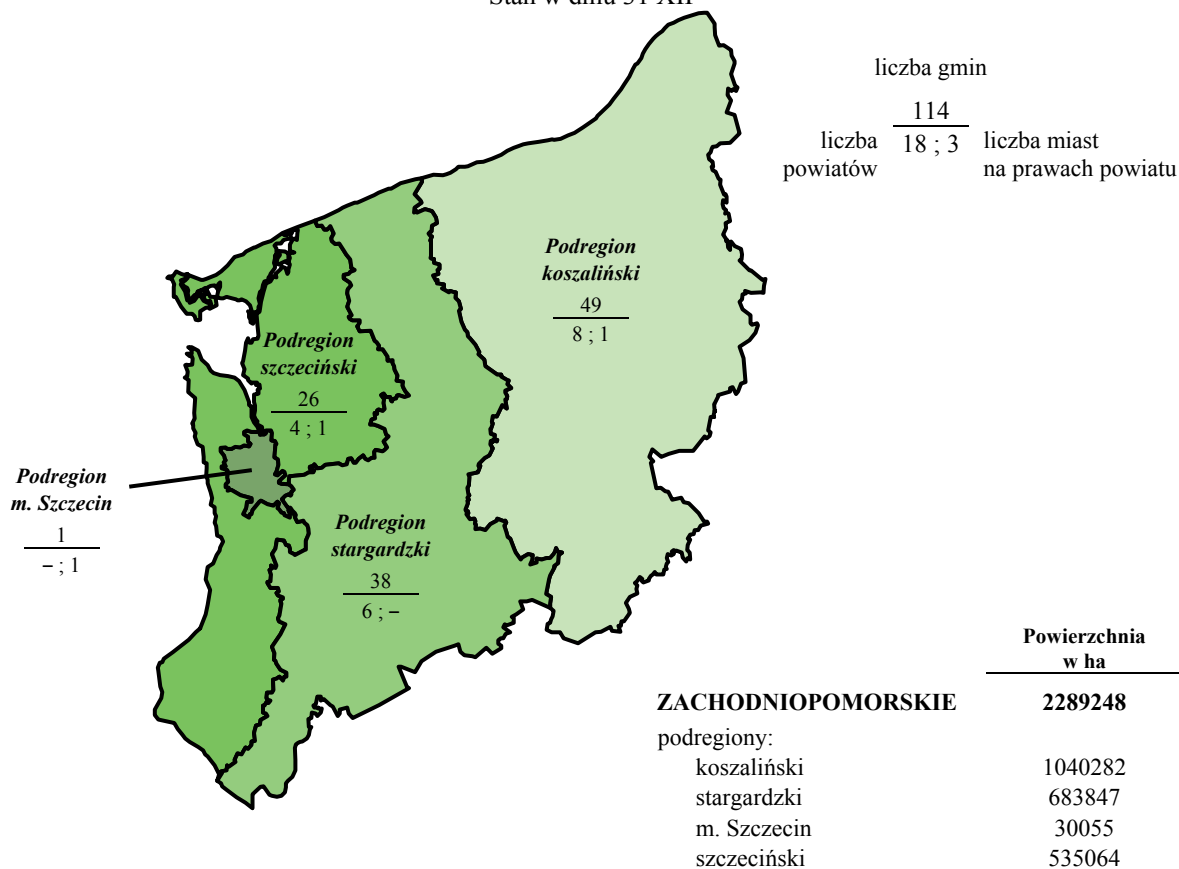
-
- the average annual **price index of consumer goods and services** was lower than in 2012 and displayed the same value as the nationwide index. Higher prices than in 2012 were observed in most categories of goods and services (except for clothing and footwear as well as related to transportation and education). Alcoholic beverages and tobacco went up the most both in the voivodship and Poland;
 - in the year 2013 the production of basic **agricultural** crops in Zachodniopomorskie Voivodship increased, i.e., basic cereals and cereals mixed, rape and turnip rape, while the production of potatoes was lower than in the previous year. Over the last three years yields of basic cereals and cereals mixed in Zachodniopomorskie Voivodship were higher than the average in Poland. The structure of sowings was dominated by cereals and industrial crops – mostly rape and turnip rape. As for the livestock, there was a decrease in cattle and pig stocks over the last three years. In comparison with the previous year, poultry stocks went up, however, it was lower than in 2010. An increased procurement of rye grain, cattle, poultry for slaughter and milk was recorded in 2013. A purchase of wheat, potatoes and pigs for slaughter was lower than in 2012. At the same time procurement and market place prices of the majority of agricultural products rose (except for procurement of edible potatoes). The global agricultural production (in constant prices) increased in 2012 in comparison with the previous year;
 - a rise in sold production of **industry** observed over the last years was continued and its dynamics were higher than in 2012. Obtained growth resulted mainly from an increased volume of sold production in *Manufacturing* (the share of this section in the total value of sold production amounted to 95%). A slight increase in the average paid employment in industry (in Poland – a decrease) was accompanied by an increase in productivity measured with the value of sold production per employee;
 - as in 2012, the sold production of **construction** decreased (in Poland after a growth in 2012 – a drop was also observed). The value of sold production of construction and assembly was lower in 2013 than in 2012 (a decrease was higher than in Poland). Productivity in the construction sector declined and the average paid employment went down in the analysed period;
 - in 2013 the number of dwellings completed in **housing construction** decreased. The number of dwellings which construction was started and the ones for which permits were granted was also lower than in 2012. Average usable floor space of a completed dwelling was higher than in the previous year. Dwellings of private construction reached over 50% of all dwellings completed;
 - after a decrease noted in 2012 the value of **retail** and **wholesale trade** went up in comparison to 2012 (in Poland an increase was maintained, however, its dynamics were lower – for retail trade and higher – for wholesale trade than in 2012);

- **the financial results of non-financial enterprises** were better in 2013 than the ones in 2012, except for results from other operating activities, financial operations and result from extraordinary events. All of basic economic and financial indicators improved;
- **investment outlays** of enterprises increased in 2013 (more significantly than in Poland) after a decrease experienced in the previous year. Moreover, an estimate value of commenced investment went up by almost 60%;
- Polish carriers shipped less cargo with maritime cargo-carrying fleet than in 2012. However, the cargo transport of Polish foreign trade performed by Polish maritime carriers was higher than in the previous year. The annual passenger transport in international traffic was on the decrease. Cargo traffic in **seaports** of Zachodniopomorskie Voivodship as well as transit cargo traffic were higher than in the previous year.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

Podregion koszaliński	Podregion stargardzki	Podregion m. Szczecin	Podregion szczeciński
Miasto na prawach powiatu:		Miasto na prawach powiatu:	Miasto na prawach powiatu:
Powiaty:	Powiaty:	Powiaty:	Powiaty:
białogardzki drawski kołobrzeski koszaliński sławieński szczecinecki świdwiński wałeczki	m. Koszalin choszचेński gryfiński myśliborski pyrzycki stargardzki łobeski	m. Szczecin	m. Świnoujście goleniowski gryfiński kamieński policki

Według stanu w dniu 31 XII 2013 r. województwo zachodniopomorskie zajmowało powierzchnię 22892 km² (2289248 ha), co stanowi 7,3% powierzchni kraju. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 75 osób (13. lokata w kraju). W miastach mieszkało 68,6% ludności województwa.

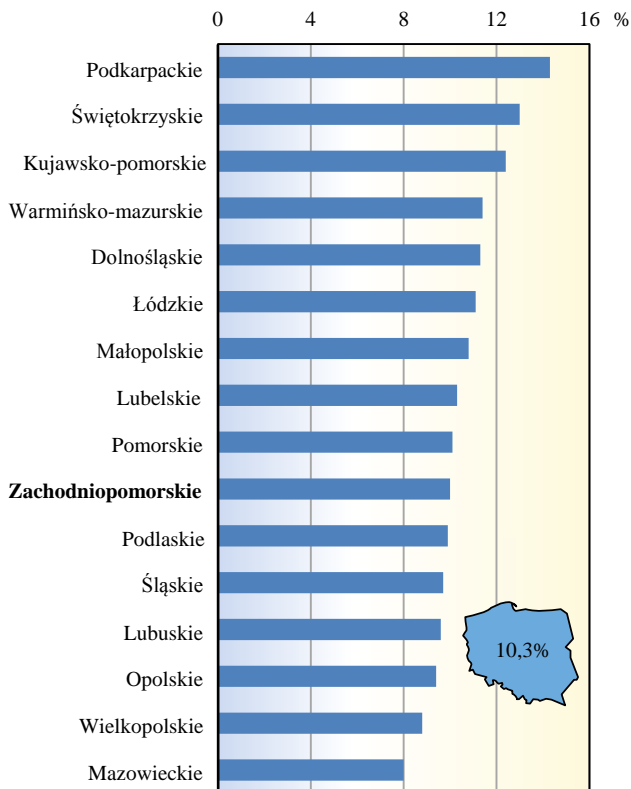
¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2013 r.

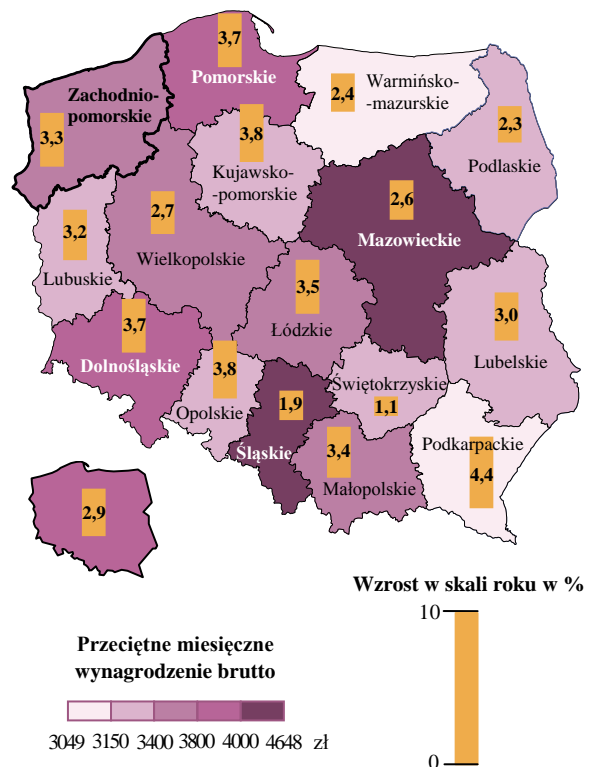
Wyszczególnienie	Polska	woj. zachodniopomorskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	75
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,46	-0,91
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,52	-0,60
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	55,9	52,6
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	50,2	47,2
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	10,3	10,0
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	3837,20	3434,20
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1855,52	1793,88
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1121,52	1204,59
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2012=100) w %	100,9	100,9
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym ^b w ha	10,1	26,9
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	38,8	12,2
Obsada trzody chlewnej ^d na 100 ha użytków rolnych w szt.	76,3	34,1
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł	469716	405049
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł	377676	345148
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,8	3,2
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1057	1277
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	21	27
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	79,8	83,1
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,5	96,1
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (2012=100, ceny bieżące) w %	104,4	164,1
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2011 r. w zł	39665	33485

^a Przepiętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r. ^b Dane wstępnne. ^c Stan w grudniu. ^d Stan w końcu listopada.

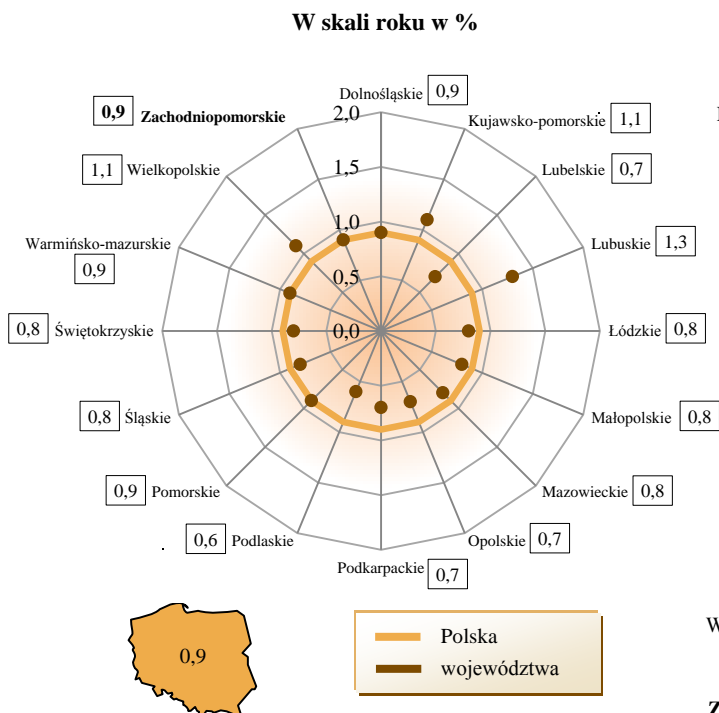
Wyk. 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2013 r.

^a Przeciętna w roku, patrz nota str. 42.

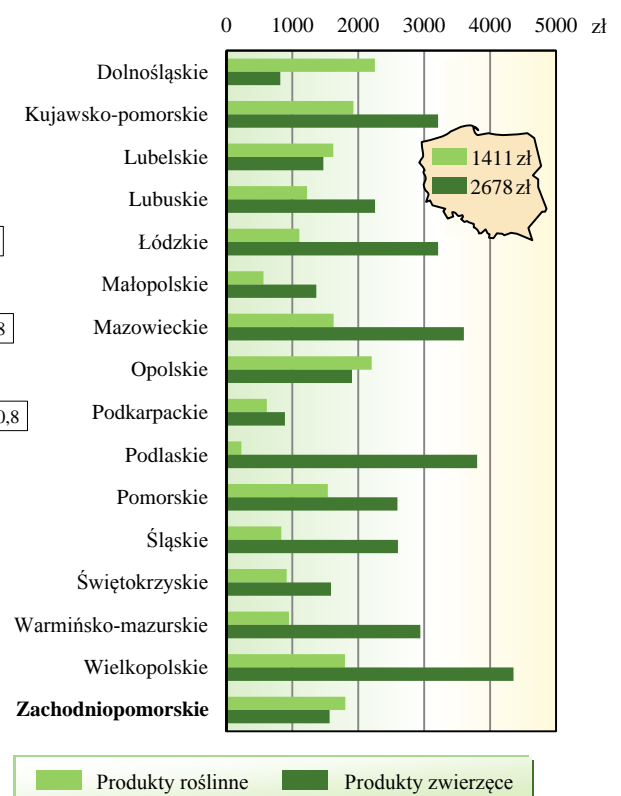
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r.

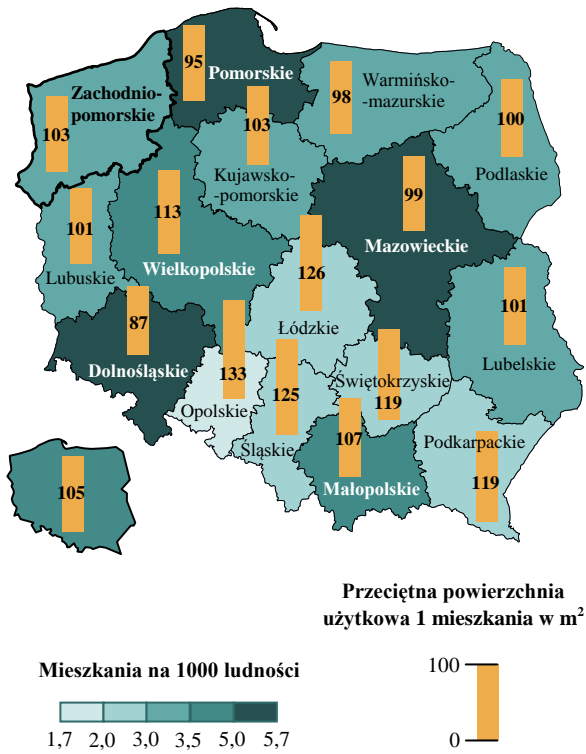
Wyk. 6. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2013 r.

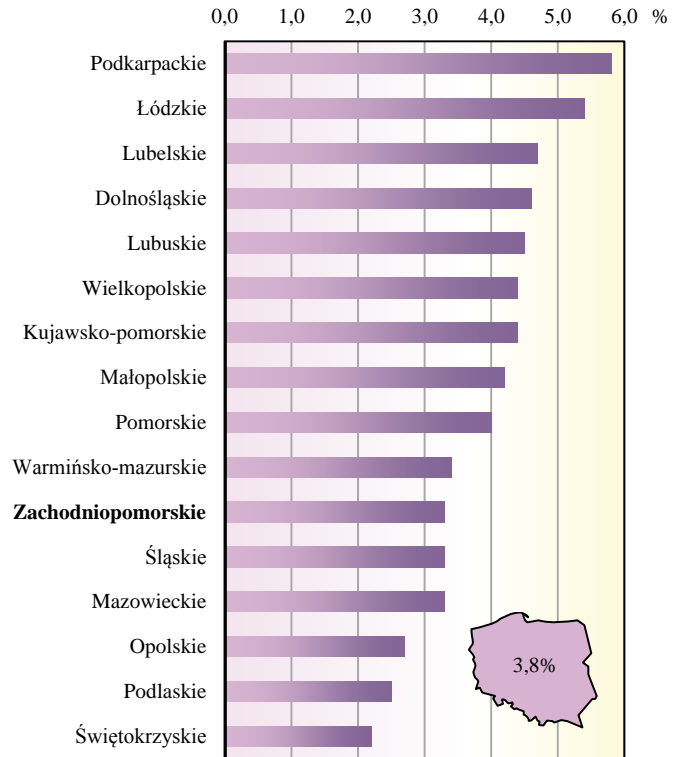
Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2013 r.

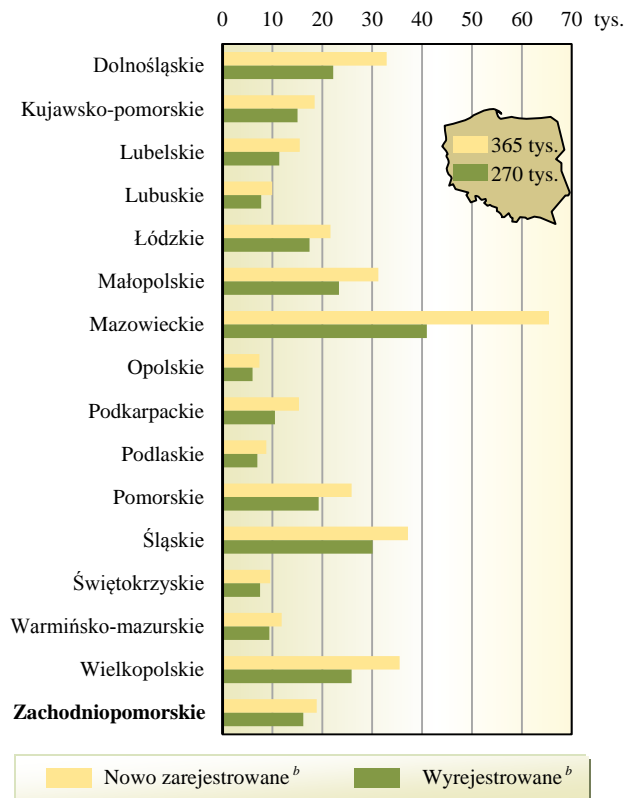
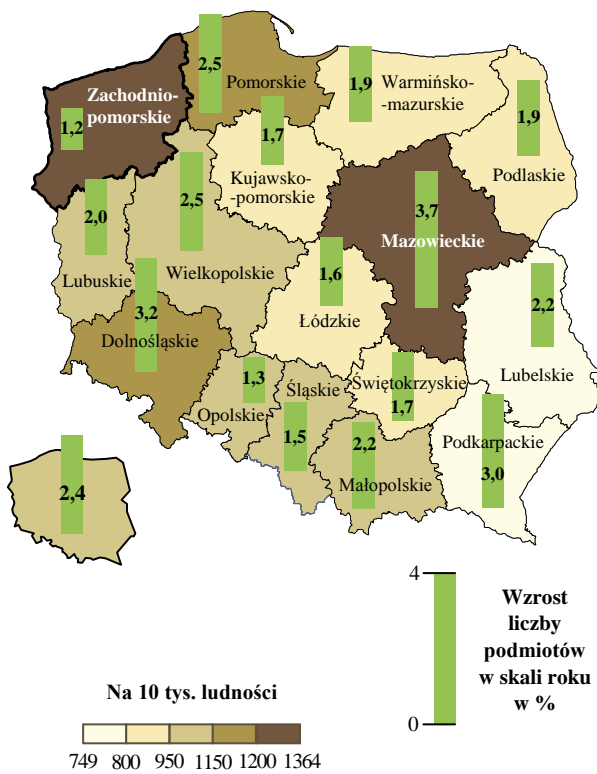
Wyk. 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2013 r.

Wyk. 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2013 r.

Wyk. 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2013 r. Stan w dniu 31 XII

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku.

LUDNOŚĆ

W 2013 r. liczba urodzeń była nieznacznie mniejsza niż w 2012 r., natomiast liczba zgonów wzrosła, co przełożyło się na zwiększenie ujemnego przyrostu naturalnego. Zarówno ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały w 2013 r., jak i saldo migracji zagranicznych przyjęło wartość ujemną (przed rokiem ogólne saldo migracji było ujemne, ale saldo migracji zagranicznych – dodatnie).

Według stanu w dniu 31 grudnia 2013 r. ludność województwa zachodniopomorskiego liczyła 1718861 osób, tj. o 2544 osoby mniej niż w 2012 r. i o 4880 osób mniej niż w 2010 r. Populacja województwa, stanowi 4,5% ogółu ludności Polski. Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu 2013 r. w województwie wyniosła 75, zaś w Polsce – 123 i kształtowała się

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzypisowych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.

Prezentowane dane dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

na poziomie analogicznym do notowanego w poprzednich latach. Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa – nadal najniższy notowano w powiecie drawskim, a najwyższy w m. Szczecinie.

Tabl. 2. **Ludność na podstawie bilansów**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Stan w dniu 30 VI			
w tys.	38517	38534	38502
w tym kobiety	19869	19882	19868
Miasta	23448	23360	23292
Wieś	15068	15174	15211
Stan w dniu 31 XII:			
w tysiącach	38530	38533	38496
na 1 km ²	123	123	123
w tym kobiety:			
w tysiącach	19877	19884	19866
na 100 mężczyzn	107	107	107
Miasta: w tysiącach	23429	23336	23258
w %	60,8	60,6	60,4
Wieś: w tysiącach	15101	15197	15238
w %	39,2	39,4	39,6

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Stan w dniu 30 VI			
w tys.	1724	1722	1720
w tym kobiety	884	883	882
Miasta	1190	1185	1182
Wieś	534	538	538
Stan w dniu 31 XII:			
w tysiącach	1724	1721	1719
na 1 km ²	75	75	75
w tym kobiety:			
w tysiącach	884	883	882
na 100 mężczyzn	105	105	105
Miasta: w tysiącach	1189	1184	1180
w %	69,0	68,8	68,6
Wieś: w tysiącach	535	538	539
w %	31,0	31,2	31,4

Tabl. 3. Ludność według województw
Stan w dniu 31 XII

Województwa	Ludność w tys.			Średnioroczne tempo przyrostu/ubytku liczby ludności w %	
	2010	2012	2013	2012	2013
P o l s k a	38516,7	38533,3	38495,7	-0,01	-0,10
Dolnośląskie	2916,5	2914,4	2910,0	-0,08	-0,15
Kujawsko-pomorskie	2098,7	2096,4	2092,6	-0,09	-0,18
Lubelskie	2181,6	2165,7	2156,2	-0,29	-0,44
Lubuskie	1022,9	1023,3	1021,5	0,02	-0,18
Łódzkie	2546,5	2524,7	2513,1	-0,36	-0,46
Małopolskie	3330,9	3354,1	3360,6	0,22	0,19
Mazowieckie	5256,6	5301,8	5316,8	0,31	0,28
Opolskie	1018,6	1010,2	1004,4	-0,37	-0,57
Podkarpackie	2127,2	2130,0	2129,3	0,06	-0,03
Podlaskie	1204,3	1198,7	1195,0	-0,19	-0,31
Pomorskie	2270,7	2290,1	2295,8	0,29	0,25
Śląskie	4637,5	4615,9	4599,4	-0,23	-0,36
Świętokrzyskie	1284,8	1274,0	1268,2	-0,32	-0,45
Warmińsko-mazurskie ...	1454,1	1450,7	1446,9	-0,13	-0,26
Wielkopolskie	3441,5	3462,2	3467,0	0,19	0,14
Zachodniopomorskie ...	1724,2	1721,4	1718,9	-0,08	-0,15

Struktura ludności według płci w województwie zachodniopomorskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek w końcu grudnia 2013 r., podobnie jak w końcu lat 2010-2012, wyniósł 51,3%. W Polsce tendencja jest podobna – kobiety w 2013 r. stanowiły 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

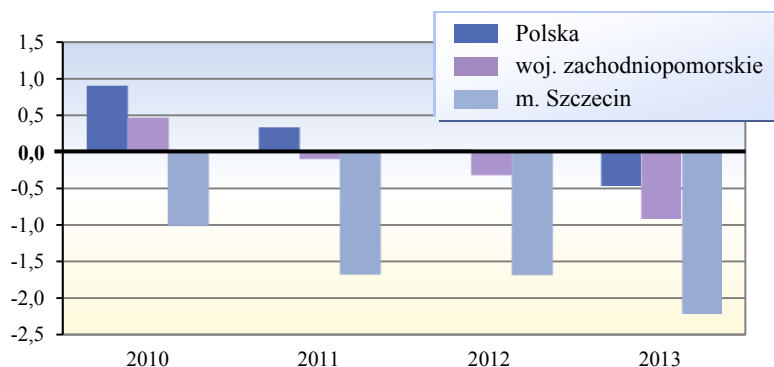
mężczyzn) ukształtował się na poziomie analogicznym jak w 2012 r. (i w latach wcześniejszych) osiągając wartość 105 – w Polsce zaś na przestrzeni ostatnich lat przyjmował wartość 107.

W województwie zachodniopomorskim w 2013 r. zarejestrowano 15425 urodzeń żywych, tj. o 545 mniej niż w 2012 r. oraz o 1915 mniej niż w 2010 r. **Współczynnik urodzeń żywych** wyniósł 8,97‰ i był minimalnie niższy w stosunku do notowanego w 2012 r. (9,27‰) oraz niższy niż w 2010 r. (10,06‰).

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności faktycznie zamieszkałej (według stanu w dniu 30 VI).

W 2013 r. w województwie zmarło 16986 osób, tj. o 490 osób więcej niż w 2012 r. oraz o 457 więcej niż w 2010 r. Ogólny **współczynnik zgonów** wyniósł 9,88‰, podczas gdy w 2012 r. – 9,58‰, a w 2010 r. – 9,59‰. W stosunku do 2012 r. i 2010 r. spadła umieralność niemowląt. **Współczynnik zgonów niemowląt** (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,99‰, wobec 5,20‰ w 2012 r. i 5,25‰ w 2010 r.

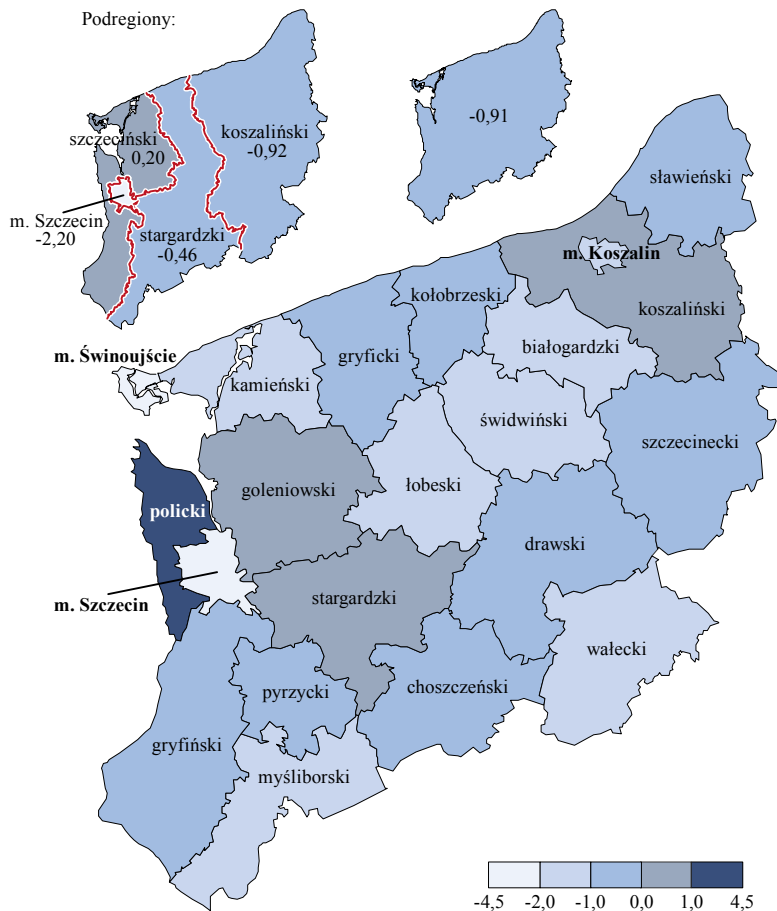
Wyk. 11. **Przyrost naturalny na 1000 ludności**

W województwie zachodniopomorskim w 2013 r. zanotowano ujemny **przyrost naturalny**. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie minus 1561, podczas gdy w 2012 r. wyniosła minus 526, a w 2010 r. była dodatnia – wyniosła 811. Współ-

czynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość minus 0,91‰ i był niższy niż w analogicznym okresie 2012 r. (minus 0,31‰), a także niższy niż w 2010 r. (0,47‰). Omawiany wskaźnik dla Polski w 2013 r. osiągał wartość minus 0,46‰, w 2012 r. 0,04‰, natomiast w 2010 r. – 0,90‰.

Wyk. 12. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie zachodniopomorskim według podregionów i powiatów w 2013 r.**

W województwie zachodniopomorskim współczynnik przyrostu naturalnego przyjął najwyższą wartość w powiecie polickim. Najniższe wartości zanotowano w m. Szczecinie i w m. Świnoujściu.

W zachodniopomorskich urządach stanu cywilnego w 2013 r. zarejestrowano 7730 nowo zawartych małżeństw, tj. o 829 mniej niż w 2012 r. i o 1791 mniej niż w 2010 r. **Współczynnik małżeństw**, który w omawianym okresie osiągnął poziom 4,50‰ był niższy niż w latach 2010 i 2012 (odpowiednio 5,52‰ i 4,97‰). W latach 2010, 2012 i 2013 liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności była wyższa w Polsce niż średnio w województwie.

Tabl. 4. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności w okresie I-XII**

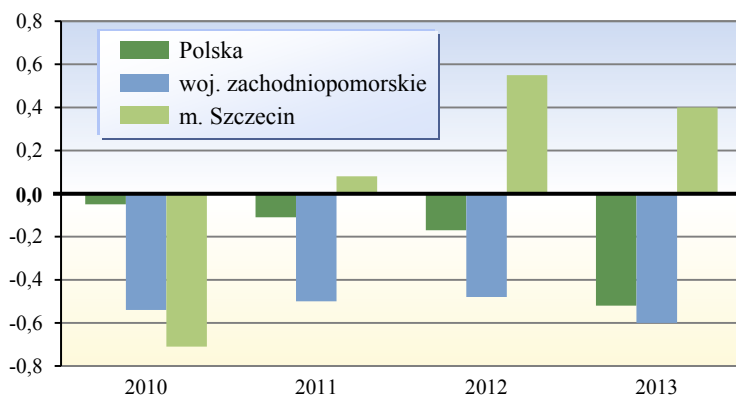
Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Małżeństwa	5,93	5,29	4,69
Urodzenia żywe	10,73	10,02	9,60
Zgony	9,83	9,99	10,06
w tym niemowląt ^a	4,98	4,64	4,56
Przyrost naturalny ^b	0,90	0,04	-0,46
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,05	-0,17	-0,52
w tym zagranicznych	-0,05	-0,17	-0,52

^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Tabl. 4. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności w okresie I-XII (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Małżeństwa	5,52	4,97	4,50
Urodzenia żywe	10,06	9,27	8,97
Zgony	9,59	9,58	9,88
w tym niemowląt ^a	5,25	5,20	4,99
Przyrost naturalny ^b	0,47	-0,31	-0,91
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,54	-0,48	-0,60
w tym zagranicznych ...	0,10	0,12	-0,22
M. SZCZECIN			
Małżeństwa	5,03	4,63	4,14
Urodzenia żywe	9,12	8,67	8,23
Zgony	10,12	10,34	10,43
w tym niemowląt ^a	7,21	6,20	6,54
Przyrost naturalny ^b	-1,00	-1,67	-2,20
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,71	0,55	0,40
w tym zagranicznych ...	0,42	0,36	0,29

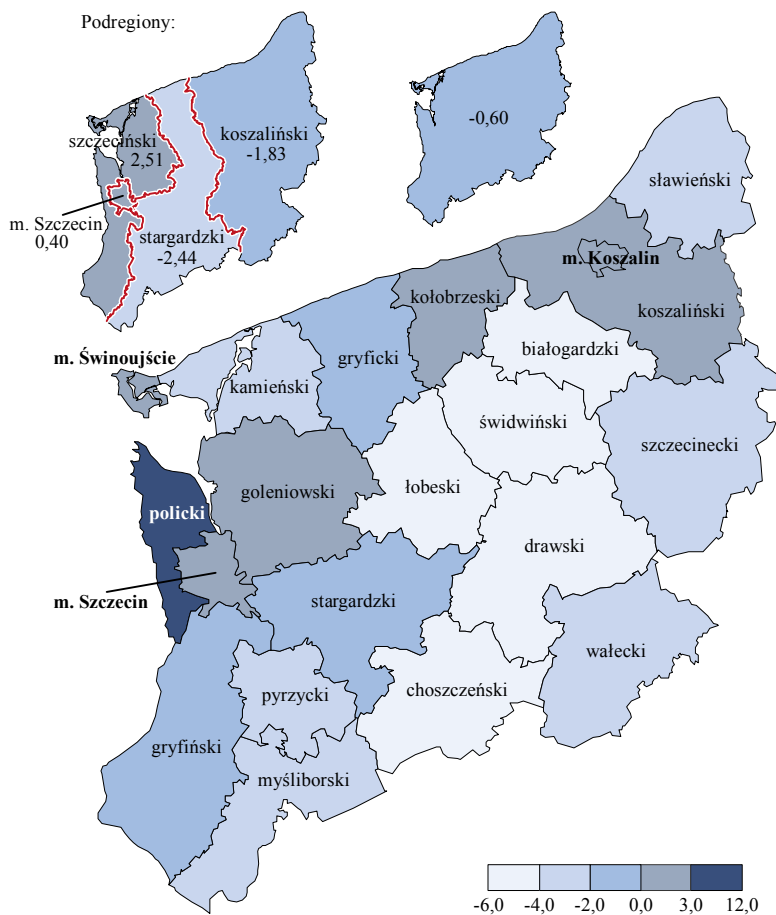
a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Wyk. 13. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności**

W 2013 r., podobnie jak w latach poprzednich, **saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych** ludności na pobyt stały było ujemne. Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie (w 2013 r. o 1040, w 2012 r. o 833, a w 2010 r. o 937).

Odnosząc się tylko do migracji zagranicznych należy stwierdzić, iż ostatnie lata pokazują spadek liczby wyjazdów Polaków za granicę na pobyt stały. O ile w Polsce w latach 2010-2013 liczba emigrantów przekraczała jeszcze liczbę imigrantów, to w województwie zachodniopomorskim w latach 2010-2012 liczba osób powracających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały w regionie przekroczyła liczbę tych, którzy wymeldowali się z pobytu stałego w związku z wyjazdem poza granice kraju. W 2013 r. w województwie zachodniopomorskim odnotowano jednak zmianę trendu i po czterech latach dodatniego salda migracji zagranicznych w województwie, w 2013 r. wyniosło ono minus 375 osób.

Wyk. 14. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie zachodniopomorskim według podregionów i powiatów w 2013 r.**

Analizując saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie zachodniopomorskim według powiatów w 2013 r. należy stwierdzić, iż przyjęło ono wartości dodatnie tylko w 7 powiatach, tj.: koszalińskim, kołobrzeczkim, goleniowskim, m. Koszalinie, m. Szczecinie, m. Świnoujściu oraz w powiecie polickim przy czym saldo migracji na pobyt stały w powiecie polickim było zdecydowanie wyższe niż w pozostałych.

Dane prezentujące ludność w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Stan i ruch naturalny ludności w województwie zachodniopomorskim” – opracowanie sygnałne dostępne co rok,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie zachodniopomorskim” – publikacja dostępna co rok (również w wersji książkowej),

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

RYNEK PRACY

▪ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

Rok 2013 był czwartym z kolei, w którym notowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, przy czym tempo tego wzrostu było słabsze niż w 2012 r.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim w 2013 r. ukształtowało się na poziomie 166,4 tys. osób, tj. o 0,4% wyższym w stosunku do 2012 r. (wobec wzrostu o 1,0% odpowiednio w 2012 r.). W kraju odnotowano spadek zatrudnienia w porównaniu z 2012 r. o 1,0% (po wzroście odpowiednio o 0,1% w 2012 r.).

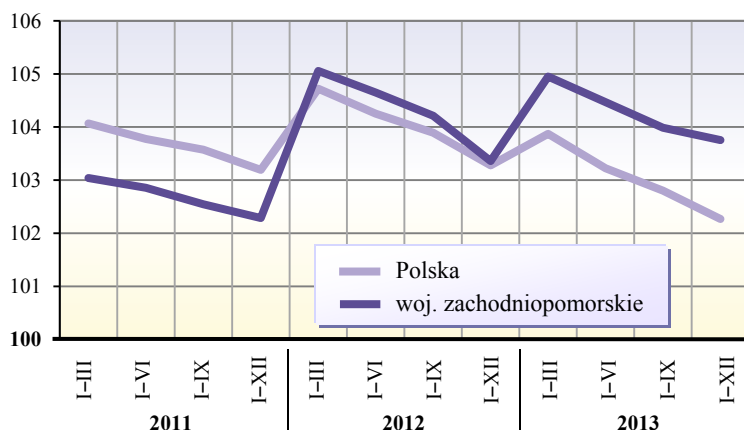
Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabl. 5. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013		
	w tysiącach		2010=100	2012=100	
Polska	5372,6	5548,7	5494,5	102,3	99,0
woj. zachodniopomorskie	160,4	165,8	166,4	103,8	100,4
m. Szczecin.....	43,9	46,5	45,7	104,1	98,2

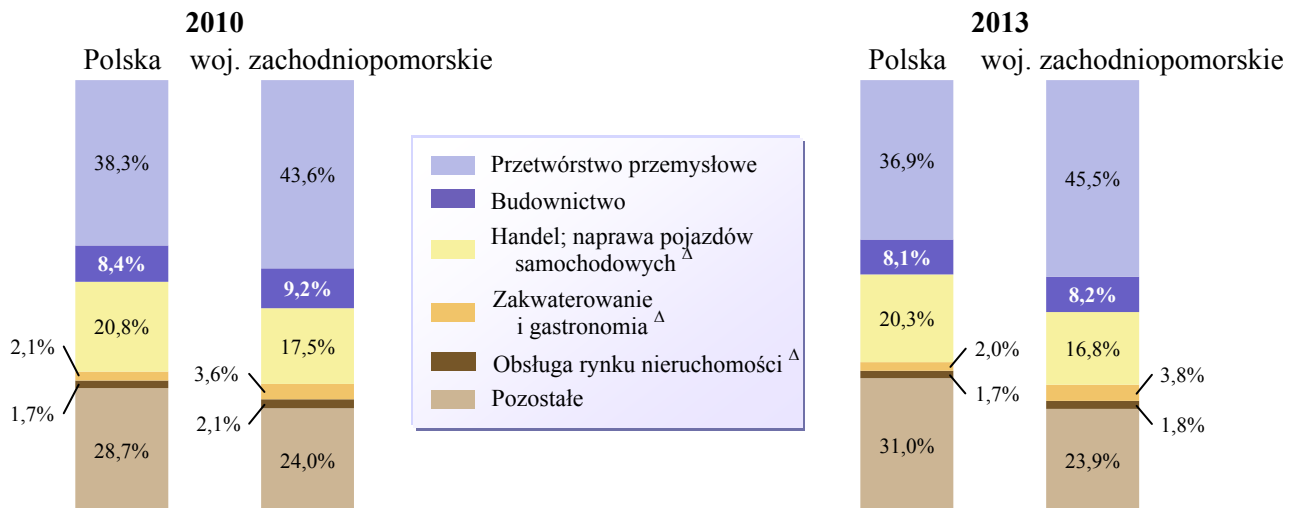
Wyk. 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**

Analogiczny okres 2010 = 100

W 2013 r. udział sektora prywatnego ukształtował się na poziomie 88,5% i zmniejszył się w porównaniu z 2012 r. o 0,6 p. proc. W jednostkach sektora prywatnego przeciętne zatrudnienie wyniosło 147,4 tys. osób, co oznacza spadek o 0,3% w stosunku do zanotowanego w 2012 r. Przeciętne zatrudnienie w sektorze publicznym w 2013 r. wyniosło 19,1 tys. osób, tj. o 5,9% więcej niż w 2012 r.

Wyk. 16. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

Przeciętne zatrudnienie w przetwórstwie przemysłowym wyniosło 75,8 tys. osób i stanowiło 45,5% przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. W porównaniu z 2012 r. udział tej sekcji zwiększył się o 1,0 p. proc., a w porównaniu z 2010 r. – o 1,9 p. proc.

Tabl. 6. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim

Wyszczególnienie	2012				2013				w tys.
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó l e m	102,0	101,7	101,6	101,0	99,9	99,8	99,8	100,4	166,4
w tym:									
Przemysł	101,2	100,9	101,0	100,3	101,4	101,6	101,4	102,3	83,1
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	101,4	101,1	101,3	100,4	101,6	101,9	101,7	102,6	75,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	98,7	98,2	98,4	99,2	101,0	101,2	99,9	100,9	5,3
Budownictwo	104,9	103,5	102,6	101,8	88,6	89,2	87,7	88,2	13,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..	98,5	98,6	98,6	98,2	102,0	101,4	101,0	101,4	28,0
Transport i gospodarka magazynowa	105,6	105,6	103,0	102,1	100,3	99,6	102,9	102,2	12,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	102,7	103,5	103,7	103,3	103,2	102,3	102,6	102,7	6,2
Informacja i komunikacja ..	118,7	115,8	114,8	116,5	102,1	102,6	102,4	100,7	3,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	103,8	102,2	103,0	102,1	92,5	93,0	95,5	96,3	3,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	86,4	87,9	89,2	91,0	106,9	104,1	102,8	104,5	6,0

W porównaniu z 2012 r. przeciętne zatrudnienie zwiększyło się m. in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 4,5%) oraz w zakwaterowaniu i gastronomii (o 2,7%), natomiast spadek przeciętnego zatrudnienia zanotowano m. in. w budownictwie (o 11,8%), a także w obsłudze rynku nieruchomości (o 3,7%).

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu 2013 r. zanotowano spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (największy wśród osób w wieku 24 lat i mniej). Liczba ofert pracy (wg stanu w końcu roku) była niższa niż w 2012 r.

W końcu grudnia 2013 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa zachodniopomorskiego wyniosła 111,1 tys. osób i była niższa od zanotowanej w 2012 r. (o 1,5 tys. osób, tj. o 1,3%), ale wyższa niż w 2010 r. (o 1,1 tys. osób, tj. o 1,0%). Należy przypomnieć, że w 2012 r. liczba bezrobotnych w porównaniu z 2011 r. zwiększyła się o 3,3%. Na koniec 2013 r. w Polsce liczba bezrobotnych była o 1,0% wyższa niż w 2012 r. (wobec wzrostu o 7,8% w 2012 r.). W stosunku do 2010 r. wzrost wyniósł 10,4% i był znacznie wyższy niż w skali województwa.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami).

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1954,7	2136,8	2157,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3042,0	2655,0	2709,4
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2979,8	2500,8	2688,2
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	83	92	70
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	13,4	13,4

^a W ciągu roku.

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	110,0	112,5	111,1
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	179,8	149,7	152,4
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	175,7	146,1	153,7
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	98	107	66
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	17,8	18,2*	18,0
M. SZCZECIN			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	16,5	19,1	18,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	30,3	25,6	25,1
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	28,1	23,4	25,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	57	100	40
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	9,7	11,0*	10,6

^a W ciągu roku.

W województwie zachodniopomorskim w końcu 2013 r., w odniesieniu do 2012 r., wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w 10 powiatach, przy czym największy – w powiecie kołobrzeskim (o 11,0%), a najmniejszy – w powiecie gryfińskim (o 0,7%). Największy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych zanotowano w powiecie goleniowskim (o 16,5%), natomiast najmniejszy – w powiecie szczecineckim (o 0,9%).

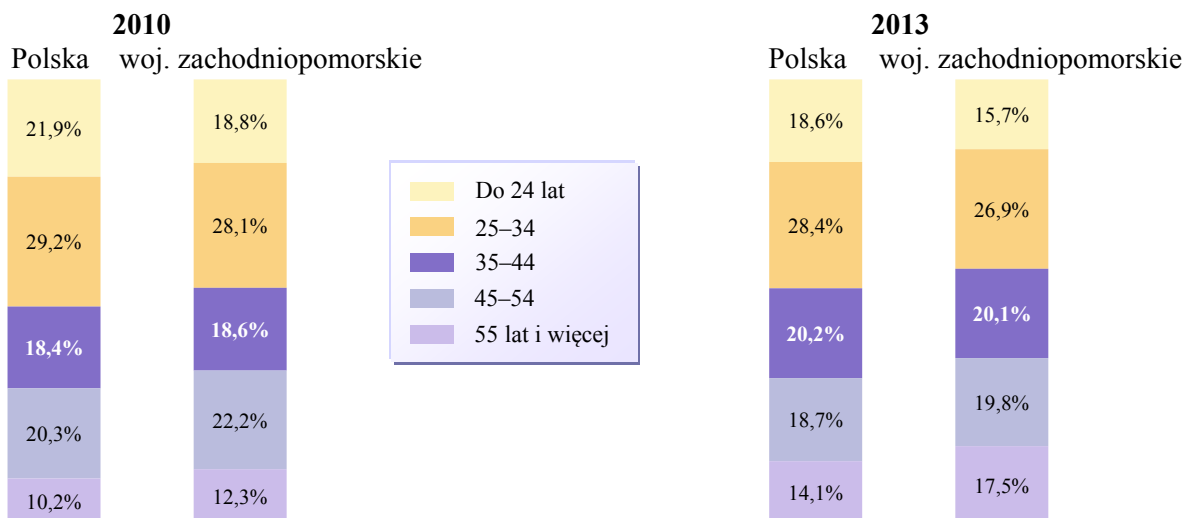
Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W końcu grudnia 2013 r. 84,5% ogólnej liczby bezrobotnych w regionie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2012 r. – 81,6%), 83,2% stanowiły osoby uprzednio pracujące (w 2012 r. – 82,3%), a 41,0% to mieszkańcy wsi (w 2012 r. – 40,7%).

W końcu 2013 r. w województwie zachodniopomorskim wśród bezrobotnych przeważały kobiety. Stanowiły one 52,1% ogólnej liczby zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 1,7% niższa niż w 2012 r. (udział kobiet w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się w porównaniu z 2012 r. o 0,2 p. proc.).

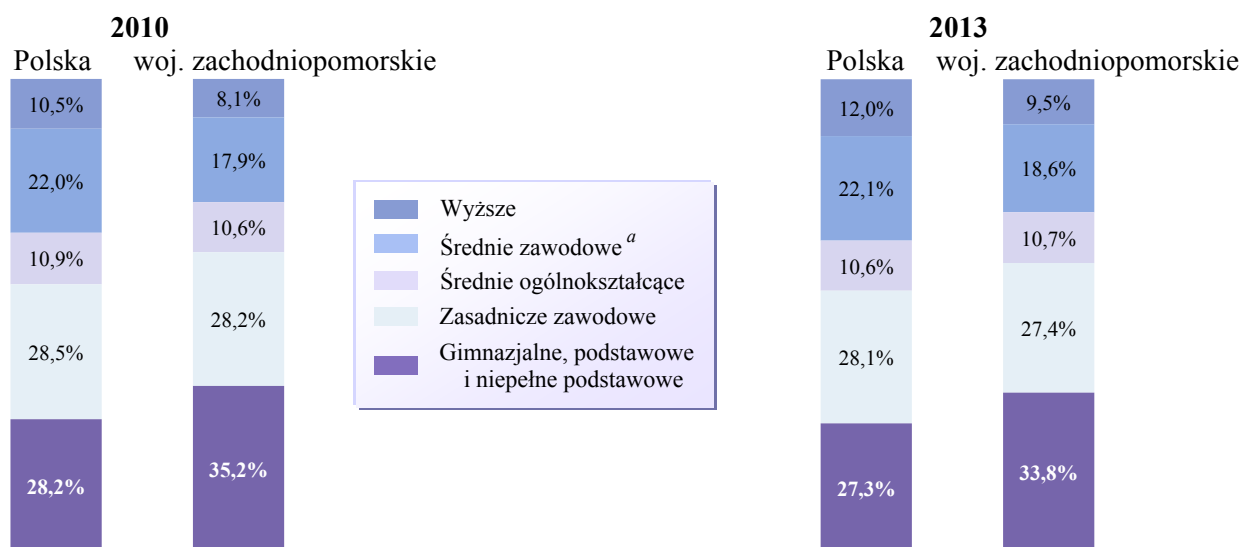
Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2013 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (29,9 tys.), a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w porównaniu z 2012 r. (o 0,9 p. proc. do 26,9%). Największy wzrost liczby bezrobotnych zanotowano w kategorii osób w wieku 55 lat i więcej (o 2,1 tys. osób w porównaniu z 2012 r.), a jej udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych zwiększył się o 2,1 p. proc. do 17,5%.

Wyk. 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**
Stan w dniu 31 XII

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 33,8% i 27,4% ogólnej liczby bezrobotnych). Łączny udział obu wyżej wymienionych grup w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w porównaniu z 2012 r. o 0,4 p. proc. (w tym osób z najniższym wykształceniem – o 0,2 p. proc.). Coraz większe problemy na rynku pracy odczuwały również osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, których zbiorowość w ciągu 2013 r. zwiększyła się (o 0,9%), a ich odsetek wzrósł o 0,3 p. proc. do poziomu 10,7%.

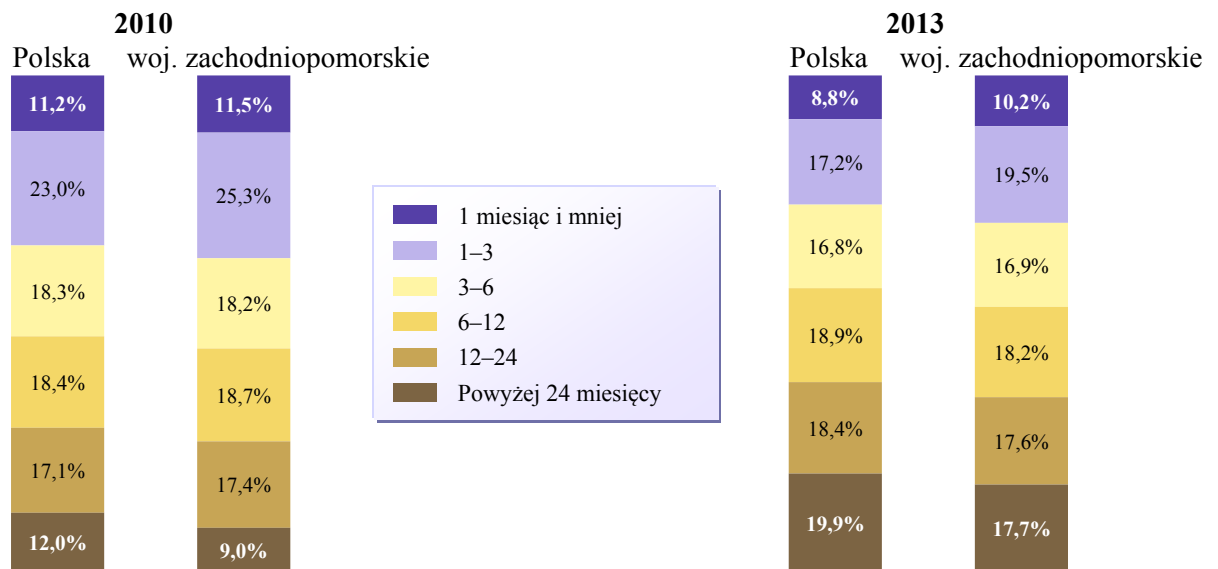
Wyk. 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Spośród wszystkich kategorii bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy największy wzrost (o 8,7%) w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy (udział tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł do 17,7%, tj. o 1,6 p. proc.). Najbardziej zmniejszył się udział osób pozostających bez pracy 1–3 miesięcy (do 19,5%, tj. o 1,6 p. proc.).

Wyk. 19. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy**^a
Stan w dniu 31 XII

a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby dotychczas niepracujące oraz z krótkim stażem (1–5 lat), które łącznie stanowiły ponad jedną trzecią ogólnej liczby bezrobotnych (odpowiednio 16,8% i 21,6%). W porównaniu z 2012 r. najbardziej pogorszyła się sytuacja osób ze stażem 5–10 lat i 10–20 lat, których odsetek wzrósł do poziomu odpowiednio 13,9% i 14,7% (tj. o 0,3 i o 0,2 p. proc.). Podobnie jak w 2012 r. zmniejszył się (o 0,9 p. proc.) udział bezrobotnych bez stażu pracy w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych.

W województwie zachodniopomorskim w końcu grudnia 2013 r. liczba bezrobotnych w większości kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy była wyższa niż w 2012 r., w tym najbardziej wzrosła w przypadku osób powyżej 50 roku życia (o 4,7%). Najliczniejszą grupę bezrobotnych w dalszym ciągu stanowiły osoby długotrwale bezrobotne – ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 r. wyniósł 53,4% (wzrost o 2,0 p. proc.). Zmiany odnotowano w przypadku osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (ich odsetek wzrósł o 1,6 p. proc. do 28,6%), osób bez kwalifikacji zawodowych (wzrost o 0,6 p. proc. do 32,0%), bezrobotnych do 25 roku życia (spadek o 1,2 p. proc. do 15,7%), samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (wzrost o 0,4 p. proc. do 14,1%) oraz niepełnosprawnych (wzrost o 0,1 p. proc. do 4,4%).

Tabl. 8. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim**

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób	116,8	103,1	102,5	112,5	119,2	105,1	103,3	111,1
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	97,3	99,8	101,7	103,3	102,0	102,0	100,8	98,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	39,2	29,0	37,1	44,4	42,0	29,6	38,3	42,5
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	92,6	97,9	102,4	109,7	107,1	102,0	103,3	95,7
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	31,3	42,7	37,7	34,4	35,4	43,6	39,9	34,7
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	97,0	92,1	97,3	106,2	112,9	102,2	105,9	101,1
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ) w tysiącach osób	7,9	-13,7	-0,6	10,0	6,6	-14,0	-1,9	7,8
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	18,5	16,7	16,7	18,2*	19,0	17,2	16,9	18,0

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie zachodniopomorskim w pierwszych dziesięciu miesiącach 2013 r. utrzymywała się na poziomie wyższym, niż w analogicznych miesiącach 2012 r. Na koniec roku stopa bezrobocia kształtowała się poniżej poziomu obserwowanego w 2012 r. W kraju w ciągu całego roku stopa bezrobocia była wyższa niż w 2012 r. (w grudniu stopa bezrobocia utrzymała się na poziomie notowanym w analogicznym okresie 2012 r.). W końcu grudnia 2013 r. stopa bezrobocia w kraju wyniosła 13,4% i utrzymała się na takim samym poziomie jak w 2012 r., ale była wyższa o 1,0 p. proc. w porównaniu z 2010 r. W województwie w końcu 2013 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 18,0% i była o 0,2 p. proc. niższa niż w 2012 r. oraz o 0,2 p. proc. wyższa w stosunku do 2010 r. W rankingu z innymi województwami zachodniopomorskie pod względem wysokości stopy bezrobocia plasowało się na 14 miejscu (najwyższą pozycję zajmowało województwo wielkopolskie ze stopą bezrobocia rejestrowanego równą 9,6%).

Wzrost stopy bezrobocia w skali roku odnotowano w 9 powiatach i 1 mieście na prawach powiatu, a skala tego wzrostu kształtowała się od 0,1 p. proc. w powiecie gryfińskim i myśliborskim do 1,1 p. proc. w powiecie kołobrzeskim. Spadek notowano w 9 powiatach i 2 miastach na prawach powiatu,

Z ewidencji bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w ciągu 2013 r. skreślono 153,7 tys. osób, tj. o 5,2% więcej niż w 2012 r. oraz o 12,6% mniej niż w 2010 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 72,2 tys. osób (wobec 64,6 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 2,7 p. proc. do 47,0%.

W strukturze osób wykreślonych z ewidencji zmiany odnotowano również w przypadku osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców – ich odsetek wzrósł do 9,7%, tj. o 1,2 p. proc. Mniejszy niż w 2012 r. był natomiast odsetek osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (spadek o 2,9 p. proc. – do 27,5%) oraz osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (spadek o 0,7 p. proc. – do 5,3%).

W 2013 r. w województwie zachodniopomorskim bilans bezrobotnych kształtował się korzystnie, tzn. w ciągu roku wyrejestrowano o 1,2 tys. osób więcej niż włączono do ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 99,2%, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 100,8%.

Powiatowe urzędy pracy w województwie zachodniopomorskim w ciągu całego 2013 r. miały do dyspozycji 46,9 tys. ofert pracy, tj. o 21,2% więcej niż w 2012 r. W końcu grudnia 2013 r. na 1 ofertę pracy przypadło 66 bezrobotnych (wobec 107 osób w 2012 r.) i wskaźnik ten był niższy niż w skali kraju. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w m. Świnoujściu (12 osób na 1 ofertę pracy) oraz w powiecie kamieńskim (19 osób). W m. Szczecinie na 1 ofertę pracy przypadło 40 bezrobotnych.

▪ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) ^a przeprowadzonego w IV kwartale 2013 r. w województwie zachodniopomorskim wskazują, że w porównaniu z 2012 r.:

- liczba pracujących wzrosła,
- stopa bezrobocia była niższa,
- zwiększył się wskaźnik zatrudnienia,
- zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi,
- zmniejszyła się liczba biernych zawodowo.

^a Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP'2011. Ponadto uwzględniono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy i więcej (dotychczas było to powyżej 3 miesięcy).

W IV kwartale 2013 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w regionie liczyła 653 tys. osób, a biernych zawodowo – 562 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (591 tys. osób) i bezrobotni (62 tys.).

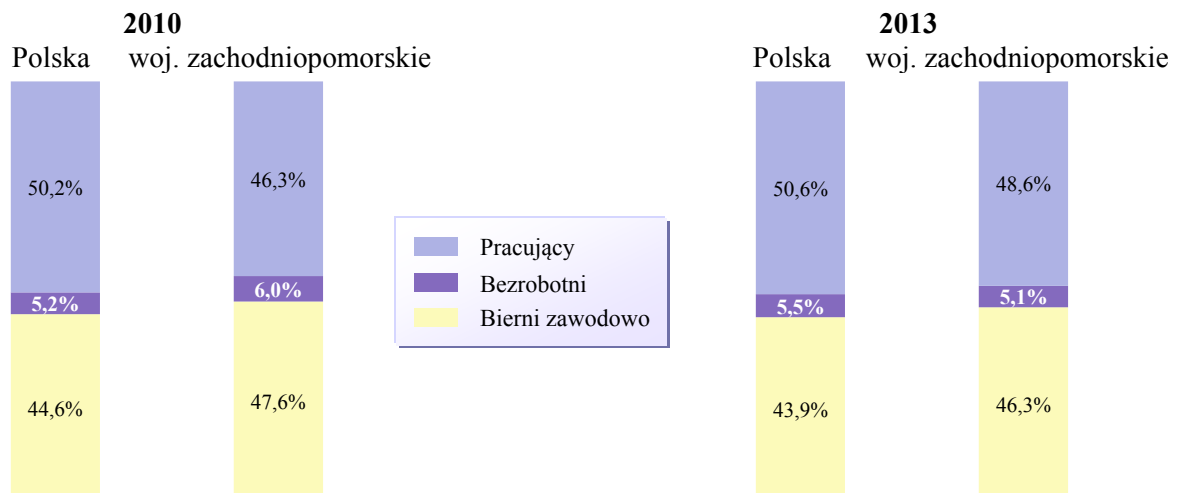
Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Tabl. 9. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17153	17394	17414
pracujący	15557	15636	15713
bezrobotni	1597	1757	1700
Bierni zawodowo w tys.	13826	13656	13621
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,4	56,0	56,1
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	50,4	50,6
Stopa bezrobocia w %	9,3	10,1	9,8
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	644	649	653
pracujący	569	574	591
bezrobotni	74	75	62
Bierni zawodowo w tys.	585	583	562
Współczynnik aktywności zawodowej w %	52,4	52,7	53,8
Wskaźnik zatrudnienia w %	46,3	46,6	48,7
Stopa bezrobocia w %	11,5	11,6	9,5

Struktura ludności według statusu na rynku pracy w IV kwartale 2013 r. uległa zmianie w stosunku do notowanej w 2010 i 2012 r. W odniesieniu do analogicznego okresu 2012 r. zwiększył się o 2,1 p. proc. udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, a odsetek bezrobotnych obniżył się o 1,0 p. proc. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. obserwowano podobnie – wzrost udziału pracujących (o 2,4 p. proc.) i spadek odsetka bezrobotnych (o 0,9 p. proc.). Udział bezrobotnych w liczbie osób aktywnych zawodowo w IV kwartale 2013 r. wyniósł 9,5% i zmniejszył się zarówno w porównaniu z analogicznym okresem 2012, jak i 2010 r. (odpowiednio o 2,1 i o 2,0 p. proc.).

Wyk. 22. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2013 r. zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w 2012 r. o 0,6%, natomiast w odniesieniu do sytuacji w 2010 r. – o 1,4%. Wzrosty te obserwowano jedynie wśród kobiet.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

W województwie w IV kwartale 2013 r. współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 53,8% (jego wartość dla kraju wyniosła 56,1%). W regionie zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej, a opisujący ją współczynnik zwiększył się w ujęciu rocznym o 1,1 p. proc., natomiast w odniesieniu

Wyk. 23. **Współczynnik aktywności zawodowej**

do analogicznego kwartału 2010 r. – wzrósł o 1,4 p. proc. (w skali kraju zaobserwowano wzrost odpowiednio o 0,1 i o 0,7 p. proc.). W analizowanym okresie w województwie zachodniopomorskim wyższą wartość wskaźnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (62,4%, wobec 45,8%).

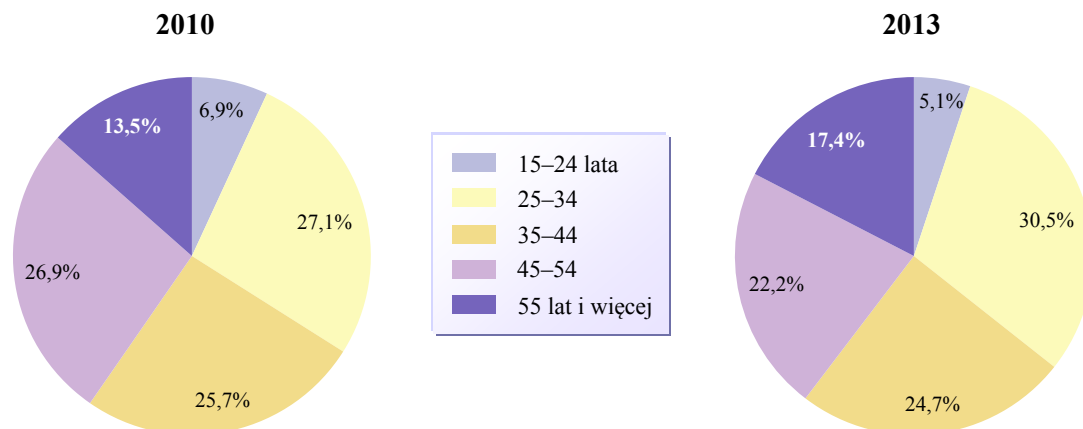
Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące prace nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2013 r. liczyła 591 tys. i wzrosła o 17 tys. (o 3,0%) w porównaniu z 2012 r. W odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. omawiana populacja zwiększyła się o 22 tys. osób (o 3,9%). W analizowanym okresie w populacji pracujących większy udział (55,0%) mieli mężczyźni.

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2013 r. najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby w wieku 15–24 lata (5,1%), a największy – osoby w wieku 25–34 lata (30,5%). Osoby w wieku 55 lat i więcej stanowiły 17,4% ogólnej liczby pracujących, natomiast udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek były zbliżone i mieściły się w granicach 22,2% – 24,7%.

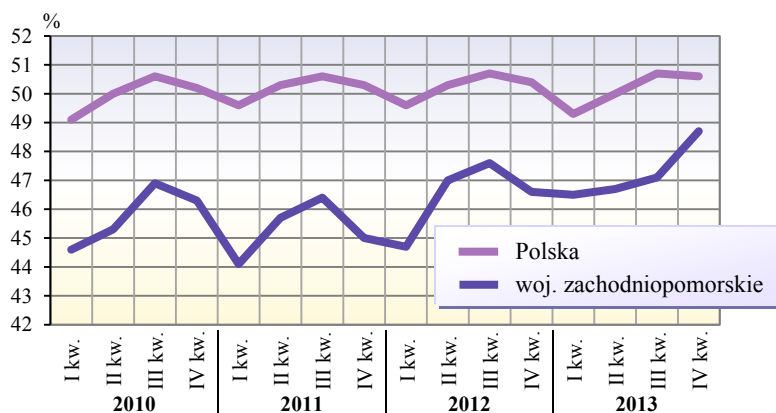
Wyk. 24. **Struktura pracujących według wieku w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale**

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2013 r. w województwie zachodniopomorskim wyniósł 48,7% i był o 1,9 p. proc. niższy od zanotowanego w kraju. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2012 r. zwiększył się on o 2,1 p. proc. (w skali kraju wzrósł o 0,2 p. proc.).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

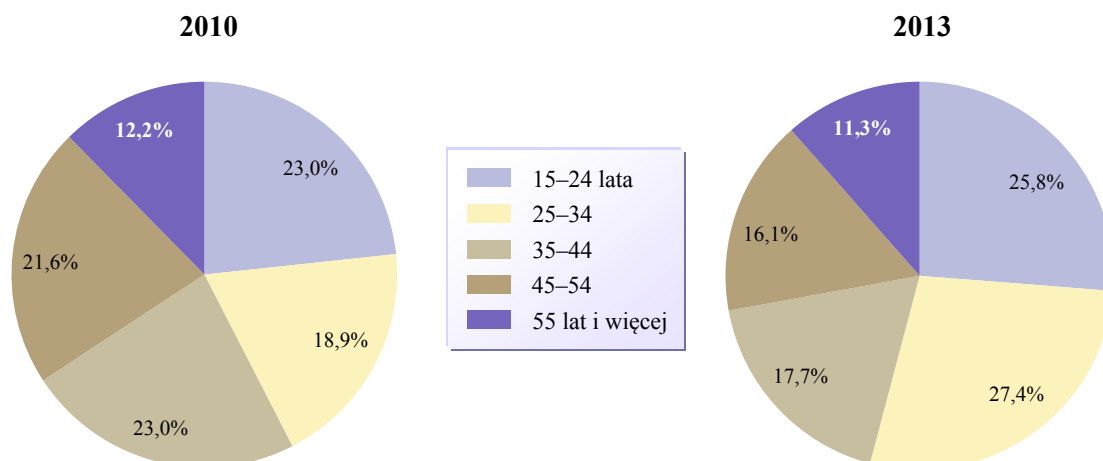
Wyk. 25. **Wskaźnik zatrudnienia**

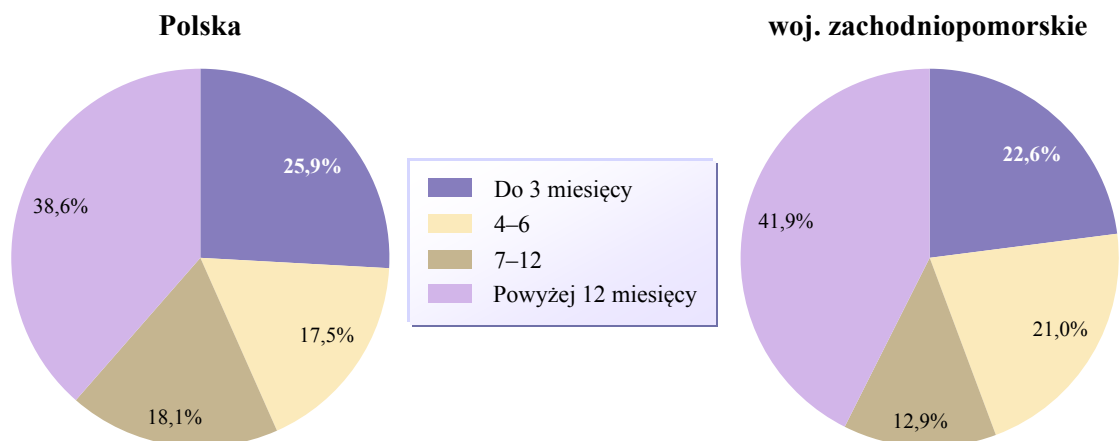
Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

W IV kwartale 2013 r. liczba bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim wyniosła 62 tys. osób i zmniejszyła się zarówno w odniesieniu do analogicznego okresu 2010, jak i 2012 r. (odpowiednio o 12 i o 13 tys. osób). Liczba bezrobotnych mężczyzn w porównaniu z 2012 r. zmniejszyła się o 19,0% do 34 tys., a kobiet – o 15,2% do 28 tys. osób. W IV kwartale 2013 r. w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w regionie większość (54,8%) stanowili mężczyźni.

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2013 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziałów wiekowych 25-34 lata oraz 15-24 lata (odpowiednio 27,4% i 25,8% ogólnej liczby bezrobotnych). Najmniejsza zbiorowość obejmowała osoby 55-letnie i starsze (11,3%).

Wyk. 26. **Struktura bezrobotnych według wieku w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale**

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2013 r. w województwie zachodniopomorskim wyniósł 12,2 miesiąca. Na przestrzeni roku okres ten wydłużył się o 0,5 miesiąca. W analizowanym okresie w regionie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 26 tys. i stanowiła 41,9% ogólnej liczby bezrobotnych (wobec 40,0% w IV kwartale 2012 roku). W kraju w IV kwartale 2013 r. odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 38,6% i w porównaniu z zanotowanym w 2012 r. zwiększył się o 2,9 p. proc.

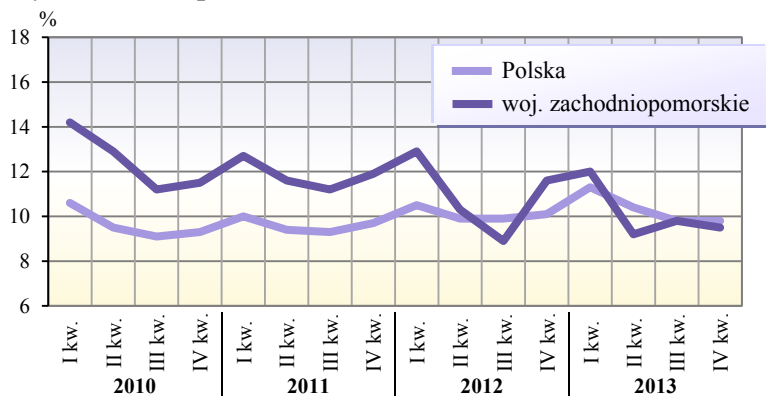
Wyk. 27. **Struktura bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy w IV kwartale 2013 r.**

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2013 r. w województwie zachodniopomorskim ukształtowała się na poziomie 9,5% i była o 0,3 p. proc. niższa od stopy bezrobocia w kraju. Na przestrzeni roku w regionie zmniejszyła się o 2,1 p. proc. (w Polsce – zmniejszyła się o 0,3 p. proc.), natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. odnotowano spadek stopy bezrobocia o 2,0 p. proc. (w kraju – wzrost o 0,5 p. proc.).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

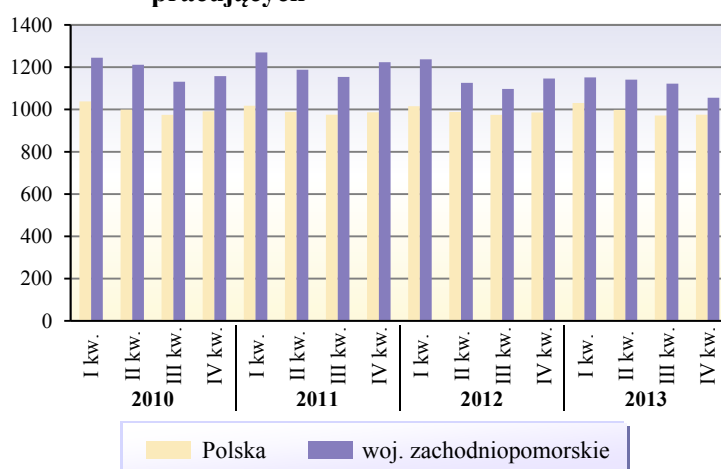
W IV kwartale 2013 r. w województwie stopa bezrobocia w przypadku mężczyzn wyniosła 9,5%, a wśród kobiet 9,6%.

Wyk. 28. **Stopa bezrobocia**

nieaktywnych zawodowo w województwie zachodniopomorskim zmniejszyła się o 3,6%, a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była niższa o 3,9%. W skali kraju w analogicznym okresie liczebność analizowanej populacji zmniejszyła się odpowiednio o 0,3% i o 1,5%. Większość populacji osób nieaktywnych zawodowo w regionie tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2013 r. wyniósł 61,6%.

Wyk. 29. **Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących**

W IV kwartale 2013 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 562 tys. osób i stanowiła 46,3% ogólnej liczby mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 43,9%. Na przestrzeni roku liczba

W IV kwartale 2013 r. na 1000 pracujących przypadało łącznie 1056 osób bezrobotnych i biernych zawodowo. W 2012 r. obciążenie to wynosiło 1146 osób, natomiast w 2010 r. – 1158 osób. W IV kwartale 2013 r. w regionie na 1000 pracujących przypadało więcej osób pozostających bez pracy niż w skali kraju (zjawisko to obserwowano również w latach 2010-2012).

Dane prezentujące rynek pracy w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie zachodniopomorskim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał,
- „Bezrobocie rejestrowane w województwie zachodniopomorskim” – opracowanie sygnałne dostępne co rok,
- „Rynek pracy w województwie zachodniopomorskim” – publikacja dostępna co rok (również w wersji książkowej),

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż w 2012 r. Dynamika przeciętnego wynagrodzenia brutto w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2013 r. była niższa niż w analogicznych okresach 2012 r. W porównaniu z 2012 r. zmniejszył się czas przepracowany w jednostkach sektora przedsiębiorstw, natomiast przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto wzrosło.

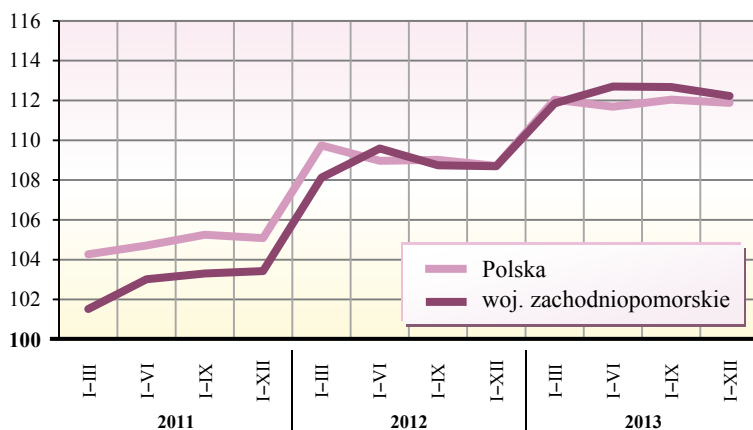
Tabl. 10. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013		
	w złotych			2010 = 100	2012 = 100
Polska	3429,64	3728,36	3837,20	111,9	102,9
woj. zachodniopomorskie	3059,96	3325,99	3434,20	112,2	103,3
m. Szczecin.....	3433,37	3774,29	3912,12	113,9	103,7

W 2013 r. w województwie zachodniopomorskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3434,20 zł i było wyższe niż w 2012 r. o 3,3%. W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 3837,20 zł, co oznacza wzrost o 2,9% w odniesieniu do zanotowanego w 2012 r.

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wyk. 30. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**
Analogiczny okres 2010 = 100

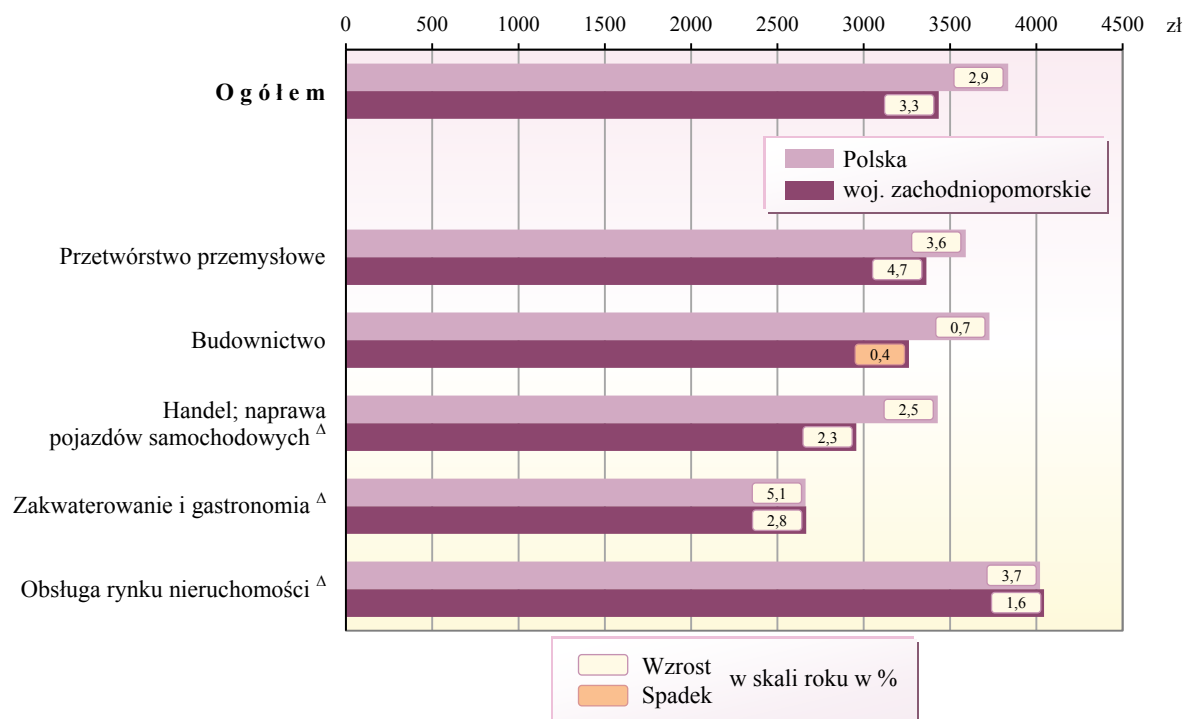

W województwie zachodniopomorskim w sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto osiągnęło wartość 4406,22 zł i zwiększyło się o 3,1% w stosunku do 2012 r. W sektorze prywatnym przeciętne wynagrodzenie brutto ukształtowało się na poziomie 3308,35 zł i było o 3,0% wyższe od zanotowanego w 2012 r.

Tabl. 11. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim**

Sektory	2012				2013				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	106,5	106,4	105,3	105,1	103,4	102,8	103,6	103,3	3434,20
w tym:									
Przemysł	104,1	104,9	104,3	104,5	105,6	103,9	104,8	104,7	3435,84
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	103,8	104,9	104,3	104,5	106,0	104,1	104,9	104,7	3363,38
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	106,1	106,7	105,0	103,9	103,4	102,2	104,6	104,3	3879,85
Budownictwo	105,9	103,0	101,5	101,2	97,8	98,0	101,7	99,6	3262,01
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	106,0	105,3	103,4	103,2	100,4	101,8	102,2	102,3	2956,69
Transport i gospodarka magazynowa	106,0	105,1	106,4	106,5	103,8	103,3	101,6	101,4	3508,91
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	105,7	106,4	106,4	105,2	103,9	102,7	102,3	102,8	2666,33
Informacja i komunikacja	102,9	104,7	104,5	104,5	108,9	104,8	104,2	104,0	5915,87
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	103,9	102,3	102,3	102,7	102,7	104,1	102,9	101,6	4044,43
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	119,8	115,1	110,4	108,7	118,2	117,6	115,9	116,8	3144,13

W stosunku do 2012 r. wzrost wynagrodzeń wystąpił w większości sekcji sektora przedsiębiorstw w regionie, przy czym najwyższy notowano w administrowaniu i działalności wspierającej (o 16,8%), przetwórstwie przemysłowym (o 4,7%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 4,3%) oraz w informacji i komunikacji (o 4,0%). W budownictwie nastąpił spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (o 0,4%).

Wyk. 31. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2013 r.**

W omawianym okresie najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie zachodniopomorskim zanotowano w sekcjach: „informacja i komunikacja” oraz „obsługa rynku nieruchomości”; przekroczyły one odpowiednio o 72,3% i o 17,8% przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w regionie. Najniższe wynagrodzenia stwierdzono natomiast w zakwaterowaniu i gastronomii oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (odpowiednio o 22,4% i o 13,9% mniejsze od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie).

W 2013 r. w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie przepracowano łącznie 293,2 mln godzin, tj. o 0,4% mniej niż w 2012 r. Czas przepracowany zmniejszył się o 0,9% w sektorze prywatnym, natomiast w sektorze publicznym – wzrósł o 4,2%. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 131,5 mln (44,9% ogólnej ich liczby), a także handel; naprawa pojazdów samochodowych – 51,1 mln (17,4%), zaś najmniej w obsłudze rynku nieruchomości – 5,2 mln (1,8%) oraz w informacji i komunikacji – 6,6 mln (2,3%). Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r. wyniósł 147 godzin.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie ukształtowało się na poziomie 23,40 zł, przy czym w sektorze publicznym osiągnęło wartość 31,00 zł, zaś w sektorze prywatnym – 22,45 zł. W porównaniu z 2012 r. zaobserwowano wzrost przeciętnego wynagrodzenia godzinowego brutto o 4,0% (w sektorze publicznym – o 4,8%, a w prywatnym – o 3,7%). Najwyższe przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto otrzymali zatrudnieni w sekcji informacja i komunikacja – 41,60 zł, a najniższe w zakwaterowaniu i gastronomii – 17,60 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,*
 - „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).*
-

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W 2013 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie niższym niż w 2012 r. Zmniejszenie liczby świadczeniobiorców było wynikiem systematycznego spadku w kolejnych okresach narastających omawianego roku. W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto w porównaniu z 2012 r., przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym, niż wypłacane przez ZUS.

W 2013 r. w województwie zachodniopomorskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 358,7 tys. osób i była niższa od notowanej w 2012 r. (o 2,6 tys. osób, tj. o 0,7%), i niższa niż w 2010 r. (o 16,4 tys. osób, tj. o 4,4%). W kraju świadczenia otrzymywało przeciętnie 8552,7 tys. osób, czyli o 1,0% mniej niż w 2012 r. i o 3,5% mniej niż w 2010 r.

Tabl. 12. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2012	2013		
	w liczbach bezwzględnych		2010 = 100	2012 = 100	
POLSKA ^a					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:					
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	7491,4	7350,7	7307,0	97,5	99,4
rolników indywidualnych	1374,6	1285,7	1245,7	90,6	96,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1588,95	1759,85	1855,52	116,8	105,4
w tym emerytura	1698,35	1872,32	1970,39	116,0	105,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	954,68	1054,61	1121,52	117,5	106,3
w tym emerytura	996,18	1097,75	1153,87	115,8	105,1
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	375,1	361,3	358,7	95,6	99,3
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	343,0	331,9	330,4	96,3	99,6
rolników indywidualnych	32,1	29,5	28,3	88,2	96,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1536,89	1707,94	1793,88	116,7	105,0
w tym emerytura	1646,50	1814,14	1904,20	115,7	105,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1032,29	1136,39	1204,59	116,7	106,0
w tym emerytura	1085,93	1192,86	1250,45	115,2	104,8

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

W 2013 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 4,2% i utrzymał się na poziomie sprzed roku. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa zachodniopomorskiego stanowili 4,5% całej populacji, a biorąc pod uwagę liczbę wypłat z KRUS region znalazł się na 14-tej pozycji (z udziałem 2,3%).

W 2013 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało przeciętnie 330,4 tys. osób, tj. mniej niż w 2012 r. (o 0,4%) i mniej niż w 2010 r. (o 3,7%). W stosunku do 2012 r. zmniejszyła się przeciętna liczba ren-

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE.

cistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 3,7%), nieznacznie wzrosła natomiast przeciętna liczba emerytów oraz osób pobierających renty rodzinne (o 0,2%). W 2013 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (68,4% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (14,9%).

Tabl. 13. Świadczenia społeczne w województwie zachodniopomorskim

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	362,2	361,6	361,5	361,3	360,6	360,0	359,2	358,8
analogiczny okres poprzedniego roku=100	97,4	97,4	97,8	98,2	99,6	99,5	99,4	99,3
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	332,3	331,9	331,9	331,9	331,9	331,4	330,8	330,4
analogiczny okres poprzedniego roku=100	97,5	97,6	98,0	98,4	99,9	99,8	99,7	99,6
rolników indywidualnych	29,9	29,7	29,6	29,5	28,8	28,6	28,4	28,3
analogiczny okres poprzedniego roku=100	95,9	95,9	96,0	96,1	96,2	96,1	96,1	96,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1662,35	1692,21	1702,34	1707,94	1754,22	1777,77	1787,76	1793,88
analogiczny okres poprzedniego roku=100	105,2	105,7	105,8	105,7	105,5	105,1	105,0	105,0
rolników indywidualnych	1096,48	1124,14	1132,72	1136,39	1178,49	1196,38	1202,14	1204,59
analogiczny okres poprzedniego roku=100	104,6	106,2	106,6	106,8	107,5	106,4	106,1	106,0

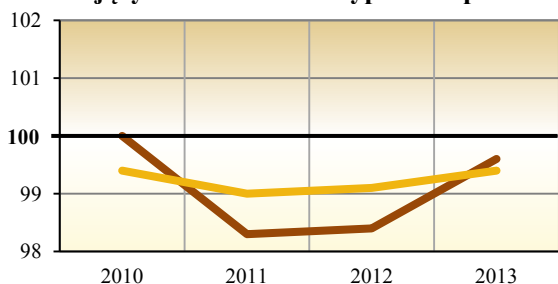
Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Przeciętna liczba osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych była niższa zarówno względem 2012 r. (o 3,9%), jak i 2010 r. (o 11,8%). Emerytury i renty z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2013 r. pobierało 28,3 tys. osób.

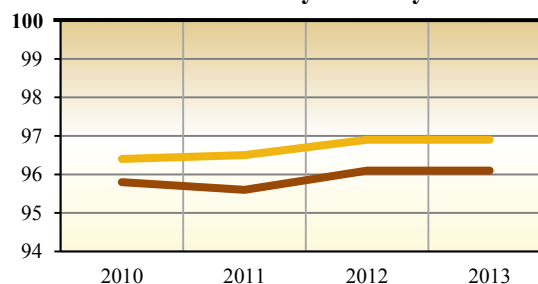
W ciągu ostatniego roku największy spadek zaobserwowano w przypadku liczby emerytów – o 4,4%, przeciętna liczba osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy spadła o 2,8%, a przeciętna liczba osób korzystających z rent rodzinnych wzrosła o 1,4%. Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, dominowali emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł 77,5%. Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 3,4% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

Wyk. 32. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**
Rok poprzedni = 100

Pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS

Rolników indywidualnych

— Polska — woj. zachodniopomorskie

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m. in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W regionie w 2013 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1793,88 zł i była wyższa o 5,0% niż w 2012 r. (w kraju zanotowano wzrost o 5,4%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1204,59 zł i zwiększyło się o 6,0% w porównaniu z 2012 r. (w kraju – o 6,3%).

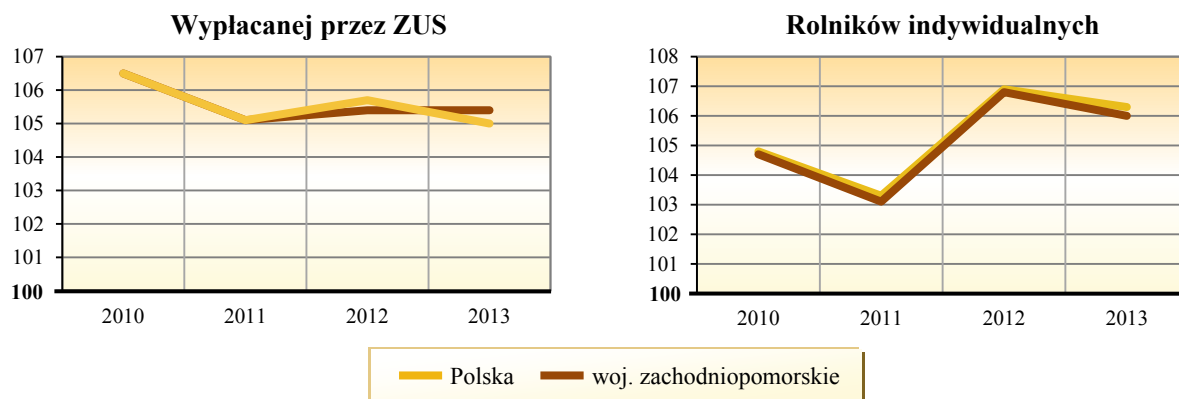
Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. Szybciej rosła przeciętna emerytura i renta wypłacana przez KRUS niż to samo świadczenie z ZUS. W ostatnim roku różnica wyniosła 1,0 p. proc. w województwie i 0,9 p. proc.

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

w kraju. Rozpatrując zaś poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost w ciągu ostatniego roku odnotowano – w województwie – w przypadku rent rodzinnych (o 5,3%), natomiast w kraju – emerytur i rent z tytułu niezdolności do pracy wypłacanej przez ZUS (o 5,6%).

Wyk. 33. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**

Rok poprzedni = 100

W 2013 r. wysokość przeciętnej emerytury i renty z ZUS w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej, natomiast przeciętne świadczenie otrzymywane przez rolników indywidualnych było wyższe niż średnio w kraju. Pod względem przeciętnej emerytury i renty z ZUS województwo plasowało się na 7 miejscu w kraju, a analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych, podobnie jak rok wcześniej, było jednym z wyższych w Polsce (4 miejsce w kraju). W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano większe odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń (wahały się one od 2,2% przy rentach z tytułu niezdolności do pracy do 17,9% w przypadku rent rodzinnych) w porównaniu z wypłatami z ZUS (gdzie renty z tytułu niezdolności do pracy były niższe od średniej krajowej o 0,6%, a renty rodzinne – o 4,4%).

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie zachodniopomorskim znajdują się w „Biuletynie statystycznym województwa zachodniopomorskiego” (publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu) oraz w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

CENY

W 2013 r. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był wolniejszy od notowanego odpowiednio w 2012 r. Ceny konsumpcyjne zwiększyły się w porównaniu z 2012 r. w takim samym stopniu jak w skali kraju. Podobnie jak w Polsce, wzrost cen wystąpił w większości grup towarów i usług – najwyższy wzrost odnotowano w cenach grupy „napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe”. Zarówno w kraju, jak i w regionie niższe niż w 2012 r. były ceny m. in. odzieży i obuwia.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COI-COP/HICP).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie zachodniopomorskim w 2013 r. w odniesieniu do 2012 r. wzrosły (tak samo jak w skali kraju) o 0,9%. W województwie najbardziej zdrożały napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 3,4%). Mniej niż w 2012 r. płacono za odzież i obuwie (o 5,8%), edukację (o 2,5%) oraz towary i usługi związane z transportem (o 0,9%). Podobne tendencje obserwowano w skali kraju.

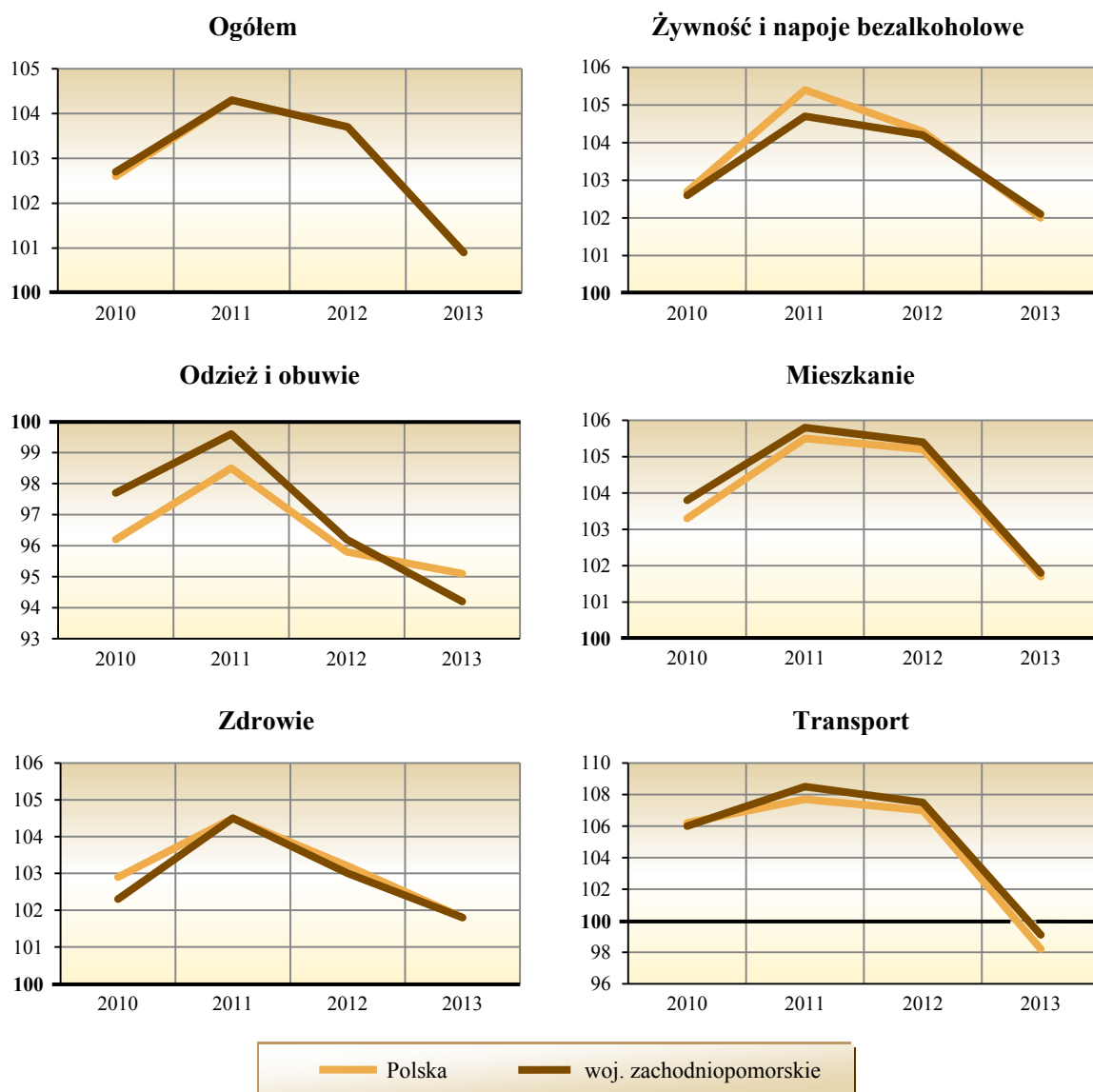
Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,6	103,7	100,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	104,3	102,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	104,1	103,5
Odzież i obuwie	96,2	95,8	95,1
Mieszkanie	103,3	105,2	101,7
Zdrowie	102,9	103,2	101,8
Transport	106,2	107,0	98,2
Rekreacja i kultura	99,7	101,1	102,8
Edukacja	102,7	104,2	99,7

Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	rok poprzedni = 100		
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
O g ó ł e m	102,7	103,7	100,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,6	104,2	102,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,0	104,5	103,4
Odzież i obuwie	97,7	96,2	94,2
Mieszkanie	103,8	105,4	101,8
Zdrowie	102,3	103,0	101,8
Transport	106,0	107,5	99,1
Rekreacja i kultura	100,5	100,4	102,5
Edukacja	102,2	102,6	97,5

Wyk. 34. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**
Rok poprzedni = 100

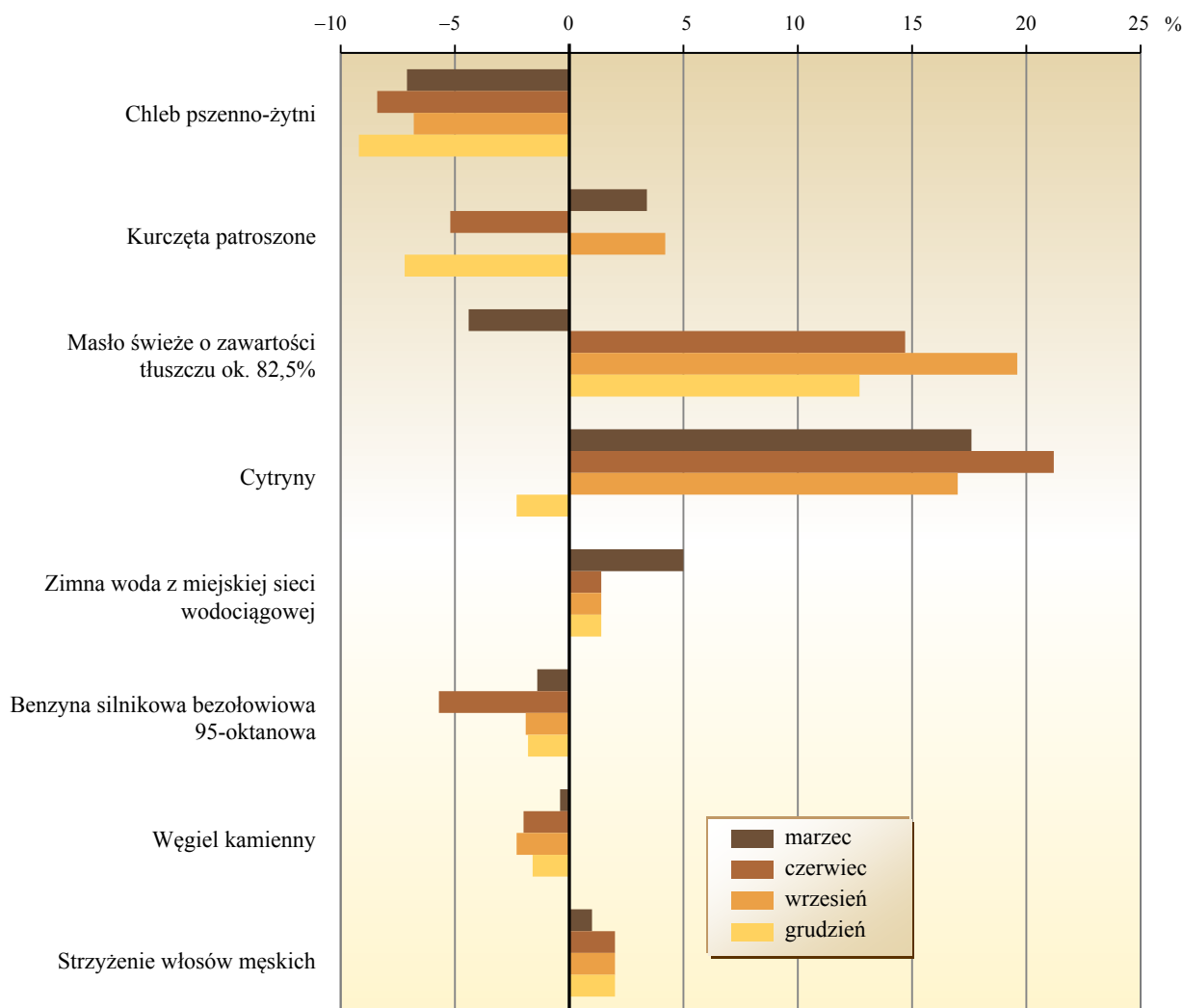
W 2013 r. największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu 2012 r. wystąpił w I kwartale (o 1,5%), w tym najbardziej zdrożały towary i usługi w grupie „napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe” (o 3,6%), których ceny znacząco rosły także w pozostałych kwartałach. W IV kwartale notowano również wysoki wzrost cen w grupie „rekreacja i kultura” (o 3,8%). W każdym kwartale 2013 r. obserwowano wzrost cen towarów i usług związanych m. in.: ze zdrowiem, edukacją, żywnością i napojami bezalkoholowymi. Jedynie w grupie „odzież i obuwie” spadek cen utrzymywał się w kolejnych kwartałach 2013 r.

Tabl. 15. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie zachodniopomorskim**

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	103,9	103,9	104,0	103,1	101,5	100,6	101,0	100,6
Żywność i napoje bezalkoholowe	103,7	103,5	105,5	104,3	103,1	101,5	102,5	101,5
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	104,6	104,6	104,3	104,4	103,6	103,7	103,3	103,0
Odzież i obuwie	98,0	96,2	95,1	95,4	94,3	94,5	94,0	94,0
Mieszkanie	105,3	106,1	105,3	104,9	102,5	101,1	101,7	101,7
Zdrowie	104,1	103,7	103,3	100,9	102,0	101,9	101,8	101,6
Transport	109,9	108,4	107,5	104,2	100,3	98,1	99,2	98,9
Rekreacja i kultura	100,6	100,0	100,3	100,5	99,6	103,5	103,0	103,8
Edukacja	104,4	103,5	102,0	100,8	102,2	102,6	98,3	87,2

W grudniu 2013 r. w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. największe zmiany cen wystąpiły w grupie artykułów żywnościowych. W województwie zachodniopomorskim najbardziej podrożały ziemniaki (o 54,7%), cebula (o 44,9%), jabłka (o 18,9%) oraz masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 12,7%). Mniej niż w grudniu 2012 r. płacono m. in. za cukier biały kryształ (o 20,9%), pomarańcze (o 18,8%), jaja kurze świeże (o 10,8%) oraz chleb pszenno-żytni (o 9,2%). Spośród artykułów i usług nieżywnościowych znacząco podrożały m. in.: rajstopy damskie gładkie, 15 den (o 16,6%), pasta do zębów (o 9,0%), firanka syntetyczna (o 6,9%) i gazeta – dziennik lokalny (o 6,4%). Ceny m. in. spodni (6-11 lat) z tkaniny typu jeans, odtwarzacza DVD czy mydła toaletowego były niższe niż w grudniu 2012 r. (odpowiednio o 6,4%, o 5,6% i o 4,6%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług notowane są raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen przeprowadzane są dwa razy w miesiącu.

Wyk. 35. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.**Tabl. 16. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013	
	w złotych			XII 2012 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,25	2,22	98,7
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,96	7,18	6,94	96,7
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,68	15,96	15,51	97,2
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	21,65	23,88	24,51	102,6
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,67	2,73	2,93	107,3
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	4,27	4,29	4,74	110,5
Cebula – za 1 kg	2,25	1,48	2,16	145,9
Ziemniaki – za 1 kg	1,43	0,91	1,52	167,0

Tabl. 16. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013	
	w złotych			XII 2012 = 100
POLSKA (dok.)				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	3,93	3,17	80,7
Sok jabłkowy – za 1 l	3,64	3,82	3,79	99,2
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	467,17	476,09	479,09	100,6
Półbuty męskie skórzane na podeszwie nie- skórzanej – za 1 parę	164,09	180,58	185,13	102,5
Proszek do prania – za 400 g	4,43	4,60	4,55	98,9
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	19,83	20,90	105,4
Wizyta u lekarza specjalisty	69,63	79,90	83,97	105,1
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,23	2,64	2,73	103,4
Bilet do kina	15,23	16,68	17,30	103,7
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,09	2,39	2,17	90,8
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,67	7,36	6,83	92,8
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	12,96	15,66	14,84	94,8
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	23,39	24,05	25,31	105,2
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,66	2,68	2,90	108,2
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	4,54	4,34	4,89	112,7
Cebula – za 1 kg	2,26	1,58	2,29	144,9
Ziemniaki – za 1 kg	1,52	0,95	1,47	154,7
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,99	4,12	3,26	79,1
Sok jabłkowy – za 1 l	3,66	3,90	3,67	94,1
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	427,16	518,98	544,47	104,9
Półbuty męskie skórzane na podeszwie nie- skórzanej – za 1 parę	157,22	167,22	174,84	104,6
Proszek do prania – za 400 g	4,40	4,53	4,74	104,6
Ciepła woda – za 1 m ³	21,68	23,58	24,69	104,7
Wizyta u lekarza specjalisty	62,23	73,23	75,15	102,6
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,01	2,31	2,42	104,8
Bilet do kina	15,00	16,27	16,64	102,3

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

ROLNICTWO

▪ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Przygotowanie pól pod zasiewy ozimin na jesieni 2012 r. przebiegało w dość sprzyjających warunkach, siewy zbóż ozimych oraz rzepaku ozimego przeprowadzono na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych, chociaż ilość opadów deszczu w tym okresie była niewielka (86,3% normy z wielolecia). Ciepła, słoneczna i bezdeszczowa pogoda we wrześniu spowodowała przesuszenie gleby, miejscami znaczne, co utrudniało prace polowe i siewy ozimin. W 2012 r. wystąpiły sprzyjające warunki do wysiewu rzepaku w optymalnym terminie (15-25 sierpnia), dodatkowo wilgotność i temperatura przyczyniły się do ich rozwoju. Na plantacjach z nadmiernie rozwiniętą rozetą liściową wystąpiła konieczność zastosowania regulatorów wzrostu, czyli zabiegu skracającego w celu zapewnienia lepszego przezimowania. Warunki agrometeorologiczne jesienią sprzyjały wykonywaniu dalszych prac polowych. Wschody oraz dalszy rozwój ozimin był dobry; oziminy wysiane we wrześniu rozpoczęły krzewienie pod koniec października. Przebieg pogody był korzystny dla wzrostu ozimin. Utrzymująca się wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza, stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju ozimin. Dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. Rośliny w końcowej fazie rozwoju były dostatecznie wyrosnięte i rozkrzewione, a ich stan oceniono jako dobry.

Przebieg pogody w grudniu 2012 r. nie stwarzał na ogół zagrożenia dla zimujących roślin. Występujące w grudniu ochłodzenie spowodowało zahamowanie procesów życiowych roślin. Notowane w ciągu miesiąca duże spadki temperatury dochodzące do minus 14,5°C, dzięki zalegającej pokrywie śnieżnej, nie spowodowały uszkodzenia roślin ozimych. W drugiej połowie miesiąca wzrost temperatury powietrza i opady deszczu nie przyczyniły się do zakłócenia zimowej przerwy w wegetacji roślin. W styczniu i w lutym 2013 r. warunki pogodowe nie stwarzały na ogół większego zagrożenia dla zimujących roślin. Utrzymująca się okrywa śnieżna dostatecznie chroniła oziminy przed wpływem niskich temperatur. W marcu 2013 r. nadal obserwowano zimową przerwę w wegetacji. Występujące znaczne spadki temperatury przy powierzchni gruntu, dochodzące lokalnie do minus 20°C, dzięki zalegającej pokrywie śnieżnej, nie spowodowały nadmiernego wychłodzenia gleby na głębokości węzła krzewienia. Z powodu zalegającej na znacznym obszarze województwa pokrywy śnieżnej termin wykonywania pierwszych wiosennych prac polowych oraz termin siewów zbóż jarych uległ znacznemu opóźnieniu. Warunki agrometeorologiczne w kwietniu były sprzyjające do wykonywania wszystkich spóźnionych około jednego miesiąca prac wiosennych; rolnicy starali się nadrobić te opóźnienia poprzez sprawną organizację prac. W województwie zachodniopomorskim nie udało się jednak dotrzymać agrotechnicznych terminów siewów zbóż jarych, jako datę rozpoczęcia wiosennej wegetacji w 2013 r. można uznać datę 11-12 kwietnia, kiedy średnia dobową temperatura wyniosła ok. 5°C.

Z informacji o stanie upraw rolnych wg oceny wiosennej przekazanych przez rzeczoznawców gminnych województwa zachodniopomorskiego oszacowano, że w 2013 r. uprawy ozime przezimowały lepiej niż w roku poprzednim. Zasiewy ozimin w województwie zachodniopomorskim na więk-

szości plantacji ocenione zostały na średnim poziomie. Stopień rozkrzewienia zbóż i rozgałęzienia rzepaków oraz wyrośnięcie roślin było na ogół gorsze w porównaniu do wieloletnich obserwacji. Głównym powodem takiego stanu było opóźnienie wiosenne oceniane na około 3-4 tygodnie.

Plantacje zbóż ozimych znajdowały się w tym okresie na ogół w dobrej kondycji, sytuacja nie była tak trudna, jak w przypadku rzepaku, z tego powodu, że zboża miały więcej czasu, aby nadgonić opóźnioną roślinność. W gorszej kondycji znajdował się jęczmień ozimy, na plantacjach widoczne były żółte przebarwienia, świadczące o niedoborach azotu, którego rośliny nie były w stanie pobrać. Dalszy przebieg pogody zadecydował o rozwoju rzepaku, wpływając na rozwój pędów bocznych. O kondycji rzepaku ozimego decydowało też – po ostatecznym ruszeniu roślinności – zastosowanie wszystkich niezbędnych elementów agrotechnicznych (zabezpieczenie przed patogenami, pobudzenie do rozwoju rozgałęzień bocznych, nawożenie mikro i makroelementami).

Przezimowanie roślin, pomimo wydłużonej zimy zostało ocenione na dość dobre. Tylko lokalnie w gminach: Płoty, Biały Bór, Mieszkowice i Chociwel wystąpiły minimalne straty (powołane zostały tam komisje do ich oszacowania), głównie z powodu wymknień i uszkodzeń przez zwierzynę. Dotyczyło to jednak małych powierzchni rzepaku i zbóż ozimych.

Na plantacjach z powodu przedłużającej się zimy i niskich temperatur obserwowano znaczne straty spowodowane przez zwierzynę łowną (nie tylko przez sarny, ale również przez gryzonia i ptaki). Przedłużająca się zima spowodowała również duże opóźnienie roślinności drzew i krzewów owocowych, w sadach położonych na niższych terenach zaobserwowano uszkodzenia mrozowe pędów i popękania kory drzew. Stan przezimowania porzeczek i malin oceniony został na dobry, również na plantacjach truskawek nie stwierdzono większych strat. Termin wysiewu warzyw gruntowych wczesnych został znacznie opóźniony, do siewu przystąpiono dopiero w drugiej połowie kwietnia, równocześnie rozpoczęte zostały siewy warzyw późnych.

Warunki agrometeorologiczne w maju nie do końca sprzyjały rozwojowi roślin. W pierwszych dwóch dekadach zaobserwowano pogłębiający się niedobór wilgoci w glebie, głównie dotyczyło to gleb najslabszych. Sytuację poprawiły występujące w trzeciej dekadzie opady, które były obfite i lokalnie powodowały powstawanie okresowych zastoisk wody oraz wylegnięcia zbóż, szczególnie jęczmienia ozimego. Stosunkowo niskie temperatury w maju wpłynęły na spowolnienie roślinności. Zboża ozime pod koniec drugiej i w trzeciej dekadzie rozpoczęły kłoszenie. Zboża jare w maju znajdowały się w fazie od końca krzewienia do fazy strzelania w źdźbło. Rozwój wszystkich roślin jarych był na ogół słabszy, było to szczególnie widoczne na plantacjach kukurydzy. Rzepak zakończył kwitnienie i w tym czasie znajdował się w fazie wypełniania łuszczyń; zagrożenie ślodyżkiem i chowaczami zostało ocenione na średnim poziomie. Zaobserwowano słabsze zapylenie pszczół ze względu na niskie temperatury. Roślinność okopowych była opóźniona o około 2-3 tygodnie, rośliny słabiej rozwinięte, zaobserwowano słabsze wschody. W trzeciej dekadzie maja trawy łąkowe wykłosiły się i rozpoczęło się ich kwitnienie. Kwitnienie drzew i krzewów owocowych rozpoczęło się z dużym opóźnieniem, większość gatunków odmian wczesnych i późnych kwitła równocześnie.

Warunki agrometeorologiczne na terenie województwa zachodniopomorskiego w czerwcu były zróżnicowane. Według obserwacji meteorologicznych w zachodniej części województwa wystąpiły opady wyższe o ok. 80% od średniej wieloletniej, natomiast w części wschodniej województwa opady były niższe o ok. 20% od średniej wieloletniej. W pierwszej połowie miesiąca odnotowano kwitnienie żyta i pszenżyta ozimego, w ciągu miesiąca – pszenicy ozimej. Na przełomie drugiej i trzeciej dekady miesiąca w fazę dojrzewania weszły żyto i pszenżyto ozime, a pod koniec miesiąca – również pszenica ozima. W pierwszej i drugiej dekadzie czerwca obserwowano kłoszenie zbóż jarych, a pod koniec trzeciej dekady rozpoczęło się kwitnienie pszenicy jarej, jęczmienia jarego i owsa. W drugiej połowie miesiąca zakwitły ziemniaki; dojrzewał również rzepak ozimy. Stan ozimin znacznie się poprawił, na plantacjach słabiej chronionych zaobserwowano porażenie przez choroby grzybowe. Obfite opady deszczu spowodowały wylegnięcia, szczególnie pszenicy i żyta. Pomimo opóźnionych siewów stan upraw jarych oceniany był na dobry, zaobserwowano jednak przypadki wylegania jęczmienia jarego.

Ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda w lipcu 2013 r. sprzyjała przeprowadzeniu prac polowych, głównie żniw i sianokosów. Niedobór opadów przy utrzymującej się przez długi okres upalnej i słonecznej pogodzie, spowodował przesuszenie wierzchniej warstwy gleby. Pod koniec miesiąca wystąpiły dość intensywne opady deszczu, a lokalnie gradobicia (na terenie powiatu choszczeńskiego zniszczone zostało ok. 1000 ha rzepaku ozimego i ok. 1000 ha zbóż, szczególnie pszenicy ozimej). W drugiej dekadzie lipca rozpoczęły się tzw. mała żniwa, rolnicy przystąpili do zbioru jęczmienia ozimego i rzepaku. W trzeciej dekadzie miesiąca przystąpiono do zbioru zbóż ozimych, a pod koniec miesiąca rozpoczęto zbiór zbóż jarych. W pierwszej połowie lipca kwitły ziemniaki, a wysoka temperatura powietrza i niedobór opadów niekorzystnie wpływała na proces zawiązywania bulw. W czasie upalnych dni obserwowano więdnienie roślin okopowych. Pogoda na ogół sprzyjała dosuszeniu siana, niekorzystnie natomiast wpłynęła na odrost roślinności po pokosie. Uprawiana na zielonkę i ziarno kukurydza wykształcała kolby, zwiększone w tym czasie potrzeby wodne nie zostały w pełni zaspokojone. Ceny w punktach skupu były niższe od oczekiwań rolników.

Warunki agrometeorologiczne w sierpniu 2013 r. sprzyjały wykonywaniu prac polowych, głównie żniw i sianokosów. Na przeważającym obszarze zachodniopomorskich pól żniwa dobiegły końca. Prawie w całości rolnicy skosili jęczmień ozimy, mieszanki zbożowe ozime, pszenżyto ozime i rzepak ozimy. Niemal zakończono zbiór pszenicy ozimej i jarej, żyta ozimego oraz jęczmienia jarego. W województwie najmniej skoszono żyta jarego i pszenżyta jarego. Rolników niepokoiły jednak niskie ceny zbóż i rzepaku w skupie. W punkcie skupu największych w województwie zakładów przetwórstwa zbożowego w Stoisławiu za tonę pszenicy konsumpcyjnej można było uzyskać 675 zł, podczas gdy w poprzednim roku cena w regionie sięgała nawet 1000 zł. Coraz więcej rolników zdecydowało się na przechowywanie ziarna w magazynach oczekując na wyższe ceny. W ostatniej dekadzie sierpnia do końca zbliżał się siew rzepaku ozimego, obserwowano również siew poplonów i jęczmienia ozimego. Rolnicy przygotowywali pola pod dalsze zasiewy zbóż ozimych oraz pod nawożenie.

Sianokosy przebiegały sprawnie. Stan roślin okopowych był dobry, zauważono jednak wtórne zachwaszczenie oraz zagrożenie chorobami grzybowymi.

Warunki agrometeorologiczne we wrześniu sprzyjały wszelkim pracom polowym. Na początku miesiąca zakończono siewy rzepaku ozimego. W pierwszej dekadzie rozpoczęto siewy żyta i pszenżyta (do końca miesiąca zaawansowanie siewów tych zbóż ocenione zostało na odpowiednio 81% i 85% zaplanowanej powierzchni), a w połowie września – pszenicy ozimej (do końca miesiąca zaawansowanie siewów oceniono na 58%). We wrześniu kontynuowano rozpoczęte w sierpniu wykopki ziemniaków, do końca września zaawansowanie zbioru ziemniaków wynosiło 77%. W trzeciej dekadzie miesiąca przystąpiono do zbioru buraków cukrowych. We wrześniu prowadzono też zbiór kukurydzy na zielonkę, a w drugiej połowie miesiąca rozpoczęto zbiór kukurydzy na ziarno. Pod koniec września wystąpiły stosunkowo niskie temperatury, szczególnie w nocy, które mogą wpłynąć na obniżenie plonu kukurydzy nawet o kilkanaście procent. Zbierane ziarno kukurydzy charakteryzowało się wysoką wilgotnością (ok. 35%).

Warunki agrometeorologiczne w październiku sprzyjały wszelkim pracom polowym, zwłaszcza zbiorom upraw okopowych i pastewnych oraz końcówce siewów ozimin: żyta, pszenżyta i pszenicy. Stan wschodów upraw ozimych w październiku 2013 r. oceniany był jako dobry. W połowie miesiąca zakończono wykopki ziemniaków, zbiór kukurydzy na zielonkę, natomiast ku końcowi zbliżały się zbiory buraków cukrowych, kukurydzy na ziarno i okopowych pastewnych.

Przebieg pogody w listopadzie 2013 r. był na ogół korzystny dla rolnictwa. Utrzymująca się wysoka, jak na tę porę roku, temperatura powietrza i gleby podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju zasianych ozimin. Umożliwiała również wykonywanie jesiennych prac polowych oraz zbiorów roślin okopowych i pastewnych. Dobowe wahania temperatury sprzyjały hartowaniu roślin. W końcowej fazie rozwoju rośliny były dostatecznie wyrosnięte i rozkrzewione, a ich stan oceniano na ogół jako dobry. Na początku miesiąca zakończono sprzęt kukurydzy uprawianej na ziarno, a w połowie miesiąca dobiegł końca zbiór buraków cukrowych i poplonów ścierniskowych. Kończono także wykonywanie orok przedzimowych i innych jesiennych prac polowych.

Tabl. 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	34,9	34,6	35,9
rzepak i rzepik	23,6	25,9	28,1
ziemniaki	211	242	210
buraki cukrowe	483	582	547

Tabl. 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA (dok.)			
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu):			
bydło	38,8	38,6	40,7
trzoda chlewna	102,8 ^a	77,4 ^a	77,5 ^a
owce	1,8	1,8	1,7
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1187,7	872,4	976,2
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	59,84	89,34	79,67
ziarno żyta za 1 dt	42,12	74,23	55,36
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	50,86	44,97	64,45
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,56	6,40	6,08
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	5,40	5,39
mleko krowie za 1 l	1,07	1,20	1,36
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	94,65	97,50
ziarno żyta za 1 dt	48,58	80,85	72,89
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	98,51	60,59	100,22
prosię na chów za 1 szt.	130,20	173,57	169,56
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	44,5	40,2	45,5
rzepak i rzepik	25,7	28,9	31,4
ziemniaki	232	260	242
buraki cukrowe	459	608	569
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu):			
bydło	11,5	11,6	11,7
trzoda chlewna	42,0 ^a	36,1 ^a	35,1 ^a
owce	0,9	1,0	1,0
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1142,0	777,3	1058,0
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	58,39	89,25	78,13
ziarno żyta za 1 dt	43,35	73,91	55,86
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	67,57	38,21	77,69
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,65	6,31	5,72
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,91	5,46	5,44
mleko krowie za 1 l	1,10	1,26	1,41
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,84	101,37	98,92
ziarno żyta za 1 dt	49,29	82,40	85,69
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	101,61	71,80	108,71
prosię na chów za 1 szt.	125,27	.	.

^a Stan w końcu lipca.

■ PRODUKCJA ROŚLINNA

W 2013 r. w województwie zachodniopomorskim, pomimo zmniejszonej powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, ich zwiększona wydajności z jednostki powierzchni spowodowała, że uzyskano produkcję większą niż przed rokiem. Zbiory rzepaku i rzepiku w omawianym roku były wyższe niż w 2012 r. O wyższym poziomie produkcji rzepaku i rzepiku zdecydowały wyższe niż w 2012 r. plony. Zbiór ziemniaków był niższy niż w 2012 r. i wynikał z ich gorszego plonowania.

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2013 r. wyniosła 354,5 tys. ha i była o 8,8% mniejsza niż w 2012 r., a w porównaniu z notowaną w 2010 r. – o 13,4% mniejsza. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2013 r. osiągnęły poziom 45,5 dt z 1 ha i wzrosły w stosunku do uzyskanych w 2012 r. o 13,2%, a w porównaniu z 2010 r. – o 2,2%.

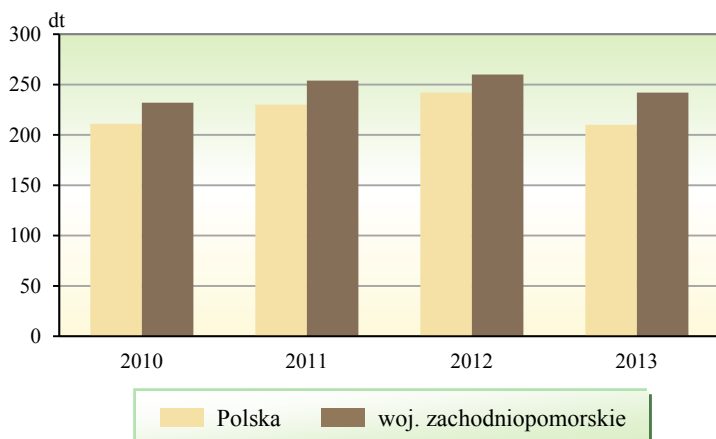
Wyk. 36. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

Średnie plony z 1 ha w województwie zachodniopomorskim w 2013 r. były o 26,7% wyższe niż w kraju. W omawianym roku zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w regionie oszacowano na 1613,0 tys. ton, czyli o 3,4% więcej niż w 2012 r., ale o 11,4% mniej w porównaniu do 2010 r.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2013 r. wyniosła 103,7 tys. ha i w porównaniu z 2012 r. zmniejszyła się o 2,9% (w stosunku do 2010 r. – o 11,0%). W omawianym roku plony wyniosły 31,4 dt z 1 ha i osiągnęły poziom o 11,7% wyższy niż średnie plony tej uprawy w kraju. W porównaniu z plonami uzyskanymi w 2012 r. zwiększyły się one o 8,7%, a w odniesieniu do 2010 r. – o 22,2%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie w omawianym roku oszacowano na 325,1 tys. ton i były one wyższe o 5,4% od uzyskanych w 2012 r. i o 8,4% od notowanych w 2010 r.

Wyk. 37. **Plony ziemniaków z 1 ha**

Powierzchnia uprawy ziemniaków uległa zwiększeniu. W 2013 r. zasadzono je na powierzchni 11,8 tys. ha, czyli o 2,6% większej niż w 2012 r., ale w porównaniu do 2010 r. zmniejszyła się o 23,4%. W omawianym roku z 1 ha zebrano 242 dt ziemniaków, tj. mniej niż w 2012 r. o 6,9%, ale o 4,3% więcej w porównaniu do 2010 r. Uzyskane plony były o 15,2% wyższe od średnich w kraju. Produkcja ziemniaków w regionie w 2013 r. wyniosła 284,6 tys. ton i była niższa od uzyskanej w 2012 r. o 4,8%, a w odniesieniu do 2010 r. – niższa o 20,5%.

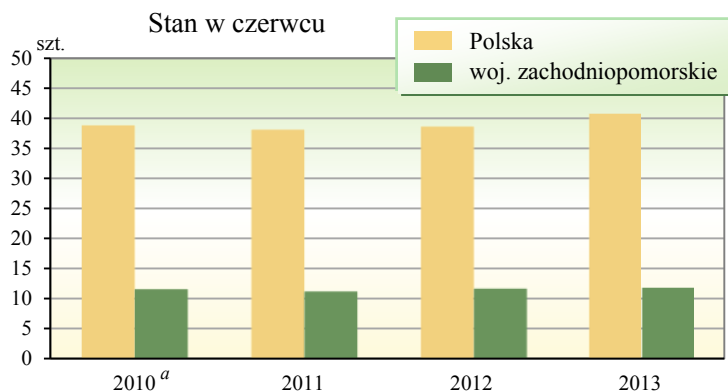
■ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W 2013 r. zmniejszyło się (w skali roku) pogłowie bydła, trzody chlewnej oraz owiec. W analizowanym okresie odnotowano znaczne (o 24,5%) zwiększenie pogłowia drobiu.

W 2013 r. pogłowie bydła w województwie liczyło 92,8 tys. szt., co stanowiło 1,6% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do 2012 r. liczebność stada bydła zmniejszyła się o 8,0% (w Polsce zwiększyła się o 1,4%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. odnotowano również spadek o 11,6% (w kraju – wzrost o 1,7%).

*Badania **pogłowia trzody chlewnej** i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w kwietniu według stanu w końcu marca, w sierpniu według stanu w końcu lipca i w grudniu według stanu w końcu listopada, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.*

Wyk. 38. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**

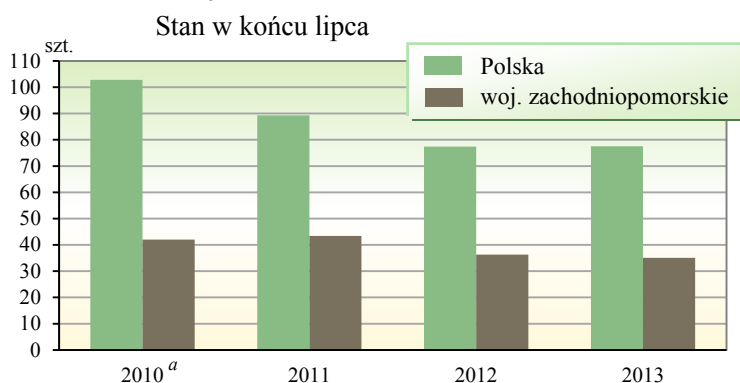

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

W 2013 r. z ogólnej liczby pogłowia bydła 40,3% stanowiły krowy, w tym 67,2% – krowy mleczne (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 43,2% i 93,3%). Struktura stada bydła i zmniejszający się udział krów mlecznych w stadzie wskazuje na wzrost znaczenia chowu bydła w kierunku produkcji żywca wołowego.

Według danych z lipca 2013 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 278,6 tys. szt. (w tym 27,2 tys. szt., tj. 9,8% stanowiły lochy). Udział województwa w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 2,5%. W odniesieniu do stanu w 2012 r. wielkość stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 11,6% (w Polsce zanotowano spadek o 3,6%). W porównaniu z 2010 r. spadek pogłowia był większy i wyniósł 27,1% (w kraju – 26,9%).

Wyk. 39. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

W 2013 r. stado owiec liczyło 7,7 tys. szt., co stanowiło 3,1% pogłowia krajowego. W porównaniu z 2012 r. jego stan zmniejszył się o 7,3% (w Polsce odnotowano również spadek o 6,5%). W odniesieniu do 2010 r. pogłowie owiec w województwie utrzymało się na tym samym poziomie (w kraju – spadło o 6,8%).

W 2013 r. stado drobiu w województwie zachodniopomorskim ukształtowało się na poziomie 8404,6 tys. szt. i stanowiło 6,0% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z 2012 r. jego liczebność w województwie wzrosła o 24,5% (w kraju – o 7,7%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2010 r. w województwie pogłowie drobiu było niższe o 19,1%, a w Polsce – o 20,3%.

■ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W 2013 r., w porównaniu z 2012 r., obserwowano wzrost skupu ziarna żyta, żywca wołowego i drobiowego oraz mleka. Pszenicy, ziemniaków i żywca wieprzowego skupiono mniej niż w 2012 r.

W 2013 r. skupiono 1124,4 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowi 14,0% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do 2012 r. skup był wyższy o 7,6%, a w porównaniu z 2010 r. – większy o 10,4% (w kraju – spadek odpowiednio o 4,5% i o 2,6%). W omawianym roku w regionie skupiono 518,5 tys.

Wyk. 40. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**

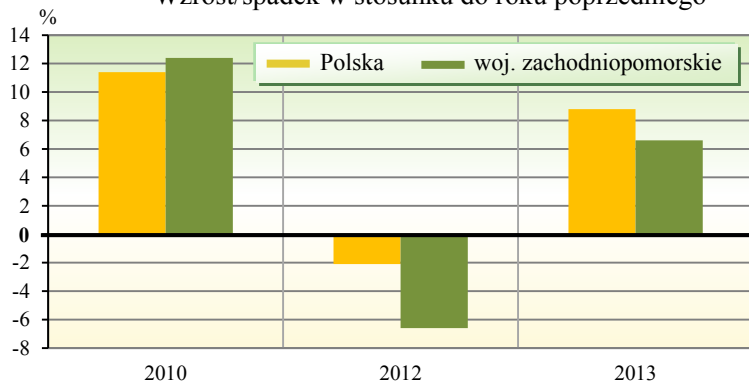
ton pszenicy, tj. o 6,4% mniej niż w 2012 r., i o 18,1% mniej niż w 2010 r. Skup żyta wyniósł 321,5 tys. ton i zwiększył się o 37,5% w odniesieniu do 2012 r. oraz aż o 126,8% w stosunku do 2010 r.

Skup ziemniaków w 2013 r. ukształtował się na poziomie 94,3 tys. ton, co stanowi 6,8% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z 2012 i 2010 r. nastąpił spadek ilo-

ści skupionych ziemniaków – odpowiednio o 23,5% i o 18,2% (w kraju odnotowano spadek o 8,6% w odniesieniu do 2012 r., ale wzrost o 20,7% względem 2010 r.).

W omawianym roku skupiono 152,2 tys. ton żywca rzeźnego (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej cieplej (wbc), co stanowi 4,4% skupu krajowego (tj. o 6,6% więcej niż w 2012 r.). W skali kraju zaobserwowano wzrost o 8,8% w odniesieniu do 2012 r.

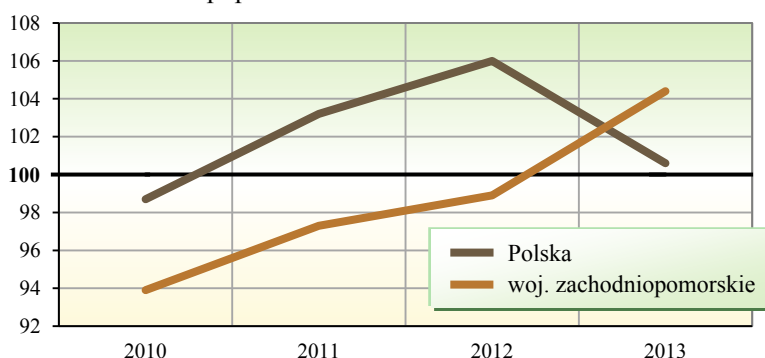
Wyk. 41. **Zmiana wielkości skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)**
Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego

UWAGA. Od 2011 r. dane są nieporównywalne z danymi dla okresów wcześniejszych z uwagi na zmianę wskaźnika do przeliczeń bydła w wadze żywej na mięso.

W 2013 r. skupiono 59,2 tys. ton żywca wieprzowego, tj. o 0,9% mniej niż w 2012 r. i o 16,3% mniej niż w 2010 r. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 9,7 tys. ton i był o 59,2% większy niż w 2012 r., ale o 3,5% mniejszy niż w 2010 r. Żywca drobiowego skupiono 144,2 tys. ton, czyli o 8,7% więcej niż w 2012 r. i o 20,4% więcej w porównaniu z 2010 r.

Wyk. 42. **Dynamika skupu mleka krowiego**
Rok poprzedni = 100

W 2013 r. skup mleka krowiego wyniósł 148,8 mln litrów (co stanowi 1,5% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. o 4,4% więcej niż w 2012 r. i o 0,4% więcej niż w 2010 r. (w skali kraju w odniesieniu do 2012 r. zanotowano wzrost o 0,6% i o 10,1% w porównaniu z 2010 r.).

■ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

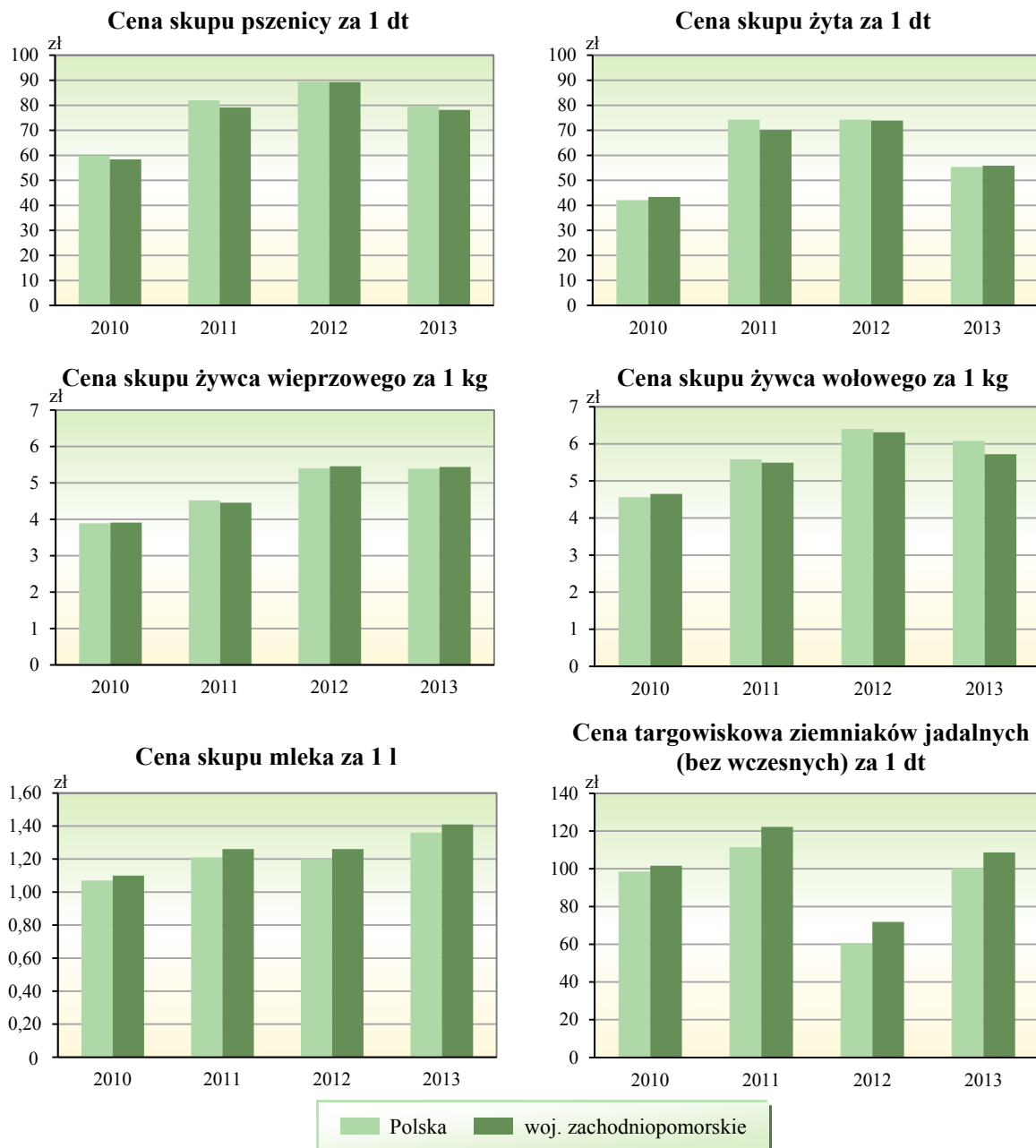
W 2013 r., w odniesieniu do 2012 r., odnotowano wzrost cen większości produktów rolnych zarówno w skupie (z wyjątkiem ziemniaków jadalnych), jak i na targowiskach.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2013 r. wyniosła 78,13 zł za 1 dt (w kraju – 79,67 zł) i była o 12,5% niższa niż w 2012 r., natomiast o 33,8%

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

wyższa w porównaniu z 2010 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 98,92 zł (w kraju – 97,50 zł), tj. o 2,4% mniej niż w 2012 r., ale o 52,6% więcej niż w 2010 r.

Wyk. 43. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 55,86 zł za 1 dt (w kraju – 55,36 zł), tj. o 24,4% niższym w porównaniu z zanotowanym w 2012 r., natomiast w porównaniu z 2010 r. cena była wyższa o 28,9%. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła w stosunku do 2012 r. o 4,0%, i w odniesieniu do uzyskanej w 2010 r. – o 73,8%, osiągając poziom 85,69 zł (w Polsce – 72,89 zł).

W 2013 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 77,69 zł za 1 dt (w kraju – 64,45 zł), tj. ponad dwukrotnie więcej niż w 2012 r., i o 15,0% więcej niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

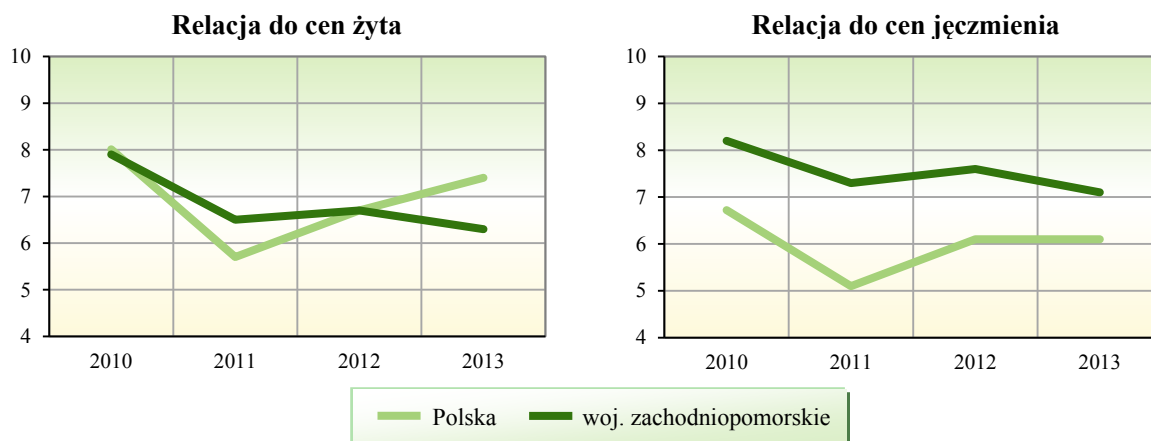
uksztaltowała się na poziomie 108,71 zł za 1 dt (w Polsce – 100,22 zł), tj. o 51,4% wyższym w stosunku do zanotowanego w 2012 r., i o 70,0% wyższym niż w 2010 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 5,74 zł za kg (w kraju – 6,20 zł), i zmniejszyła się o 9,0% w stosunku do uzyskanej w 2012 r., natomiast w odniesieniu do 2010 r. – była wyższa o 23,4%.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 5,44 zł za kg (w kraju – 5,39 zł), tj. o 0,4% niższą niż w 2012 r., ale o 39,1% większą w porównaniu z zanotowaną trzy lata wcześniej.

W 2013 r. relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta ukształtowała się na poziomie 6,3 (wobec 6,7 w 2012 r. i 7,9 w 2010 r.). W kraju relacja wyniosła 7,4 (wobec 6,7 w 2012 r. i 8,0 w 2010 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie wyniosła 7,6 (wobec 7,6 w 2012 r. i 8,2 w 2010 r. – w kraju odpowiednio: 6,1, 6,1 i 6,7).

Wyk. 44. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

W 2013 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 3,96 zł za kg (w kraju – 4,22 zł) i była o 1,0% wyższa w porównaniu z zanotowaną w 2012 r., i o 20,0% większa niż w 2010 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 1,41 zł (w kraju – średnio 1,36 zł), tj. o 11,9% więcej niż w 2012 r. i o 28,2% więcej niż trzy lat wcześniej.

■ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W 2012 r., w odniesieniu do 2011 r., nastąpił wzrost globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała wyższa wartość produkcji roślinnej. Podobne kierunki zmian w skali roku notowano w produkcji końcowej i towarowej, tj. nastąpiło zwiększenie produkcji ogółem, przy znacznym wzroście produkcji roślinnej.

W porównaniu z 2011 r. zanotowano wzrost produkcji globalnej o 24,2%, o czym zadecydowała o 42,9% wyższa niż w 2011 r. produkcja roślinna i o 2,9% niższa produkcja zwierzęca. W analizowanym roku udział województwa zachodniopomorskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 4,0% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 5,1%, a zwierzęcej – 2,8%. W 2012 r. produkcja globalna w kraju wzrosła w stosunku do produkcji notowanej w 2011 r. o 14,3%, przy czym wzrost w produkcji roślinnej i zwierzęcej wyniósł odpowiednio 16,7% i 11,7%. W stosunku do 2010 r. globalna produkcja rolnicza była wyższa w województwie o 22,1%, a w Polsce – o 24,1%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie zachodniopomorskim w 2012 r. 61,1% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na produkcję zwierzęcą przypadało 38,9%. Wartość produkcji końcowej w 2012 r., w porównaniu z 2011 r., była o 24,7% wyższa, wskutek wzrostu o 52,6% produkcji roślinnej, i przy spadku produkcji zwierzęcej o 3,1%.

W analizowanym roku w towarowej produkcji rolniczej nastąpił wzrost produkcji ogółem (o 32,8%), przy wzroście wartości produkcji roślinnej (o 53,8%) i produkcji zwierzęcej (o 11,2%).

W 2012 r. udział regionu w ogólnokrajowej produkcji końcowej oraz towarowej wyniósł odpowiednio: 4,1% i 4,3%.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim” – publikacja dostępna co rok (również w wersji książkowej),
jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

PRZEMYSŁ

W 2013 r. utrzymał się wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku i był on wyższy od notowanego w 2012 r. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost wydajności pracy ^a, przy jednoczesnym zwiększeniu przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

^a Mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2013 r. w województwie osiągnęła wartość 33651,9 mln zł (w cenach bieżących) i była o 12,5% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w 2012 r. W skali kraju w tym czasie sprzedaż produkcji zwiększyła się odpowiednio o 2,2%. W województwie, w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2013 r. notowano wzrost dynamiki produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku (odpowiednio: w I kwartale – 8,8%, w półroczu – 13,9%, a w okresie trzech kwartałów – 11,6%).

*Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:*

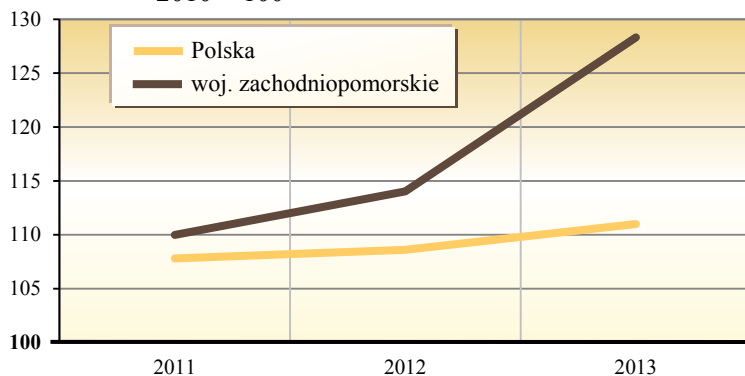
- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 18. **Przemysł**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945306,9	1138861,2	1148985,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	84,1	84,5
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2442,2	2470,5	2446,1
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	24974,1	30963,1	33651,9
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	90,0	95,0	95,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	78,7	81,2	83,1

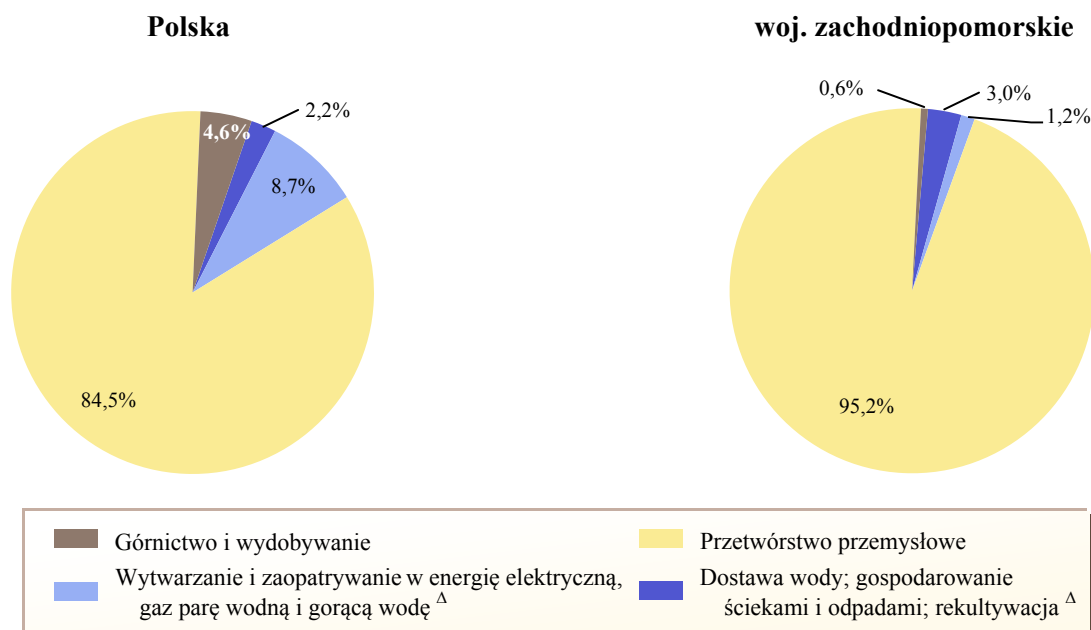
Tabl. 18. Przemysł (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
M. SZCZECIN			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	4544,7	6330,6	7351,1
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	88,6	91,3	92,4
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	13,1	13,7	14,6

Wyk. 45. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu
(ceny stałe)
2010 = 100

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2013 r. w województwie zachodniopomorskim złożyła się produkcja w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę

wodną i gorącą wodę oraz górnictwo i wydobywanie (wartość produkcji odpowiednio: 32040,8 mln zł; 996,2 mln zł; 408,3 mln zł; 206,6 mln zł).

Wyk. 46. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2013 r.
(ceny bieżące)

Wzrost produkcji sprzedanej uzyskany w 2013 r. był wynikiem zwiększenia produkcji sprzedanej (w cenach stałych) przede wszystkim w przetwórstwie przemysłowym (o 13,2%), przy udziale 95,2% w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu w regionie (w kraju ten udział wyniósł 84,5%) oraz w górnictwie i wydobywaniu (o 12,5%). Spadek produkcji sprzedanej odnotowano natomiast w sekcjach dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 3,5%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,4%).

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego wyższa niż przed rokiem była (w cenach stałych) m. in.: produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 26,6%), produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 21,7%), produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 19,1%), produkcja papieru i wyrobów z papieru (o 18,5%), produkcji odzieży (o 13,2%) oraz poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji (o 12,7%). W analizowanym okresie spadek produkcji sprzedanej dotyczył produkcji wyrobów tekstylnych (o 4,8%).

*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

Tabl. 19. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie zachodniopomorskim**
(ceny stałe)

Sekcje i działy	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	107,5	104,8	107,5	103,7	108,8	113,9	111,6	112,5
Górnictwo i wydobywanie	253,1	84,1	80,3	80,3	28,6	97,7	109,6	112,5
Przetwórstwo przemysłowe ...	107,0	105,0	107,9	103,8	110,3	114,7	112,2	113,2
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	108,2	107,0	107,4	107,4	113,5	111,4	110,1	108,7
Produkcja wyrobów tekstylnych	107,3	105,2	107,7	106,8	97,4	96,7	97,1	95,2
Produkcja odzieży	109,0	107,4	110,2	114,6	112,1	112,4	107,7	113,2
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	105,7	103,4	102,6	102,9	103,1	107,5	107,2	107,0
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	104,5	104,4	105,7	109,6	130,3	126,5	121,5	118,5
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ...	119,6	120,1	110,2	112,5	108,6	110,9	119,3	112,7
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	51,2	79,6	78,1	77,0	178,6	110,5	118,8	121,7
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	108,7	103,8	105,3	102,1	92,5	95,8	100,4	101,7
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	149,5	148,4	134,0	124,5	89,9	95,4	100,4	104,7

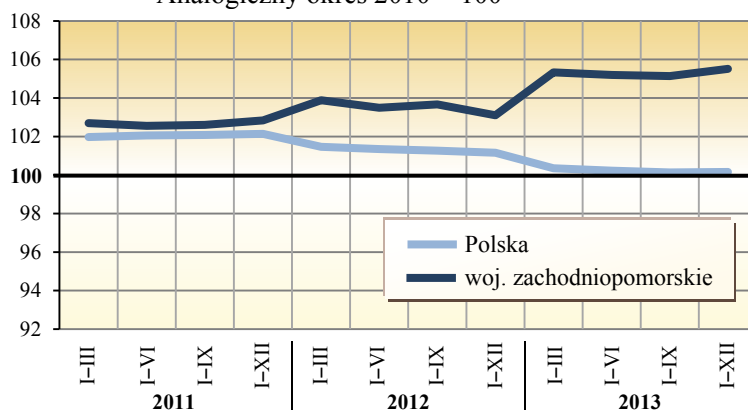
Tabl. 19. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie zachodniopomorskim (dok.)**

Sektory i działy	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)								
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	135,5	128,6	120,3	117,8	74,9	84,4	109,4	119,1
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	111,3	116,4	109,1	116,0	112,0	104,1	107,0	105,7
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	129,4	137,5	135,9	136,9	133,1	126,0	125,8	126,6
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	84,8	91,1	78,1	74,3	84,7	93,2	98,3	107,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	96,7	98,7	101,1	104,1	104,9	104,0	103,3	98,6
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	109,9	106,5	103,6	103,8	96,7	96,7	97,2	96,5
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	107,5	105,0	100,1	101,0	87,9	88,5	92,9	93,7
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	108,9	106,4	103,5	102,6	91,9	92,7	90,1	90,3
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	112,8	108,1	107,4	107,6	108,0	107,6	106,3	103,2

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie zachodniopomorskim w porównaniu z 2012 r. towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia o 2,3% (w stosunku do 2010 r. przeciętne zatrudnienie wzrosło o 5,5%). W kraju zanotowano spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle w odniesieniu do 2012 r. o 1,0% (w stosunku do 2010 r. – wzrost o 0,2%).

Wyk. 47. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**

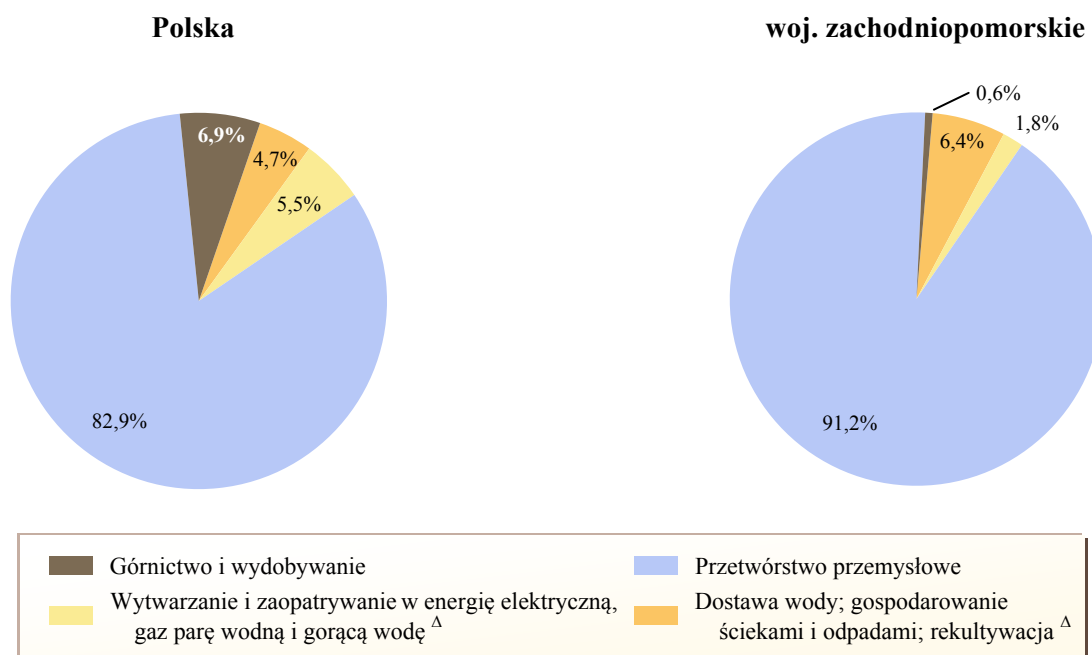
Analogiczny okres 2010 = 100

W 2013 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 83,1 tys. osób i w stosunku do 2012 r. wzrosło w przetwórstwie przemysłowym (o 2,6%) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami, rekultywacji (o 0,9%), a zmniejszyło się w sekcjach: górnictwo i wydobywanie (o 10,0%) oraz

wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,6%).

Wyk. 48. **Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2013 r.**

Wydajność pracy w przemyśle w 2013 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego w przemyśle była o 10,0% wyższa (w cenach stałych) niż w 2012 r. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 3,2%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO

W 2013 r. notowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do 2012 r. (w 2012 r. również zaobserwowano spadek w porównaniu z poprzednim rokiem). Niższa niż w 2012 r. była również wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie odnotowano zmniejszenie wydajności pracy w budownictwie, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia.

W 2013 r. w województwie zachodniopomorskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 4700,2 mln zł i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 13,5% (w skali kraju spadek odpowiednio o 11,3%).

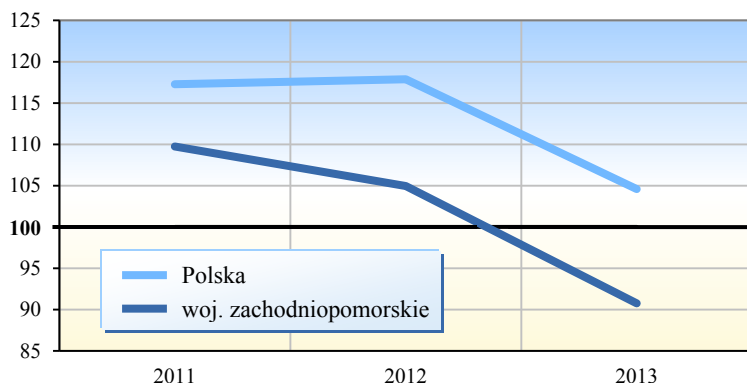
Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 20. **Budownictwo**

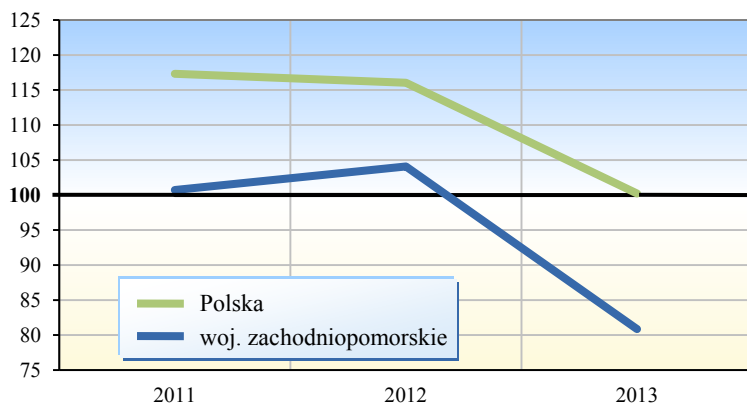
Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160403,9	189076,7	167771,8
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,5	50,8	49,4
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	486,3	444,2
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	5178,9	5436,1	4700,2
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	69,7	69,1	62,1
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	14,8	15,4	13,6
M. SZCZECIN			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	2363,7	2487,0	2223,4
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	72,5	60,8	55,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	4,8	5,5	4,1

Wyk. 49. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa**
(ceny bieżące)
2010 = 100

W województwie produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie wyniosła 2917,3 mln zł (62,1% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w 2012 r. o 22,3%. W kraju odnotowano spadek produkcji budowlano-montażowej o 12,0%.

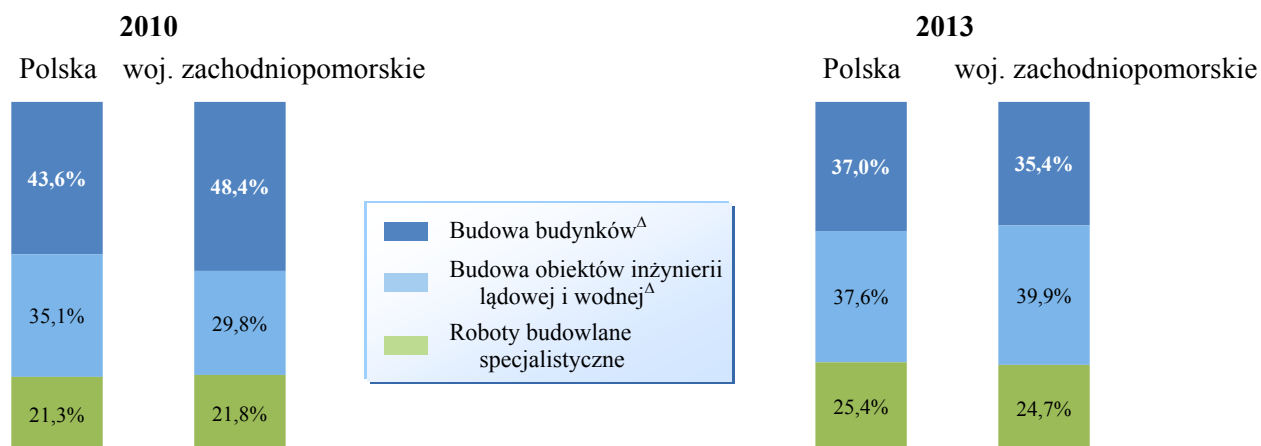
Wyk. 50. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

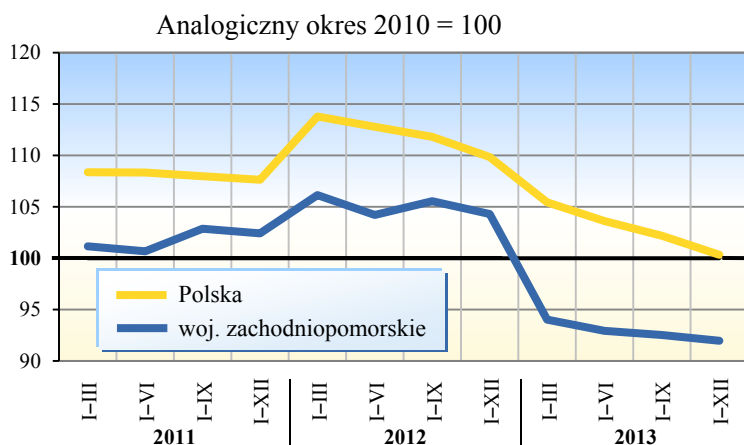
Tabl. 21. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie zachodniopomorskim**
(ceny bieżące)

Działy	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	91,8	95,5	100,6	103,3	78,4	75,4	76,1	77,7
Budowa budynków ^Δ	57,8	74,1	96,0	113,3	107,1	90,5	85,5	82,9
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	141,1	108,6	96,8	96,4	62,8	67,6	70,0	76,7
Roboty budowlane specjalistyczne	123,3	122,2	115,5	103,3	63,5	66,7	72,8	72,6

Wśród przedsiębiorstw budowlanych znaczący udział posiadały jednostki specjalizujące się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (39,9% sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w 2013 r.), których produkcja była o 23,3% niższa niż rok wcześniej. W podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków (udział 35,4%) produkcja zmniejszyła się o 17,1%, a w podmiotach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (udział 24,7%) – spadła o 27,4%.

Wyk. 51. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007 (ceny bieżące)**

W 2013 r. malejącej produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszyło zmniejszenie się przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 11,8%, wobec spadku o 8,7% w skali kraju).

Wyk. 52. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2013 r. w województwie zachodniopomorskim ukształtowała się na poziomie 345,1 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza spadek o 1,9% w stosunku do roku poprzedniego.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W 2013 r. spadła liczba mieszkań oddanych do użytkowania, liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto, a także tych, na budowę których wydano pozwolenie. Zwiększyła się przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania.

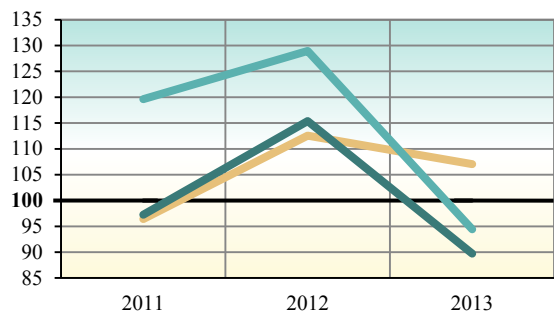
W 2013 r. w regionie oddano do użytkowania 5504 mieszkania, tj. o 22,2% mniej niż w 2012 r. (o 10,3% mniej niż w 2010 r.). W kraju liczba mieszkań oddanych do użytkowania spadła o 5,1% w porównaniu z 2012 r. (wzrost o 6,8% względem 2010 r.).

Informacje o mieszkańach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

Tabl. 22. **Budownictwo mieszkaniowe**

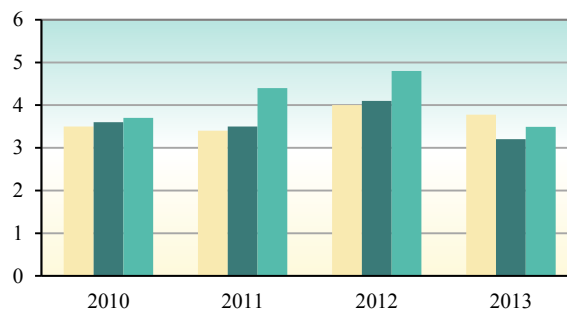
Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	4,0	3,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	102,4	104,6
Mieszkania, na których realizację wydano pozwolenia na 1000 ludności	4,5	4,3	3,6
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	3,7	3,3
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,6	4,1	3,2
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	97,2	94,0	103,2
Mieszkania, na których realizację wydano pozwolenia na 1000 ludności	4,6	3,7	3,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,2	3,3	3,1
M. SZCZECIN			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,7	4,8	3,5
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	79,0	70,1	77,3
Mieszkania, na których realizację wydano pozwolenia na 1000 ludności	6,6	2,9	2,4
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	7,5	4,1	3,6

Wyk. 53. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2010 = 100

— Polska — woj. zachodniopomorskie — m. Szczecin

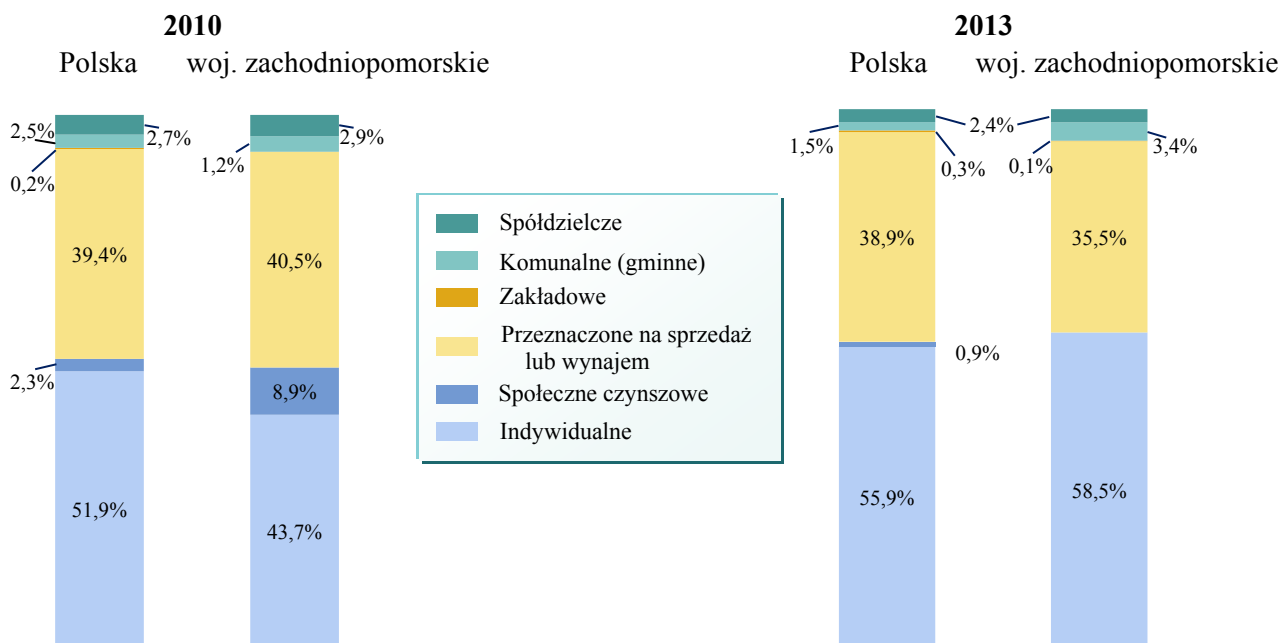
Wyk. 54. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

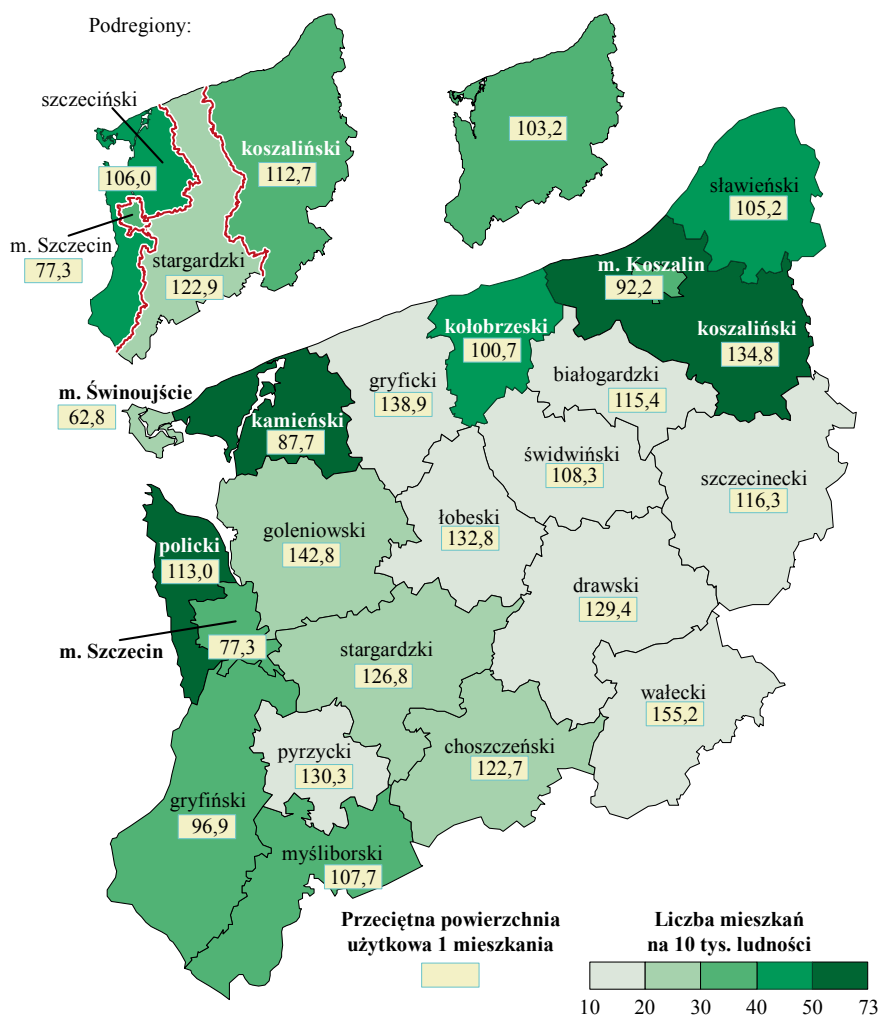
— Polska — woj. zachodniopomorskie — m. Szczecin

W 2013 r. w województwie zachodniopomorskim liczba mieszkań oddanych do użytkowania spadła o 22,2%. W formach budownictwa o największym ich udziale nastąpił spadek: w budownictwie indywidualnym (o 6,4%, przy udziale 58,5%) oraz w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 39,2%, przy udziale 35,5%).

Wyk. 55. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

Wyk. 56. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie zachodniopomorskim według podregionów i powiatów w 2013 r.**

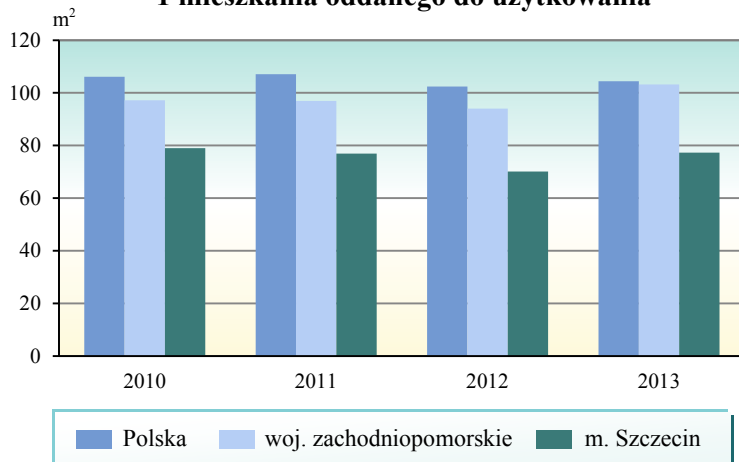
Tabl. 23. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie zachodniopomorskim**

Formy budownictwa	2012				2013			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2011 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2012 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	7079	100,0	118,7	94,0	5504	100,0	77,8	103,2
Spółdzielcze	87	1,2	36,0	58,5	134	2,4	154,0	54,7
Komunalne (gminne)	246	3,5	107,9	42,0	188	3,4	76,4	46,5
Zakładowe	29	0,4	5 razy	70,2	6	0,1	20,7	171,5
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	3212	45,4	129,9	57,7	1954	35,5	60,8	63,6
Spółeczne czynszowe	64	0,9	53,8	52,7	-	x	x	x
Indywidualne	3441	48,6	118,7	133,4	3222	58,5	93,6	132,4

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie zachodniopomorskim w 2013 r. wyniosła 103,2 m² (w kraju – 104,6 m²) i zwiększyła się o 9,2 m² w stosunku

Wyk. 57. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

do 2012 r. (w kraju wzrosła o 2,2 m²). W porównaniu z 2010 r. zwiększyła się ona o 6,0 m² (w kraju zmniejszyła się o 1,5 m²).

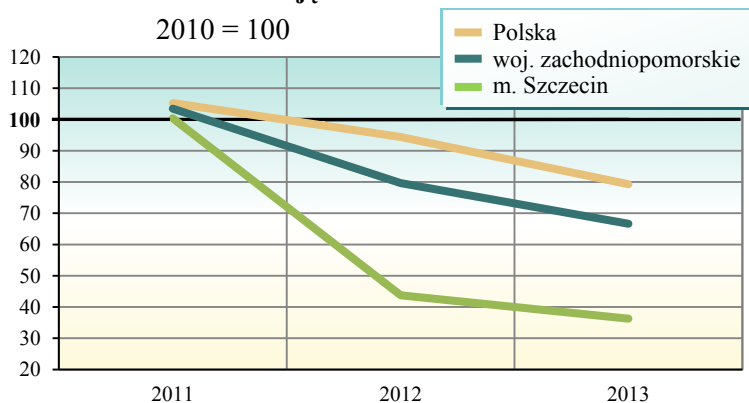
Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wyniosła 132,4 m². Najmniejszą powierzchnią charakteryzowały się mieszkania komunalne (46,5 m²).

W województwie zachodniopomorskim w 2013 r. największe mieszkania budowano w powiecie wałeckim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 155,2 m²), a najmniejsze – m. in. w powiecie kamieńskim (87,7 m²). W m. Świnoujściu przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła – 62,8 m², w m. Szczecinie 77,3 m², a w m. Koszalinie 92,2 m².

W ciągu 2013 r. w regionie wydano pozwolenia na budowę 5278 mieszkań, tj. o 16,3% mniej niż w 2012 r. i o 33,4% mniej niż w 2010 r. (w skali kraju nastąpił spadek o 16,0% w stosunku do 2012 r. i o 20,7% w odniesieniu do 2010 r.).

W województwie zachodniopomorskim najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań wydano budującym indywidualnie (64,4% ogólnej liczby) oraz z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (27,7%).

Wyk. 58. **Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań**

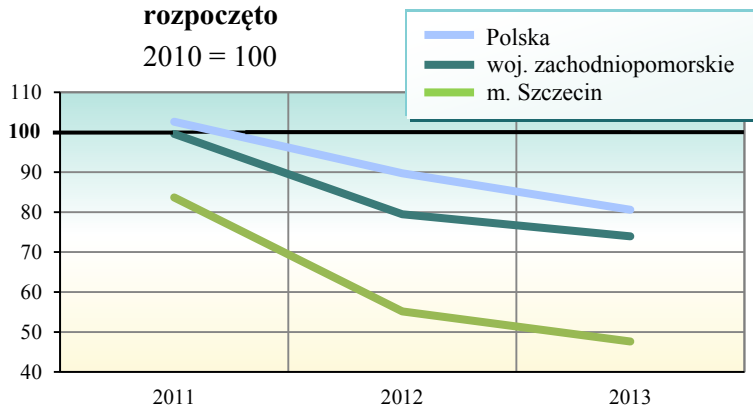
Liczba pozwoleń na budowę uzyskanych przez inwestorów indywidualnych spadła w porównaniu z 2012 r. o 5,2%, a deweloperów – o 37,0%.

Tabl. 24. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie zachodniopomorskim**

Formy budownictwa	2012			2013		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2011 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2012 = 100
O g ó ł e m	6308	100,0	77,0	5278	100,0	83,7
Spółdzielcze	73	1,2	49,3	107	2,0	146,6
Komunalne (gminne)	272	4,3	217,6	302	5,7	111,0
Zakładowe	58	0,9	7 razy	8	0,2	13,8
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2320	36,8	53,5	1462	27,7	63,0
Społeczne czynszowe	-	x	x	-	x	x
Indywidualne	3585	56,8	100,8	3399	64,4	94,8

Wzrost liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia odnotowano w pięciu powiatach regionu, przy czym najwyższy wzrost nastąpił w powiecie białogardzkim (niemal 5-krotny) i m. Świnoujściu (ponad 3-krotny), natomiast wyraźny spadek zaobserwowano w powiatach: kołobrzeskim (o 57,8%) oraz świdwińskim (o 53,1%).

W 2013 r. rozpoczęto budowę 5302 mieszkań, tj. o 7,0% mniej niż w 2012 r. (w skali kraju spadek wyniósł 10,2%). W porównaniu do 2010 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto spadła w województwie o 26,1% (w kraju – o 19,4%).

Wyk. 59. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2010 = 100

W regionie w 2013 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie indywidualnym – 2744, (o 5,9% więcej niż w 2012 r.) oraz w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 2584, (o 14,4% mniej).

W województwie zachodniopomorskim w odniesieniu do 2012 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w dziewięciu powiatach, najwyższy – w gryfickim (o 88,1%) oraz m. Koszalinie (o 85,1%), natomiast wyraźny spadek – w m. Świnoujściu (o 58,3%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie zachodniopomorskim” – opracowanie sygnałne dostępne co rok,

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

RYNEK WEWNĘTRZNY

W 2013 r. sprzedaż detaliczna była wyższa niż w 2012 r. (wobec spadku odnotowanego w 2012 r. w ujęciu rocznym) i wzrost ten był większy niż w skali kraju. W porównaniu z 2012 r. zanotowano również zwiększenie się sprzedaży hurtowej w jednostkach handlowych.

Wartość **sprzedaży detalicznej** (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2013 r. zwiększyła się w odniesieniu do 2012 r. o 3,3% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 2,3% wyższym niż w 2012 r.).

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

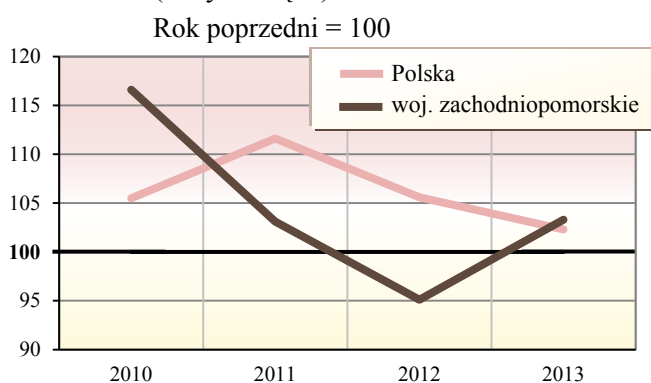
Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	105,5	105,6	102,3
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	103,3	110,8
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	109,1	93,9
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,2	104,4	102,6
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	113,6	113,2	109,9
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,2	106,9	109,7
Włókno, odzież, obuwie	113,1	104,4	107,9
Meble, RTV, AGD	123,0	117,5	105,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	83,6	87,6	100,7
Pozostałe	95,9	101,3	96,8
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
O g ó ł e m	116,6	95,1	103,3
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	99,6	127,6	88,6
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	126,8	101,2	77,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	139,1	91,5	106,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	135,3	106,3	100,4

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	rok poprzedni = 100		
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE (dok.)			
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	135,6	119,4	116,8
Włókno, odzież, obuwie	180,7	93,9	81,2
Meble, RTV, AGD	86,7	145,9	90,0
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	79,0	70,3	105,5
Pozostałe	86,8	82,1	129,7

^a Patrz notka na str. 85.

Wyk. 60. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)

Dynamika sprzedaży detalicznej towarów ogółem w województwie zachodniopomorskim zwiększała się systematycznie w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2013 r. Od trzeciego kwartału 2013 r. sprzedaż detaliczna była wyższa niż w 2012 r. i wraz z kolejnymi kwartalnymi okresami narastającymi 2013 r. wzrost ten był coraz większy. Znaczący wpływ na zwiększenie się sprzedaży detalicznej ogółem w 2013 r.

miała sprzedaż w grupie żywność, napoje i wyroby tytoniowe, która w porównaniu z 2012 r. była o 6,3% wyższa. Zwiększyła się również sprzedaż w grupach: „pozostałe” (o 29,7%), „farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny” (o 16,8%) oraz „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” (o 5,5%). Niższy niż w 2012 r. poziom sprzedaży uzyskano m. in. w sprzedaży paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 22,8%), włókna, odzieży i obuwia (o 18,8%), pojazdów samochodowych, motocykli, części (o 11,4%), a także mebli, RTV i AGD (o 10,0%).

W strukturze sprzedaży detalicznej w 2013 r. największy udział miały przedsiębiorstwa z kategorii „żywność, napoje i wyroby tytoniowe” (50,8%), „pozostałe” (14,6%), zajmujące się sprzedażą pojazdów samochodowych, motocykli, części (9,4%) oraz paliw stałych, ciekłych i gazowych (8,5%).

Tabl. 26. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie zachodniopomorskim**
(ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	102,2	98,8	96,3	95,1	96,9	99,8	102,4	103,3
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	112,0	112,9	113,4	127,6	82,0	91,6	96,1	88,6
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	121,3	113,4	108,2	101,2	66,8	73,5	75,9	77,2

^a Patrz notka do Tabl. 25 na str. 85.

Tabl. 26. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie zachodniopomorskim (dok.)**

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	100,3	96,4	93,5	91,5	105,2	102,6	104,7	106,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	108,9	104,0	101,5	106,3	97,9	98,9	102,3	100,4
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	121,5	132,1	123,6	119,4	121,4	114,9	122,0	116,8
Włókno, odzież, obuwie	95,9	89,5	94,5	93,9	70,9	86,0	82,6	81,2
Meble, RTV, AGD	135,5	136,2	142,6	145,9	78,9	85,2	89,7	90,0
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	86,3	74,7	73,6	70,3	69,4	87,9	96,4	105,5
Pozostałe	85,8	85,7	85,2	82,1	112,3	123,9	124,1	129,7

^a Patrz notka do Tabl. 25 na str. 85.

W 2013 r. w województwie zachodniopomorskim wartość **sprzedaży hurtowej** towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych zwiększyła się o 1,2% w porównaniu z 2012 r. (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych wzrost wyniósł 3,0%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była wyższa o 3,5% niż w 2012 r. (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe odpowiednio o 1,3%). W regionie w skali roku najbardziej zwiększyła się wartość sprzedaży hurtowej płodów rolnych i żywych zwierząt (o 77,8%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał.

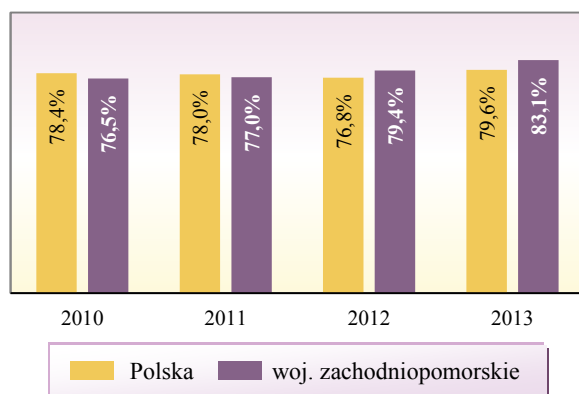
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw w 2013 r. były lepsze od uzyskanych w 2012 r., z wyjątkiem wyniku na pozostałej działalności operacyjnej, na operacjach finansowych oraz wyniku zdarzeń nadzwyczajnych. W efekcie szybszego wzrostu przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania, nieznacznie poprawił się wskaźnik poziomu kosztów. Wszystkie pozostałe wskaźniki ekonomiczno-finansowe również uległy poprawie.

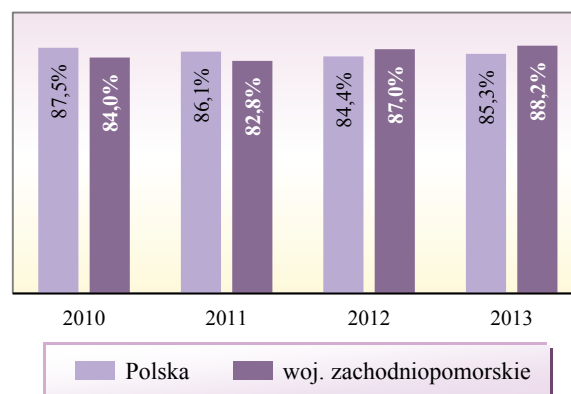
Wyniki finansowe (brutto i netto) uzyskane w 2013 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie zachodniopomorskim były wyższe niż w 2012 r. Znacząco poprawił się wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów. Niższy w porównaniu z 2012 r. był natomiast wynik na pozostałej działalności operacyjnej, a strata na działalności finansowej zwiększyła się z minus 185,1 mln zł w 2012 r. do minus 299,8 mln zł w 2013 r. W porównaniu z 2010 r. większość wyników finansowych uzyskanych przez przedsiębiorstwa w województwie zachodniopomorskim była wyższa (zwiększyła się jedynie strata na operacjach finansowych). W kraju wyniki finansowe uzyskane w 2013 r. były na ogół lepsze zarówno od notowanych w 2012 r., jak i 2010 r. (z wyjątkiem wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów i wyniku na operacjach finansowych – w porównaniu z 2010 r., oraz wyniku zdarzeń nadzwyczajnych – w odniesieniu do 2012 r.).

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013 r., poz. 330).

Wyk. 61. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wyk. 62. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

W 2013 r. zysk netto wykazało 83,1% badanych przedsiębiorstw, wobec 79,4% w 2012 r., a ich udział w przychodach ogółem zwiększył się z 87,0% zanotowanych w 2012 r. do 88,2% w 2013 r.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

Przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 44972,8 mln zł i w odniesieniu do 2012 r. były o 5,0% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 43234,9 mln zł i zwiększyły się o 4,9%. Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na nieznaczne polepszenie się wskaźnika poziomu kosztów (z 96,2% w 2012 r. do 96,1% w 2013 r.).

W kraju w analizowanym okresie również zaobserwowano polepszenie się wskaźnika poziomu kosztów (odpowiednio: z 95,8% w 2012 r. do 95,5% w 2013 r.). W 2013 r. zarówno w województwie zachodniopomorskim, jak i w kraju, w odniesieniu do 2012 r. odnotowano lepszy wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów; wynik na działalności gospodarczej oraz wynik finansowy brutto i netto.

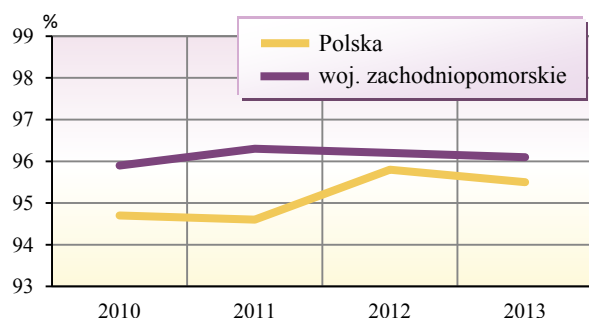
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2013 r. w województwie zachodniopomorskim osiągnęły wartość 43975,8 mln zł (wzrost o 5,9% w stosunku do 2012 r.), a koszty ich uzyskania wyniosły 42192,8 mln zł (wzrost odpowiednio o 5,3%). Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (na poziomie 1783,1 mln zł) był o 22,0% wyższy niż w 2012 r.

Wyniki finansowe:

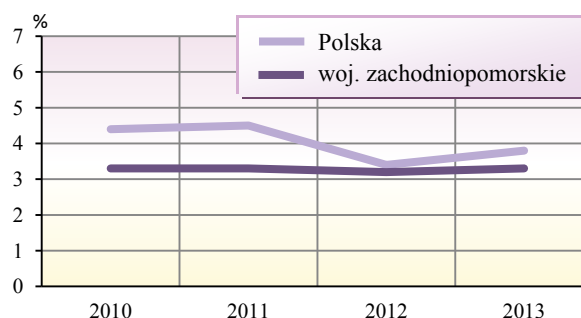
- wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a w 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

Pogorszył się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (z 329,9 mln zł w 2012 r. do 254,6 mln zł w 2013 r.) oraz wynik na operacjach finansowych (odpowiednio: z minus 185,1 mln zł do minus 299,8 mln zł). W rezultacie, wynik finansowy na działalności gospodarczej był o 8,2% wyższy od zanotowanego w 2012 r. (wyniósł 1737,9 mln zł). Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 1737,8 mln zł, i w porównaniu z 2012 r. zwiększył się o 8,1%. Po odliczeniu obciążeń (podatku dochodowego), wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 1503,5 mln zł i był o 9,9% wyższy w stosunku do uzyskanego w 2012 r.

Wyk. 63. Wskaźnik poziomu kosztów

Wyk. 64. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

W województwie zachodniopomorskim w 2013 r. wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów polepszył się w porównaniu z 2012 r. (z 3,5% do 4,1%). Wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto poprawiły się po 0,1 p. proc. (odpowiednio z 3,8% do 3,9% i z 3,2% do 3,3%). Ponadto zwiększyły się względem 2012 r. wskaźniki płynności finansowej zarówno I, jak i II stopnia (odpowiednio z 30,0% do 30,6% oraz z 82,8% do 85,9%).

W kraju w 2013 r. odnotowano poprawę większości podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych badanych przedsiębiorstw w odniesieniu do 2012 r.

Tabl. 27. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,8	95,5
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,3	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,2	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,4	3,8
Wskaźnik płynności I stopnia	39,7	34,1	35,0
Wskaźnik płynności II stopnia	105,5	97,4	96,8
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	95,9	96,2	96,1
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	4,0	3,5	4,1
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	4,1	3,8	3,9
Wskaźnik rentowności obrotu netto	3,3	3,2	3,3
Wskaźnik płynności I stopnia	32,2	30,0	30,6
Wskaźnik płynności II stopnia	83,8	82,8	85,9

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

NAKLADY INWESTYCYJNE

Nakłady inwestycyjne zrealizowane w 2013 r. przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa zachodniopomorskiego były wyższe niż w 2012 r. (w 2012 r. odnotowano spadek nakładów w odniesieniu do 2011 r.). W porównaniu z 2012 r. o niemal 60% zwiększyła się łączna wartość kosztorysowa nowych inwestycji.

Wyk. 65. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)**
Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2013 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa zachodniopomorskiego wyniosły 3216,4 mln zł i były wyższe od zrealizowanych w 2012 r. o 64,1%. W kraju w 2013 r. wartość nakładów inwestycyjnych zwiększyła się o 4,4% w odniesieniu do poziomu zrealizowanego w 2012 r.

*Prezentowany podział **nakładów inwestycyjnych**, obejmujących nakłady na nowe środki trwałe i (lub) ulepszenie (rozbudowę, przebudowę, rekonstrukcję, modernizację) istniejących obiektów majątku trwałego, opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.*

W omawianym roku z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa zachodniopomorskiego na budynki i budowle wydatkowano 1561,0 mln zł (o 70,3% więcej niż w 2012 r.), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 1417,3 mln zł (o 72,1% więcej), a na środki transportu – 226,9 mln zł (o 7,3% więcej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 1644,2 mln zł i w porównaniu z 2012 r. zwiększyła się o 58,8%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem zmniejszył się w skali roku o 1,7 p. proc.

W 2013 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (na które przypadało 47,9% ogółu poniesionych nakładów), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (20,5%), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (11,4%) oraz transportu i gospodarki magazynowej (8,7%). W strukturze nakładów według sekcji, w porównaniu z 2012 r. najbardziej zwiększył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 16,2 p. proc.), natomiast najbardziej zmniejszył się udział nakładów przedsiębiorstw zajmujących się transportem i gospodarką magazynową (o 7,1 p. proc.).

Tabl. 28. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	89236,8	99719,0	104061,4
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	42,1	40,6	41,3
Zakupy	56,8	58,5	57,9
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	45,5	47,4	46,6
środków transportu	11,3	11,1	11,3
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
O g ó ł e m w mln zł	1995,8	1960,5	3216,4
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	53,6	46,8	48,5
Zakupy	44,8	52,8	51,1
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	36,5	42,0	44,1
środków transportu	8,3	10,8	7,1

Wzrost nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2012 r. odnotowano m. in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (8-krotny), przetwórstwie przemysłowym (o 77,3%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 26,5%). Spadek nakładów

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m. in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od I I 2005 r.*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

notowano m. in. w górnictwie i wydobywaniu (o 50,1%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 22,1%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 9,8%), a także w budownictwie (o 3,0%).

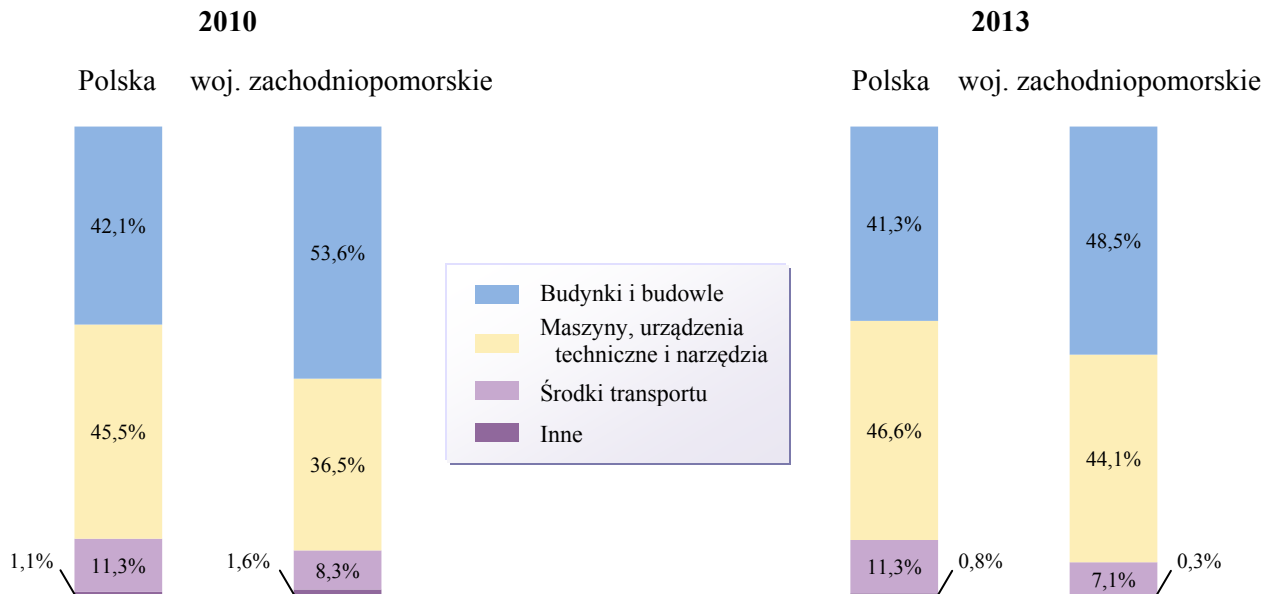
W 2013 r. inwestorzy rozpoczęli realizację 986 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 774,4 mln zł (w 2012 r. rozpoczęto 953 nowe inwestycje o wartości 484,2 mln zł). W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji zwiększyła się o 15,2%, a ich wartość kosztorysowa była wyższa o 13,0%.

Najwięcej nowych inwestycji rozpo-

częto w przemyśle – 84,7% ogólnej ich liczby (w 2012 r. – 83,8%), w tym w przetwórstwie przemysłowym – 22,6% (w 2012 r. – 28,2%). Na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 31,9% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych (przed rokiem – 36,4%).

W porównaniu z 2012 r. zwiększyła się wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych przez przedsiębiorstwa działające m. in. w przetwórstwie przemysłowym (3-krotnie), transporcie i gospodarce magazynowej (o 87,7%) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 59,7%), natomiast spadek zanotowano w budownictwie (o 69,3%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 24,1%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 19,3%).

Wyk. 66. **Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (ceny bieżące)**

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

GOSPODARKA MORSKA

▪ ŻEGLUGA MORSKA I PRZYBRZEŻNA

W województwie zachodniopomorskim morska i przybrzeżna flota transportowa w 2013 r. liczyła 95 statków o łącznej nośności 2715,6 tys. ton oraz pojemności brutto GT 1800,6 tys., tj. 81 jednostek morskiej floty transportowej o nośności 2709,0 tys. ton i pojemności brutto GT 1796,3 tys. oraz 14 statków morskiej floty przybrzeżnej o nośności 6,6 tys. ton i pojemności brutto GT 4,3 tys.

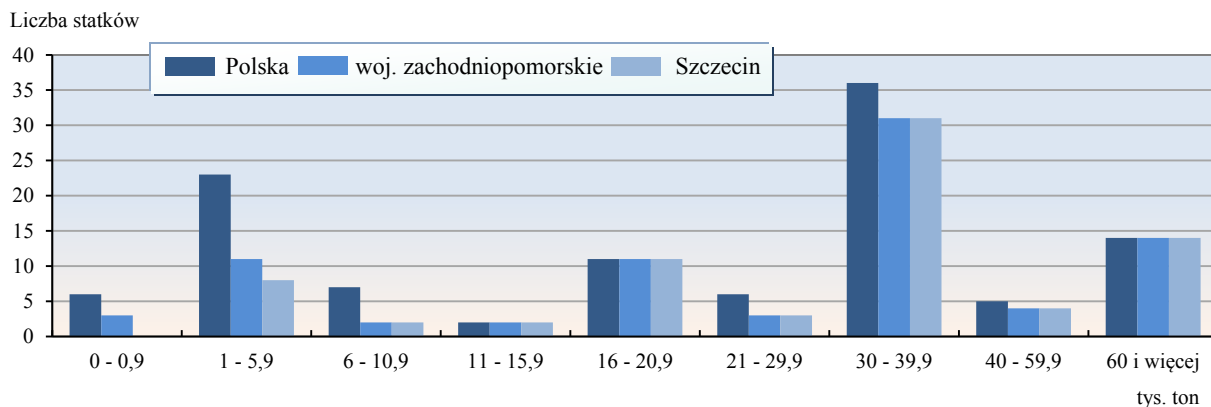
Tabl. 29. **Morska flota transportowa^a w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – liczba statków b – nośność (DWT) w tys. ton c – pojemność brutto (GT) w tys. d – stan załogi statków	Ogółem	Statki do przewozu ładunków stałych	Zbiornikowce	Promy	Statki pasażerskie	Średni wiek statku w latach
Ogółem	81	68	3	7	3	13,5
a	81	68	3	7	3	13,5
b	2709,0	2639,3	32,2	37,4	0,1	x
c	1796,3	1609,4	24,1	162,0	0,8	x
d	1780	1283	43	441	13	x
Statki pływające pod banderą polską						
a	9	5	1	-	3	34,9
b	12,6	11,5	1,0	-	0,1	x
c	10,6	9,1	0,7	-	0,8	x
d	51	31	7	-	13	x
Statki pływające pod banderą obcą						
a	72	63	2	7	-	10,8
b	2696,4	2627,8	31,2	37,4	-	x
c	1785,8	1600,4	23,4	162,0	-	x
d	1729	1252	36	441	-	x

^a Dane obejmują statki o polskiej własności i współwłasności.

Na koniec 2013 r. pod polską banderą pływało 9 statków, które stanowiły 11,1% ogólnej liczby jednostek, 0,5% nośności i 0,6% pojemności brutto morskiej floty transportowej.

Wyk. 67. **Morska flota transportowa według nośności (DWT) w 2013 r.**
Stan w dniu 31 XII

Średni wiek statku wyniósł 13,5 lat (dla statków pływających pod polską banderą – 34,9 lat, natomiast dla statków pływających pod banderą obcą – 10,8 lat). Większość (68 z 81) stanowiły statki do przewozów ładunków suchych.

Tabl. 30. **Morska flota transportowa^a według bander w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.**

Stan w dniu 31 XII

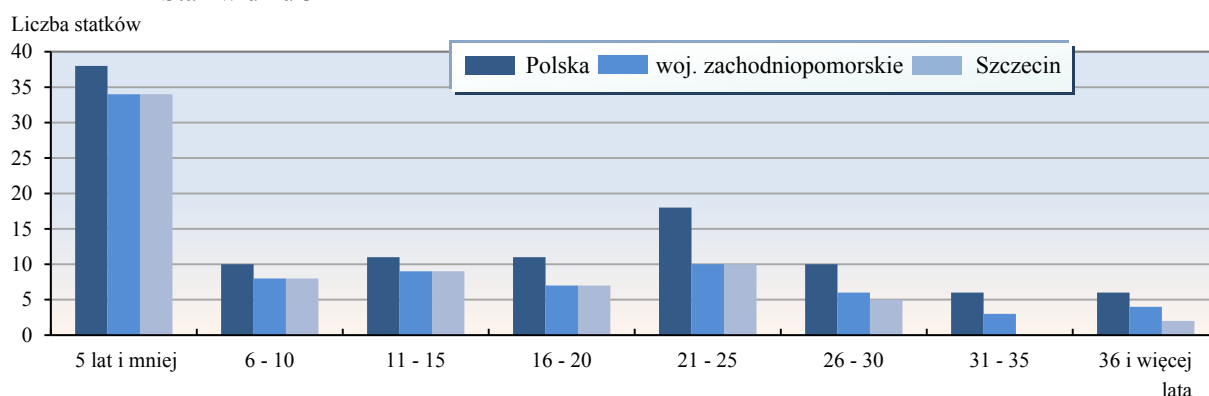
Wyszczególnienie	Ogółem	Kraj bandery					
		Polska	Bahamy	Cypr	Liberia	Malta	Vanuatu
Liczba statków	81	9	38	10	15	3	6
Nośność (DWT) w tys. ton	2709,0	12,6	1297,6	356,7	551,2	50,0	441,0
Pojemność brutto (GT) w tys.	1796,3	10,6	946,6	219,5	337,1	35,2	247,4
Średni wiek statku w latach	13,5	34,9	9,2	15,7	6,1	15,0	22,8

^a Dane obejmują statki o polskiej własności i współwłasności.

W porównaniu z 2012 r. przybyło 6 statków o nośności 328,6 tys. ton i pojemności brutto GT 172,3 tys., natomiast ubyło 14 statków o nośności 338,4 tys. ton i pojemności brutto 217,3 tys. W rezultacie liczebność floty morskiej zmniejszyła się o 9,0%. Zmianie uległy również nośność (spadek o 0,4%) oraz pojemność brutto GT (spadek o 2,4%).

Wyk. 68. **Morska flota transportowa według wieku statków w 2013 r.**

Stan w dniu 31 XII

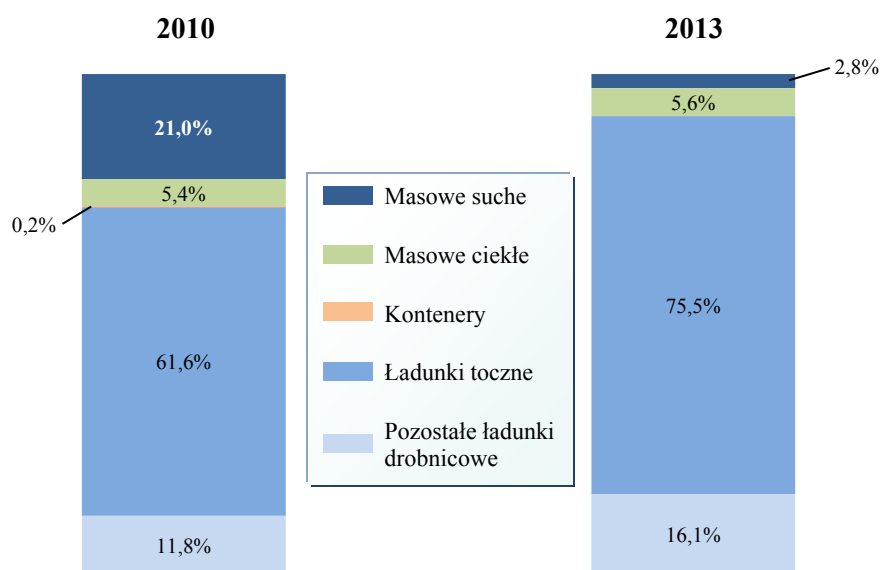

Polscy przewoźnicy z województwa zachodniopomorskiego w 2013 r. przewieźli morską flotą transportową 6112,5 tys. ton ładunków (o 8,7% mniej niż w 2012 r.), wykonując pracę przewozową 1927,8 mln tonokilometrów (spadek o 65,3% w porównaniu z rokiem poprzednim).

W 2013 r. w Szczecinie (zgodnie z siedzibą prowadzonej działalności) polscy przewoźnicy przewieźli 4439,2 tys. ton ładunków (spadek o 18,3% w porównaniu z 2012 r.), co stanowiło 72,6% ogólnej liczby przewozów w województwie. Wykonana praca przewozowa wyniosła 1564,1 mln tonokilometrów i była o 69,8% niższa niż w 2012 r.

Dane o przewozach żeglugą morską obejmują przewozy ładunków i pasażerów wykonane w rejsach zakończonych w roku sprawozdawczym, statkami własnymi i statkami dzierżawionymi pływającymi pod banderą polską i obcą, armatorów lub operatorów polskich.

Wyk. 69. **Struktura przewozów morską flotą transportową według grup ładunkowych w województwie zachodniopomorskim**

W żegludze regularnej przewieziono 5597,0 tys. ton ładunków (100% promami w zasięgu bałtyckim), tj. o 2,3% więcej niż w 2012 r., natomiast w żegludze nieregularnej – odpowiednio 515,5 tys. ton ładunków, tj. o 57,9% mniej niż przed rokiem.

Tabl. 31. **Przewozy ładunków morską flotą transportową według rodzajów żeglugi i zasięgów pływania w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.**

Wyszczególnienie	Przewozy		Praca przewozowa		Średnia odległość przewozu 1 tony ładunku w kilometrach
	w tys. ton	2012=100	w mln tonokilometrów	2012=100	
O g ó ł e m	6112,5	91,3	1927,8	34,7	315,4
Żegluga regularna	5597,0	102,3	1054,4	94,4	188,4
bliskiego zasięgu	5597,0	102,3	1054,4	94,4	188,4
zasięg bałtycki (promy) .	5597,0	102,3	1054,4	94,4	188,4
Żegluga nieregularna	515,5	42,1	873,3	19,7	1694,2
bliskiego zasięgu	515,5	43,9	873,3	24,3	1694,2
zasięg: europejski	492,4	43,2	852,8	23,9	1731,9
bałtycki	23,1	69,6	20,5	69,6	889,0

W relacji z polskimi portami przewieziono 6092,5 tys. ton ładunków (o 2,7% więcej w stosunku do 2012 r.), a pomiędzy portami obcymi przewozy wyniosły 20,0 tys. ton ładunków (o 97,2% mniej niż w 2012 r.). W porównaniu z rokiem poprzednim z portów morskich województwa zachodniopomorskiego wywieziono statkami morskiej floty transportowej o 3,8% więcej, a przywieziono o 1,4% więcej ładunków.

Przewozy ładunków polskiego handlu zagranicznego dokonane w 2013 r. przez polskich przewoźników morskich stanowiły 15,7% przewozów ładunków żeglugą morską ogółem (w 2012 r. odpowiednio 10,7%) i były wyższe o 34,1% w porównaniu z 2012 r.

W 2013 r. morską flotą transportową polscy armatorzy i operatorzy przewieźli w komunikacji międzynarodowej 835,6 tys. osób, tj. o 3,5% mniej w porównaniu z 2012 r. W 2013 r. liczba pasażerów (bez kierowców samochodów ciężarowych) morskiej floty transportowej wyniosła 603,0 tys. osób, tj. o 5,8% mniej w stosunku do roku poprzedniego. Liczba kierowców samochodów ciężarowych korzystających z przewozów promowych w 2013 r. zwiększyła się o 3,1% w odniesieniu do 2012 r. i wyniosła 27,8% pasażerów morskiej floty transportowej ogółem. Nie odnotowano pasażerów w komunikacji krajowej.

W 2013 r. praca przewozowa ogółem, wraz z pracą zrealizowaną przy przewozach promowych kierowców samochodów ciężarowych, wyniosła 190574,5 tys. pasażerokilometrów (mniej o 6,1% niż w 2012 r.). W przewozach promowych pasażerów (wraz z kierowcami samochodów ciężarowych) odnotowano spadek o 3,8%, natomiast przewozy pozostałymi statkami zwiększyły się o 3,0% w stosunku do 2012 r.

Morska przybrzeżna flota transportowa na koniec 2013 r. liczyła 14 statków pasażerskich (o 27,3% więcej niż w roku poprzednim), o łącznej nośności 6,6 tys. ton i o pojemności brutto GT 4,3 tys. Wszystkie statki przybrzeżnej floty morskiej pływały pod banderą polską. Średni wiek tych statków na koniec 2013 r. wyniósł 34,5 lat.

W 2013 r. morską przybrzeżną flotą transportową polscy przewoźnicy z województwa zachodniopomorskiego przewieźli 1820,0 tys. ton ładunków, wykonując pracę przewozową 67,4 mln tonokilometrów. Wszystkie przewozy dotyczyły żeglugi nieregularnej i wykonane były w relacji pomiędzy portami obcymi.

Statkami pasażerskimi morskiej przybrzeżnej floty transportowej przewieziono w 2013 r. 250,6 tys. pasażerów (o 17,0% mniej niż w 2012 r.). Wszystkie rejsy wykonano pomiędzy portami polskimi. Wykonana praca przewozowa w rejsach przybrzeżnych w 2013 r. wyniosła 995,9 tys. pasażerokilometrów i była niższa o 13,5% w porównaniu do 2012 r.

Stan załogi morskiej i przybrzeżnej floty transportowej na koniec 2013 r. wyniósł 1837 osób (o 6,6% mniej niż w roku poprzednim), z tego 1780 osób stanowiła załoga w morskiej flocie transportowej (spadek o 7,4%) oraz 57 osób załogi statków morskiej floty przybrzeżnej (wzrost o 26,7%).

▪ PORTY MORSKIE

Obroty ładunkowe w portach województwa zachodniopomorskiego w 2013 r. wyniosły 21,6 mln ton, tj. o 2,4% więcej niż w 2012 r. Największy udział w obrotach portów morskich województwa miały porty w Świnoujściu (55,7%) oraz w Szczecinie (36,4%). Obroty ładunkowe portu w Policach stanowiły 6,8%, a udział pozostałych portów wyniósł 1,1%.

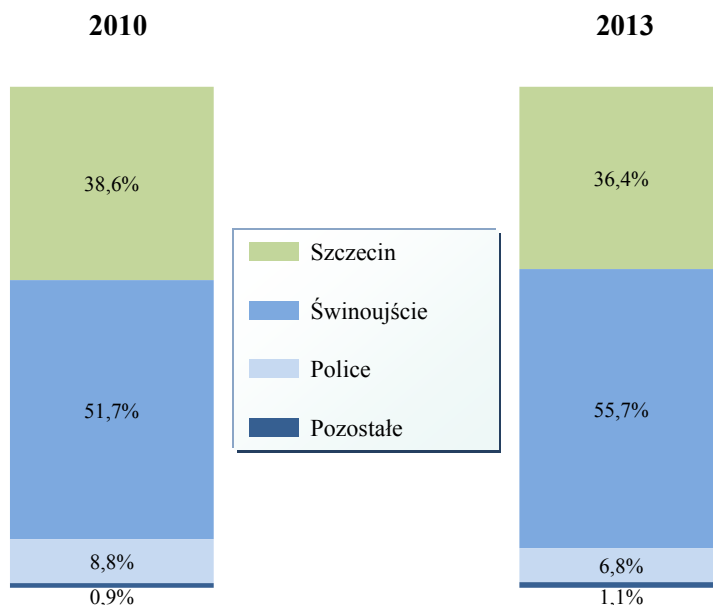
Obroty ładunkowe w portach morskich jest to łączna ilość masy ładunkowej przemieszczonej przez porty w danym okresie czasu. Prezentowana jest masa brutto, tj. łącznie z opakowaniami, ale z wyłączeniem masy jednostki transportującej.

W 2013 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost obrotów ładunkowych w portach w Świnoujściu (o 6,5%) i w Szczecinie (o 3,5%). Spadek obrotów w stosunku do 2012 r. odnotowano w portach: w Kołobrzegu (o 58,6%), Darłowie (o 31,3%) i w Policach (o 14,8%).

Tabl. 32. **Obroty ładunkowe w portach morskich województwa zachodniopomorskiego według grup ładunkowych i portów w 2013 r.**

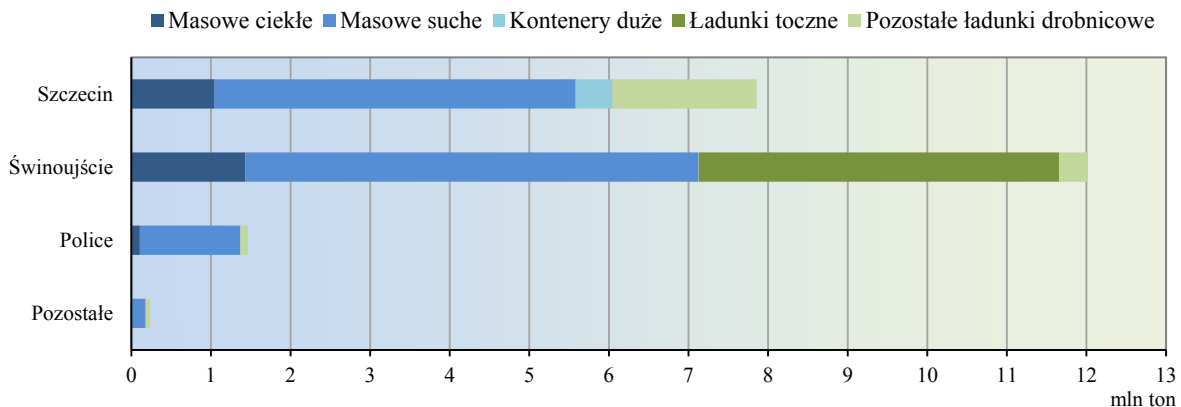
Porty	Ogółem	Masowe ciekłe	Masowe suche	Kontenery	Toczne samobieżne	Toczne niesamobieżne	Pozostałe ładunki drobnicowe
	w tysiącach ton						
O g ó ł e m	21578,8	2587,5	11668,5	466,5	4081,0	449,2	2326,2
Szczecin	7858,5	1045,2	4537,4	462,1	1,1	-	1812,6
Świnoujście	12018,6	1430,8	5693,4	4,4	4079,8	449,2	361,2
Police	1464,6	106,8	1262,9	-	-	-	94,9
Darłowo	108,0	-	94,8	-	-	-	13,1
Kołobrzeg	129,1	4,7	80,0	-	-	-	44,4

Wyk. 70. **Struktura obrotów ładunkowych w portach morskich województwa zachodniopomorskiego**

W 2013 r. struktura obrotów ładunkowych w portach województwa zachodniopomorskiego ukształtowała się następująco: masowe suche – 54,1% (w tym węgiel i koks – 18,6%), toczne samobieżne – 18,9%, masowe ciekłe – 12,0% (w tym ropa naftowa i produkty – 7,9%), pozostałe ładunki drobnicowe – 10,8%, kontenery duże – 2,2% i ładunki toczne niesamobieżne – 2,1%.

W obrotach portów województwa zachodniopomorskiego w 2013 r. największy udział miały następujące grupy towarowe: węgiel kamienny i brunatny (18,0%), rudy żelaza (10,6%), ciekłe produkty rafinacji ropy naftowej (7,8%), minerały chemiczne i do produkcji nawozów (6,1%), nawozy i związki azotowe (4,0%), produkty przemiału zbóż, skrobia i produkty skrobiowe oraz pasza dla zwierząt (3,9%), zboża (3,8%), żelazo, stal i żelazostopy (3,5%) i towary mieszane (17,3%).

Wyk. 71. **Struktura obrotów ładunkowych według grup ładunkowych w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.**

W 2013 r. krajowy obrót morski stanowił 1,6% obrotów ogółem, tj. o 42,5% więcej niż w 2012 r. W międzynarodowym obrocie morskim przeładowano łącznie 21,2 mln ton ładunków (98,4% obrotów ogółem), tj. o 2,0% więcej niż w 2012 r.

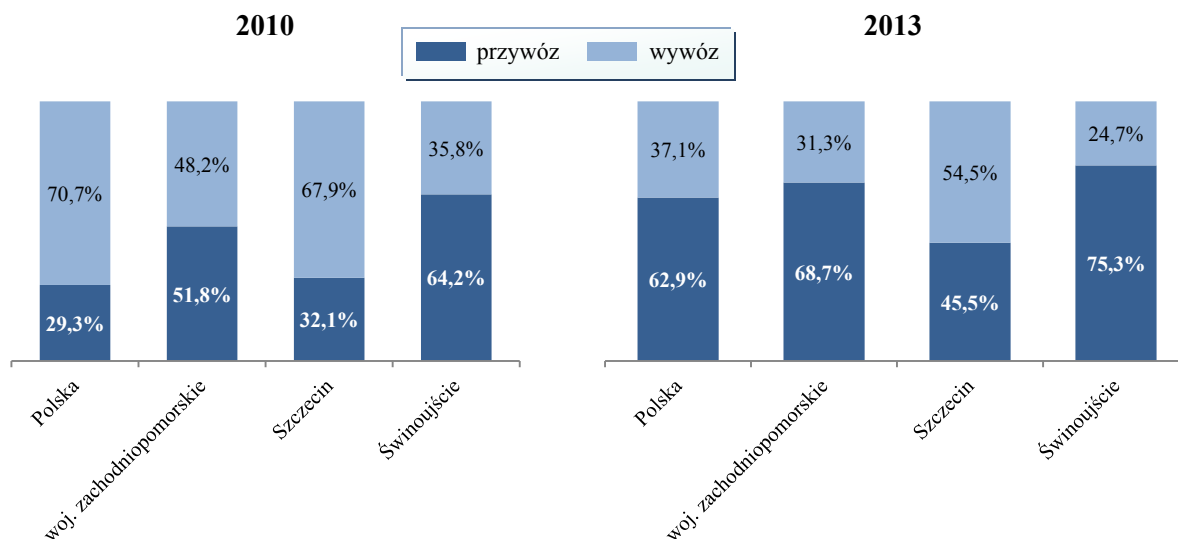
Tabl. 33. **Obroty ładunkowe w portach morskich województwa zachodniopomorskiego według relacji, portów i grup ładunkowych w 2013 r.**

Wyszczególnienie	Ogółem	Międzynarodowy obrót morski		
		razem	przywóz (wyładunek)	wywóz (załadunek)
	w tysiącach ton			
O g ó ł e m	21578,8	21228,3	11785,1	9443,2
Szczecin	7858,5	7655,3	4232,2	3423,1
Świnoujście	12018,6	11874,1	6383,6	5490,5
Police	1464,6	1461,7	1088,1	373,7
Darłowo	108,0	108,0	51,4	56,6
Kołobrzeg	129,1	129,1	29,8	99,4
Masowe ciekłe	2587,5	2410,6	643,3	1767,3
w tym:				
ropa naftowa i produkty	1706,4	1529,5	193,3	1336,3
Masowe suche	11668,5	11500,5	7136,0	4364,5
w tym:				
rudzy i złom	2707,6	2707,6	2630,9	76,7
węgiel i koks	4004,3	3974,4	1262,1	2712,3
Kontenery duże	466,5	466,5	295,2	171,4
Ładunki toczne	4530,1	4530,1	2284,1	2246,0
ładunki toczne samobieżne	4081,0	4081,0	2052,6	2028,4
ładunki toczne niesamobieżne	449,2	449,2	231,5	217,6
Pozostałe ładunki drobnicowe	2326,2	2320,5	1426,4	894,1

Największy udział w międzynarodowych obrotach miała wymiana z krajami europejskimi (74,1%, w tym z krajami Unii Europejskiej – 64,7%), Afryką – 10,9%, Ameryką Północną – 10,4%, Ameryką Środkową i Południową – 3,6% oraz z Azją – 0,6%. Największy udział w obrotach portów województwa zachodniopomorskiego miały ładunki transportowane w relacji ze Szwecją – 25,0%, Holandią –

10,0%, Stanami Zjednoczonymi – 6,3%, Norwegią – 5,7%, Danią – 5,4%, Niemcami – 5,3%, Liberią – 5,0%, Wielką Brytanią – 4,2%, Kanadą – 4,1%, Rosją – 3,5%, Finlandią – 3,3% i Hiszpanią – 2,6%. W Szczecinie największy udział w obrotach miały ładunki transportowane w relacji z Holandią – 9,5%, Niemcami – 9,4%, Norwegią – 9,1%, Rosją – 9,1%, Finlandią – 8,7%, Danią – 7,5%, Szwecją – 6,6%, Hiszpanią – 6,3% oraz z Wielką Brytanią – 6,0%.

Wyk. 72. **Struktura obrotów ładunków tranzytowych w portach morskich województwa zachodniopomorskiego na tle obrotów w polskich portach**

Obrót ładunków tranzytowych w portach województwa zachodniopomorskiego w 2013 r. wyniósł 3789,1 tys. ton i zwiększył się w porównaniu z 2012 r. o 13,1%. Ładunki tranzytowe przeładowano w portach w Świnoujściu (77,8%) oraz w Szczecinie (22,2%). Przywóz ładunków tranzytowych wzrósł w porównaniu z 2012 r. o 29,9%, natomiast wywóz zmniejszył się o 11,8%.

Największą część ładunków tranzytowych w portach województwa stanowiły ładunki masowe suche – 49,5% (w tym rudy i złom – 35,6%, węgiel i koks – 11,5%), toczne samobieżne – 29,1%, pozostałe ładunki drobnicowe – 16,4% (w tym wyroby z żelaza i stali – 11,7%) oraz ładunki toczne niesamobieżne – 4,5%.

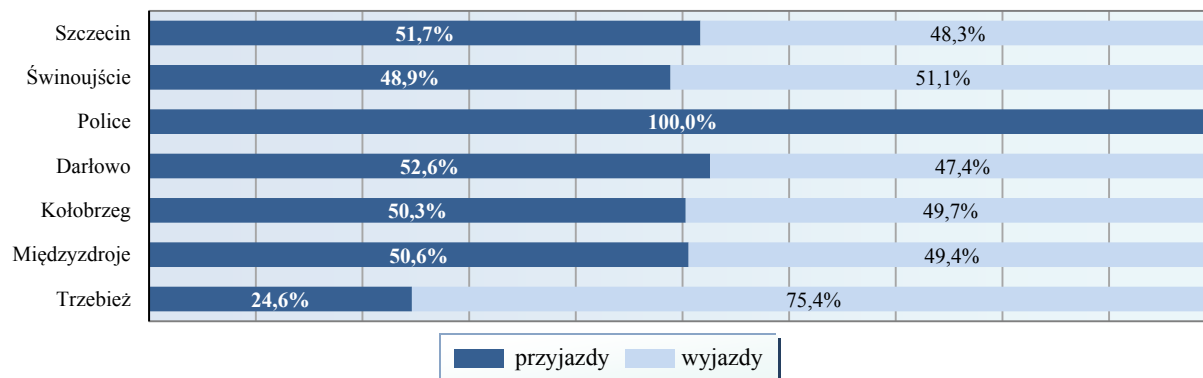
Największy wzrost przeładunku ładunków tranzytowych w 2013 r. w porównaniu z 2012 r. dotyczył rudy i złomu (prawie 5-krotny), natomiast spadek – obrotów zboża (o 79,9%), innych ładunków drobnicowych (o 58,3%), węgla i koksu (o 44,1%) oraz wyrobów z żelaza i stali (o 33,3%).

Tranzyt morsko-ładowy stanowił w 2013 r. 67,8% (w 2012 r. – 58,7%) obrotu ładunków tranzytowych, tranzyt lądowo-morski – 31,2% (w 2012 r. – 39,8%), tranzyt morski – 1,1%, (w 2012 r. – 1,5%). Głównymi krajami tranzytującymi w transycie morsko-ładowym i lądowo-morskim były Słowacja (38,7%), Czechy (36,1%), Niemcy (5,8%), Węgry (4,4%) i Austria (3,2%).

Do portów morskich województwa zachodniopomorskiego w 2013 r. przypłynęło na wycieczkowcach w celach turystycznych 6718 osób, które po zwiedzeniu atrakcji turystycznych w porcie lub okolicy kontynuowały swoją zagraniczną podróż. Pasażerowie odwiedzili Szczecin (90,8%) i Świnoujście

(7,1%). Turyści pływający na statkach szwajcarskich stanowili 36,3% pasażerów wycieczkowców ogółem, holenderskich – 31,3%, niemieckich – 22,0%.

Wyk. 73. **Struktura ruchu pasażerów w portach morskich województwa zachodniopomorskiego w 2013 r.**

Szacuje się, że w 2013 r. około 4,5 mln ton ładunków międzynarodowego obrotu morskiego portu w Świnoujściu było transportowanych promami w relacji ze szwedzkimi portami w Ystad i w Trelleborgu (odpowiednio – 3,0 mln i 1,6 mln ton). Ładunki toczne stanowiły około 521 tys. szt. (w tym samochody ciężarowe – 302 tys. szt., samochody osobowe i motocykle – 195 tys. szt.). W Świnoujściu około 788,7 tys. pasażerów rozpoczęło lub zakończyło promową podróż morską (w tym 652,3 tys. w relacji z Ystad), wyjazdy stanowiły – 51,7%.

W 2013 r. do portów morskich województwa zachodniopomorskiego zawinęły 8722 statki (o 3,0% mniej niż w 2012 r.) o pojemności brutto 78,2 mln i nośności 41,7 mln ton. Zwiększyła się w porównaniu z 2012 r. średnia wielkość statków: pojemność brutto, pojemność netto oraz nośność (odpowiednio – o 9,8%, o 12,3% i o 7,8%). Większość statków stanowiły drobnicowce niespecjalistyczne (4482 statki o pojemności brutto 64,7 mln i nośności 21,9 mln ton), statki pasażerskie (2148 statków o pojemności brutto 0,6 mln i nośności 0,2 mln ton, w tym 115 wycieczkowców o pojemności brutto 0,1 mln), statki do transportu ładunków masowych suchych (1155 statków o pojemności brutto 7,9 mln i nośności 12,7 mln ton).

Najwięcej statków przyplływających do portów morskich województwa zachodniopomorskiego to statki, których przewoźnik pochodził z Polski (4005 statków o pojemności brutto 60,9 mln i nośności 17,0 mln ton), Niemiec (odpowiednio – 1836, 2,2 mln i 2,4 mln ton), Norwegii (odpowiednio – 663, 2,4 mln i 3,1 mln ton) oraz Holandii (odpowiednio – 563, 2,3 mln i 3,1 mln ton).

Tabl. 34. **Statki transportowe wchodzące do portów morskich województwa zachodniopomorskiego w 2013 r.**

KRAJ BANDERY a – liczba statków b – pojemność netto (NT) w tys.	Ogółem	W tym porty			
		Szczecin	Świnoujście	Police	
O g ó l e m	a	8722	2861	4913	220
	b	31123,4	4772,8	25506,6	644,2
W TYM RUCH MIĘDZYNARODOWY					
R a z e m	a	7686	2441	4450	200
	b	30588,8	4564,9	25205,0	626,7
POLSKA	a	508	57	354	1
	b	1543,8	27,1	1495,3	0,7
OBCE	a	7178	2384	4096	199
	b	29045,1	4537,8	23709,7	626,0
w tym:					
Antigua i Barbuda	a	514	426	69	6
	b	995,8	817,7	163,8	5,6
Bahamy	a	2060	99	1951	8
	b	17843,9	205,3	17587,0	49,6
Cypr	a	858	148	700	10
	b	3559,2	383,7	3091,2	84,3
Dania	a	130	67	63	-
	b	335,1	136,6	198,5	-
Gibraltar	a	174	129	23	14
	b	295,8	208,8	45,3	34,1
Holandia	a	532	432	62	22
	b	927,3	748,7	130,3	35,6
Malta	a	196	130	51	5
	b	593,9	314,3	228,1	38,5
Niemcy	a	1451	142	937	1
	b	382,8	161,8	139,3	0,7
Norwegia	a	149	95	34	-
	b	302,9	137,1	150,1	-
Rosja	a	188	86	10	91
	b	246,1	119,5	28,7	97,0

■ PRZEMYSŁ STOCZNIOWY ^a

Według stanu na koniec 2012 r. w województwie zachodniopomorskim zarejestrowane były 1023 podmioty, które zajmowały się produkcją, naprawą statków i łodzi oraz pozostałą działalnością stoczniową. Liczba pracujących wynosiła 6839 osób. Większość podmiotów (609 – o liczbie pracujących 4174) zarejestrowanych było w m. Szczecinie, w powiecie polickim (odpowiednio – 97, 1037) oraz w m. Świnoujściu (odpowiednio – 95, 655). W województwie zachodniopomorskim w 2013 r. wyremontowano 126 jednostek, tj. o 47,9% mniej niż w 2012 r., natomiast portfel zamówień na produkcję statków szacuje się na 53 jednostki.

^a W portfelu zamówień wykazane są statki o GT 100 i więcej.

▪ RYBOŁÓWSTWO MORSKIE

Według stanu na koniec 2012 r. w województwie zachodniopomorskim zarejestrowanych było 527 podmiotów, które zajmowały się rybołóstwem w wodach morskich. Liczba pracujących wynosiła 1185 osób. Większość podmiotów zarejestrowana była w powiecie kołobrzeskim (143 podmioty, o liczbie pracujących 474), sławieńskim (odpowiednio 107 podmiotów, 211 pracujących) oraz kamieńskim (94 podmioty, 206 osób pracujących).

W 2013 r. flota łodziowa w województwie zachodniopomorskim liczyła 305 jednostek (o 3,0% więcej niż w 2012 r.), o łącznej pojemności brutto GT 2,4 tys., (o 1,7% więcej niż w 2012 r.) oraz o mocy 15,1 tys. kW (o 1,0% mniej niż w 2012 r.). Najwięcej łodzi rybackich stacjonowało w portach w Kołobrzegu – 41, Darłowie – 37, Trzebieży – 35, Świnoujściu – 35, Jarosławcu – 19, Dziwnowie – 16, i w Szczecinie – 15.

Tabl. 35. **Flota rybacka województwa zachodniopomorskiego w 2013 r.**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Liczba jednostek		Pojemność brutto GT		Moc kW	
		2012=100		2012=100		2012=100
O g ó ł e m	305	103,0	2428,0	101,7	15142,6	99,0
w tym:						
Darłowo	37	112,1	194,2	101,0	1408,7	98,1
Jarosławiec	19	100,0	96,9	99,9	721,8	98,8
Kołobrzeg	41	102,5	859,5	104,1	4258,9	101,4
Szczecin	15	93,8	60,5	96,6	356,0	86,6
Świnoujście	35	109,4	294,2	96,9	2195,9	96,8
Trzebież	35	100,0	113,4	100,0	863,9	99,7

Tabl. 36. **Kontenery w międzynarodowym obrocie morskim w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.**

PORTY a – szt. b – TEU	Ogółem		Wyładunek (przywóz)		Załadunek (wywóz)	
	z ładunkami	puste	z ładunkami	puste	z ładunkami	puste
O g ó ł e m	26312	9396	17237	759	9075	8637
a	43128	15740	28305	1521	14823	14220
Szczecin	26117	9216	17110	675	9007	8541
b	42763	15409	28070	1365	14693	14044
Świnoujście	195	180	127	84	68	96
a	365	332	235	156	130	176
b						

Tabl. 37. **Obrót ładunków tranzytowych według rodzajów tranzytu, grup ładunkowych i portów w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.**

Wyszczególnienie	Tranzyt ogółem			Tranzyt morsko-lądowy i lądowo-morski			Tranzyt morski		
	razem	wyładunek (przywóz)	załadunek (wywóz)	razem	morsko- lądowy przywóz	lądowo- morski wywóz	razem	wyładunek (przywóz)	załadunek (wywóz)
	w tysiącach ton								
O g ó ł e m	3789,1	2604,4	1184,7	3747,7	2567,2	1180,4	41,5	37,2	4,3
Masowe ciekłe	17,1	-	17,1	17,1	-	17,1	-	-	-
Masowe suche	1875,4	1754,4	121,1	1869,3	1751,3	117,9	6,2	3,0	3,1
w tym:									
rudę i żelazo	1348,5	1348,5	-	1348,5	1348,5	-	-	-	-
węgiel i koks	437,5	345,0	92,5	437,5	345,0	92,5	-	-	-
Ładunki toczne	1274,4	560,0	714,4	1274,4	560,0	714,4	-	-	-
ładunki toczne samobieżne	1102,8	416,1	686,7	1102,8	416,1	686,7	-	-	-
ładunki toczne niesamobieżne ..	171,6	144,0	27,7	171,6	144,0	27,7	-	-	-
Pozostałe ładunki drobnicowe	622,1	290,0	332,2	586,8	255,8	331,0	35,3	34,1	1,2
w tym:									
wyroby z że- laza i stali ...	443,4	117,3	326,0	443,4	117,3	326,0	-	-	-
Szczecin	839,8	382,5	457,3	798,3	345,3	453,0	41,5	37,2	4,3
Masowe ciekłe	9,4	-	9,4	9,4	-	9,4	-	-	-
Masowe suche	243,7	122,6	121,1	237,5	119,6	117,9	6,2	3,0	3,1
w tym:									
rudę i żelazo	61,8	61,8	-	61,8	61,8	-	-	-	-
węgiel i koks	92,5	-	92,5	92,5	-	92,5	-	-	-
Pozostałe ładunki drobnicowe	586,7	259,9	326,8	551,4	225,7	325,6	35,3	34,1	1,2
w tym:									
wyroby z żelaza i stali	407,9	87,2	320,7	407,9	87,2	320,7	-	-	-
Świnoujście	2949,3	2221,9	727,5	2949,3	221,9	727,5	-	-	-
Masowe ciekłe	7,7	-	7,7	7,7	-	7,7	-	-	-
Masowe suche	1631,7	1631,7	-	1631,7	1631,7	-	-	-	-
w tym:									
rudę i żelazo	1286,7	1286,7	-	1286,7	1286,7	-	-	-	-
węgiel i koks	345,0	345,0	-	345,0	345,0	-	-	-	-
Ładunki toczne	1274,4	560,0	714,4	1274,4	560,0	714,4	-	-	-
ładunki toczne samobieżne	1102,8	416,1	686,7	1102,8	416,1	686,7	-	-	-
ładunki toczne niesamobieżne ..	171,6	144,0	27,7	171,6	144,0	27,7	-	-	-
Pozostałe ładunki drobnicowe	35,5	30,1	5,4	35,5	30,1	5,4	-	-	-
w tym:									
wyroby z żelaza i stali	35,5	30,1	5,4	35,5	30,1	5,4	-	-	-

Tabl. 38. Ruch pasażerów w wybranych portach morskich województwa zachodniopomorskiego według kraju rozpoczęcia lub zakończenia podróży w 2013 r.

Kraj rozpoczęcia/zakończenia podróży	Ogółem		Przyjazdy		Wyjazdy	
		2012=100		2012=100		2012=100
O g ó ł e m	1001453	100,0	491285	99,4	510168	100,6
Ruch krajowy	46140	114,2	23069	114,2	23071	114,2
Ruch międzynarodowy	955313	99,4	468216	98,8	487097	100,0
w tym:						
Europa	955305	99,4	468211	98,8	487094	100,0
kraje Unii Europejskiej	955276	99,4	468201	98,8	487075	100,0
w tym:						
Dania	30083	113,5	15176	114,4	14907	112,5
Niemcy	136481	100,5	72016	98,8	64465	102,4
Szwecja	788680	98,8	380982	98,3	407698	99,3
SZCZECIN						
R a z e m	22999	117,7	11888	112,8	11111	110,5
Ruch krajowy	21940	112,0	10942	114,4	10998	109,7
Ruch międzynarodowy	1059	105,1	946	96,9	113	353,1
w tym:						
Europa	1053	105,1	942	96,6	111	4 razy
kraje Unii Europejskiej	1044	105,3	933	96,4	111	5 razy
w tym:						
Niemcy	1010	104,9	904	95,2	106	8 razy
ŚWINOUJŚCIE						
R a z e m	888587	98,6	434392	97,8	454195	99,4
Ruch krajowy	23054	114,1	11419	113,4	11635	114,9
Ruch międzynarodowy	865533	98,3	422973	97,4	442560	99,1
w tym:						
Europa	865532	98,3	422973	97,4	442559	99,1
kraje Unii Europejskiej	865512	98,3	422972	97,4	442540	99,1
w tym:						
Niemcy	76829	93,4	41987	90,6	34842	97,1
Szwecja	788680	98,8	380982	98,3	407698	99,3
KOŁOBRZEG						
R a z e m	28300	106,8	14236	107,4	14064	106,3
Ruch międzynarodowy / Dania	28300	106,8	14236	107,4	14064	106,3
MIĘDZYDROJE						
R a z e m	58229	111,2	29449	112,6	28780	109,9
Ruch krajowy	392	62,0	324	56,3	68	121,4
Ruch międzynarodowy / Niemcy	57837	111,8	29125	113,8	28712	109,9

Tabl. 39. Przewozy pasażerów^a statkami pasażerskimi morskiej i przybrzeżnej floty transportowej w województwie zachodniopomorskim w 2013 r.

Wyszczególnienie	Liczba przewiezionych pasażerów	Praca przewozowa w pasażerokilometrach	Średnia odległość przewozu 1 pasażera w kilometrach
	w tysiącach		
O g ó ł e m	854	148364,0	173,7
W komunikacji międzynarodowej	603	147368,1	244,2
Pomiędzy portami polskimi	251	995,9	4,0
Morska flota razem/W komunikacji międzynarodowej	603	147368,1	244,2
Przybrzeżna flota/Pomiędzy portami polskimi	251	995,9	4,0

^a Bez kierowców samochodów ciężarowych przewożonych promami.

Dane prezentujące gospodarkę morską w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM
SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Specification
Ludność ^{ad} w tys.	1694,2	1692,8	1692,3	1693,0	1693,2	1723,7	1722,7	1721,4	1718,9	Population ^{ad} in thous.
Na 1000 ludności ^d :										Per 1000 population ^d :
małżeństwa zawarte	4,99	5,78	6,44	6,85	6,53	5,52	5,00	4,97	4,50	marriages contracted
urodzenia żywe	9,52	9,70	10,12	10,76	10,55	10,06	9,29	9,27	8,97	live births
zgony	9,02	9,26	9,35	9,65	9,68	9,59	9,37	9,58	9,88	deaths
przyrost naturalny	0,50	0,45	0,76	1,11	0,87	0,47	-0,09	-0,31	-0,91	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-1,02	-1,06	-1,05	-0,84	-0,50	-0,54	-0,50	-0,48	-0,60	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys.	149,6	155,0	160,0	163,2	158,9	160,4	164,1	165,8	166,4	Average paid employment in the enterprise sector ^b in thous.
rok poprzedni = 100	103,6	103,3	102,0	97,4	101,0	102,3	101,0	100,4	previous year = 100
udział sektora prywatnego w %	80,2	80,5	81,6	83,7	85,0	86,4	87,3	89,1	88,5	private sector participation in %
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	168,8	138,9	103,2	82,5	105,9	110,0	108,9	112,5	111,1	Registered unemployed persons ^a in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	25,6	21,5	16,4	13,3	17,1	17,8	17,6	18,2*	18,0	Registered unemployment rate ^a in %
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a w % ...	84,6	83,9	83,0	79,2	77,5	81,1	81,6	81,6	84,5	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a in %
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	237	99	71	77	149	98	130	107	66	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^{cd} w %	54,1	50,8	49,3	50,4	52,2	52,3	51,4	52,2	52,6	Activity rate by LFS ^{cd} in %
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^{cd} w %	41,8	42,1	43,7	45,6	46,8	45,8	45,2	46,5	47,2	Employment rate by LFS ^{cd} in %
Stopa bezrobocia według BAEL ^{cd} w %	22,7	17,1	11,5	9,6	10,3	12,4	11,8	11,0	10,0	Unemployment rate by LFS ^{cd} in %

a Stan w końcu roku. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *c* Przeciętna w roku. Dla lat 2010-2012 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat, z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych. *d* Dane za lata 2010-2012 opracowano na podstawie wyników NSP'2011.

a As of the end of the year. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *c* Annual average. For 2010-2012 data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalizing of the results. *d* For 2010-2012 data compiled on the basis of the results of Population and Housing Census 2011.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM (cd.)

SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł	2229,74	2326,41	2573,17	2878,37	2979,41	3059,96	3164,73	3325,99	3434,20	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^a in zł</i>
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	361,3	362,7	364,5	369,8	376,5	375,1	367,9	361,3	358,7	<i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>
rok poprzedni = 100	100,4	100,5	101,4	101,8	99,6	98,1	98,2	99,3	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1089,53	1172,20	1212,57	1323,76	1443,33	1536,89	1615,86	1707,94	1793,88	<i>Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS in zł</i>
rok poprzedni = 100	107,6	103,4	109,2	109,0	106,5	105,1	105,7	105,0	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł ...	815,88	863,39	877,01	928,44	985,87	1032,29	1064,30	1136,39	1204,59	<i>Average monthly gross retirement pay and pension for farmers in zł</i>
rok poprzedni = 100	105,8	101,6	105,9	106,2	104,7	103,1	106,8	106,0	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):										<i>Price index of consumer goods and services (previous year = 100):</i>
ogółem	101,8	100,9	102,4	104,2	103,7	102,7	104,3	103,7	100,9	<i>total</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	101,3	100,4	104,8	105,8	103,8	102,6	104,7	104,2	102,1	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
odzież i obuwie	94,1	92,3	93,6	94,7	95,4	97,7	99,6	96,2	94,2	<i>clothing and footwear</i>
mieszkanie	102,9	104,0	103,2	107,2	107,3	103,8	105,8	105,4	101,8	<i>dwelling</i>
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	35,1	29,8	33,6	31,1	41,7	44,5	35,5	40,2	45,5	<i>Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha in dt</i>
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w szt.:										<i>Livestock per 100 ha agricultural land:</i>
bydło ^b	10,6	11,0	11,7	11,5	10,1	11,0 ^c	10,9	11,6	11,7	<i>cattle^b</i>
trzoda chlewna ^d	50,0	50,0	51,6	43,2	39,2	40,0 ^c	42,8	36,1	35,1	<i>pigs^d</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Stan w czerwcu. *c* Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. *d* Stan w końcu lipca.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* As of June. *c* Data of Agricultural Census as of 30 June. *d* As of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM (cd.)

SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):										<i>Price index of procurement (previous year = 100) of:</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	82,3	122,1	155,9	84,9	75,3	127,3	142,6	109,5	82,2	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt) ..	124,4	96,6	96,4	106,8	107,9	106,2	118,1	114,9	91,0	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywca rzeźnego wieprzowego	93,0	95,6	96,2	112,9	116,2	83,7	114,1	122,4	99,6	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:										<i>Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	12,9	9,7	6,7	6,3	8,8	8,0	6,5	6,7	6,3	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	9,9	9,3	6,5	6,7	9,0	8,1	7,3	7,6	7,1	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	103,3	112,0	98,1	101,7	108,8	110,0	103,7	112,5	<i>Sold production of industry ^b (previous year = 100; constant prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b										<i>Average paid employment in industry ^b</i>
w tys.	83,8	85,7	88,7	88,7	81,6	78,7	81,0	81,2	83,1	<i>in thous.</i>
rok poprzedni = 100	102,4	103,4	100,0	92,1	96,5	102,8	100,3	102,3	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	116,7	115,9	131,2	134,0	94,2	109,7	95,6	86,5	<i>Sold production of construction ^b (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	124,9	112,4	116,9	117,8	121,5	100,7	103,3	77,7	<i>Construction and assembly production ^b (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b										<i>Average paid employment in construction ^b</i>
w tys.	11,8	12,3	12,6	13,5	13,5	14,8	15,2	15,4	13,6	<i>in thous.</i>
rok poprzedni = 100	104,2	102,5	107,5	100,3	109,3	102,4	101,8	88,2	<i>previous year = 100</i>
Mieszkania oddane do użytkowania	5372	5118	6495	6969	7738	6135	5966	7079	5504	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	101,5	95,3	126,9	107,3	111,0	79,3	97,2	118,7	77,8	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	3,2	3,0	3,8	4,1	4,6	3,6	3,5	4,1	3,2	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa										<i>average usable floor space per dwelling</i>
1 mieszkania w m ²	105,1	98,6	93,9	96,4	91,1	97,2	96,9	94,0	103,2	<i>in m²</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM (dok.)

SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Specification
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	94,7	101,4	110,9	104,3	116,6	103,1	95,1	103,3	Retail sale of goods ^a (previous year = 100; current prices)
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %	95,6	98,4	96,8	95,9	96,3	96,2	96,1	Cost level indicator in non-financial enterprises ^c in %
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %:										Turnover profitability rate in non-financial enterprises ^c in %:
brutto	4,4	1,7	3,2	4,1	3,7	3,8	3,9	gross
netto	3,6	0,9	2,3	3,3	3,3	3,2	3,3	net
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c w mln zł (ceny bieżące)	1741,5	2140,6	2398,0	2675,5	2503,3	1995,8	2146,4	1960,5	3216,4	Investment outlays in enterprises ^c in mln zł (current prices)
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	122,9	112,0	111,6	93,6	79,7	107,5	91,3	164,1	previous year = 100 (current prices)
Obroty ładunkowe w portach morskich ^d w tys. ton	21136,2	18872,4	17453,3	18895,0	14954,0	20671,7	21111,0	21066,5	21578,8	Cargo traffic in seaports ^d in thous. tonnes
rok poprzedni = 100	89,3	92,5	108,3	79,1	138,2	102,1	99,8	102,4	previous year = 100
Międzynarodowy ruch pasażerów w portach morskich w tys.	954,2	1009,1	1024,8	970,5	914,7	948,8	948,6	960,8	955,3	Cargo international passenger traffic in seaports in thous.
rok poprzedni = 100	105,8	101,6	94,7	94,2	103,7	100,0	101,3	99,4	previous year = 100
Podmioty gospodarki narodowej ^b	206776	209478	210750	213124	215079	220404	214584	217045	219579	Entities of the national economy ^b
rok poprzedni = 100	102,4	101,3	100,6	101,1	100,9	102,5	97,4	101,1	101,2	previous year = 100
w tym spółki handlowe	11098	11595	12172	12632	13229	13884	14479	15406	16479	of which commercial companies
rok poprzedni = 100	104,8	104,5	105,0	103,8	104,7	105,0	104,3	106,4	107,0	previous year = 100
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3683	3836	3986	4090	4175	4256	4345	4536	4715	of which with foreign capital participation
rok poprzedni = 100	105,1	104,2	103,9	102,6	102,1	101,9	102,1	104,4	103,9	previous year = 100

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^d Międzynarodowy obrót morski i kabotaż; bez statków o pojemności (GT) poniżej 100; bez wagi własnej jednostek ładunkowych.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. ^d International maritime cargo traffic and cabotage; excluding ships of gross tonnage (GT) below 100; excluding tare weight of cargo units.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM WEDŁUG MIESIĘCY

SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012													
B – 2013													
Ludność ^{ac} w tys.	A	.	.	1722,4	.	.	1722,1	.	.	1722,1	.	.	1721,4
<i>Population ^{ac} in thous.</i>	B	.	.	1720,2	.	.	1719,6	.	.	1719,5	.	.	1718,9
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys.	A	166,1	166,3	165,5	165,4	164,9	165,0	165,0	164,7	164,2	164,0	164,1	163,9
<i>Average paid employment in the enterprise sector ^b in thous.</i>	B	166,1	166,3	165,4	165,2	165,0	165,4	165,7	165,7	165,8	166,3	166,4	166,6
poprzedni miesiąc = 100	A	101,5	100,1	99,5	99,9	99,7	100,1	100,0	99,8	99,7	99,9	100,1	99,9
<i>previous month = 100</i>	B	101,3	100,1	99,5	99,9	99,8	100,2	100,2	100,0	100,1	100,3	100,1	100,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 .	A	102,1	102,0	101,7	101,5	101,2	101,0	100,9	101,0	100,8	100,8	100,5	100,2
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	100,0	100,0	100,0	99,9	100,1	100,2	100,5	100,6	101,0	101,4	101,4	101,7
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	A	116,4	118,9	116,8	112,3	107,8	103,1	101,1	101,1	102,5	104,3	107,8	112,5
<i>Registered unemployed persons ^a in thous.</i>	B	121,1	122,0	119,2	114,9	109,6	105,1	103,1	102,1	103,3	104,0	107,1	111,1
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	A	18,5	18,8	18,5	18,0	17,4	16,7	16,5	16,5	16,7	16,9	17,4	18,2*
<i>Registered unemployment rate ^a in %</i>	B	19,3	19,4	19,0	18,5	17,8	17,2	16,9	16,7	16,9	17,0	17,4	18,0
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	2234	2848	4152	4386	3863	3750	2889	3087	4050	3035	2557	1879
<i>Job offers declared during a month</i>	B	3622	4625	5086	5122	4197	3991	4055	4025	4202	3220	2590	2199
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	103	82	58	51	44	48	51	50	59	64	69	107
<i>Registered unemployed persons per job offer ^a</i>	B	61	46	58	46	39	43	45	38	36	50	63	66
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w zł	A	3209,82	3125,95	3292,80	3274,78	3346,25	3326,26	3310,25	3278,20	3290,73	3351,46	3346,20	3638,43
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b in zł</i>	B	3281,61	3268,01	3412,56	3411,90	3370,41	3385,34	3475,13	3420,30	3445,52	3477,44	3443,86	3750,72
poprzedni miesiąc = 100	A	91,0	97,4	105,3	99,5	102,2	99,4	99,5	99,0	100,4	101,8	99,8	108,7
<i>previous month = 100</i>	B	90,2	99,6	104,4	100,0	98,8	100,4	102,7	98,4	100,7	100,9	99,0	108,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 .	A	106,2	106,2	106,0	104,8	109,6	104,6	102,7	103,5	102,8	104,7	104,5	103,2
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	102,2	104,5	103,6	104,2	100,7	101,8	105,0	104,3	104,7	103,8	102,9	103,1

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Dane opracowano na podstawie wyników NSP'2011.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. c Data compiled on the basis of the results of Population and Housing Census 2011.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012													
B – 2013													
Wskaźnik cen:													
<i>Price index of:</i>													
towarów i usług konsumpcyjnych													
<i>consumer goods and services</i>													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 ...	A	.	.	103,9 ^a	.	.	103,9 ^b	.	.	104,0 ^c	.	.	103,1 ^d
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	.	.	101,5 ^a	.	.	100,6 ^b	.	.	101,0 ^c	.	.	100,6 ^d
skupu ziarna zbóż:													
<i>procurement of cereal grain:</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	101,7	102,8	100,0	108,0	102,2	101,9	95,3	98,5	101,6	103,5	104,7	104,2
<i>previous month = 100</i>	B	99,3	95,9	98,0	101,3	97,2	95,6	84,1	82,7	113,5	107,1	94,3	107,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	93,9	90,4	95,4	94,8	93,5	97,0	107,9	117,7	110,3	115,7	125,4	126,5
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	123,5	115,2	113,0	105,9	100,8	94,6	83,5	70,1	78,3	81,1	73,0	75,1
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt):													
<i>procurement of cattle for slaughter (excluding calves):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	101,5	99,8	99,5	99,2	104,0	99,4	103,2	102,8	98,3	99,8	98,1	100,2
<i>previous month = 100</i>	B	99,2	98,6	100,2	98,1	101,8	99,0	97,9	98,8	104,0	97,6	100,5	98,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	120,6	120,9	115,9	115,2	120,2	116,8	122,4	117,7	113,5	115,8	106,6	105,8
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	103,4	102,1	102,8	101,7	99,5	99,2	94,1	90,4	95,7	93,5	95,7	94,3
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:													
<i>procurement of pigs for slaughter:</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	93,6	102,7	99,1	100,6	101,0	104,9	97,3	103,7	104,4	101,0	97,0	94,4
<i>previous month = 100</i>	B	97,1	100,0	114,0	89,5	97,0	104,8	104,0	104,6	102,0	95,6	95,0	98,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	128,5	128,2	120,0	115,9	118,0	123,0	117,6	118,6	118,3	117,2	111,9	98,9
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	102,5	99,8	114,9	102,3	98,3	98,2	105,0	105,9	103,4	97,8	95,8	99,6

a-d Dane dotyczą okresów (miesiące): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII.

a-d Data concern periods (months): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012													
B – 2013													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	.	.	6,7	.	6,0	6,8	.	7,0	.	.	6,8	.
<i>Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	B	.	.	.	6,3	5,9	5,8	6,2	5,7	7,1	7,9	7,1	7,7
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry ^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	73,6	95,1	115,1	88,5	111,3	98,1	108,4	93,8	104,4	109,5	93,2	90,4
<i>previous month = 100</i>	B	104,1	97,6	112,0	98,3	99,5	106,6	91,9	100,4	116,8	106,2	94,3	92,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 .	A	111,6	105,6	106,9	100,1	103,2	101,6	126,1	108,5	104,1	106,3	103,4	76,2
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	107,8	110,6	107,7	119,7	107,0	116,3	98,6	105,5	118,0	114,4	115,8	118,0
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production ^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	36,5	103,7	109,3	120,1	116,3	115,7	75,1	149,6	87,7	139,1	70,6	115,2
<i>previous month = 100</i>	B	36,5	114,2	106,6	120,9	106,4	122,6	98,8	101,3	112,2	130,3	79,0	146,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 .	A	106,1	99,2	68,2	87,9	79,7	92,1	56,9	107,8	86,6	127,2	95,6	74,4
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	74,6	82,1	80,1	80,6	73,7	78,2	102,9	69,7	89,1	83,5	93,5	118,6
Mieszkania oddane do użytkowania ^c	A	554	1094	1780	2270	2842	3382	4354	4793	5136	5656	6531	7079
<i>Dwellings completed ^c</i>	B	731	1166	1555	1863	2171	2677	3352	3686	4031	4592	5023	5504
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	116,9	117,8	141,7	144,4	147,5	141,3	146,1	137,6	135,9	127,6	130,5	118,7
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	131,9	106,6	87,4	82,1	76,4	79,2	77,0	76,9	78,5	81,2	76,9	77,8
Sprzedaż detaliczna towarów ^b (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods ^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	81,2	90,6	116,4	97,6	100,5	100,8	105,2	102,4	90,9	102,3	96,5	114,0
<i>previous month = 100</i>	B	76,6	101,1	116,4	96,8	106,1	103,2	107,9	99,7	94,8	105,3	87,0	116,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 .	A	110,5	98,8	98,6	94,0	95,8	99,6	99,7	97,2	88,2	91,3	93,7	93,3
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	88,0	98,2	98,2	97,4	102,8	105,2	108,0	105,1	109,6	112,8	101,7	103,5

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *c* Od początku roku.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *c* Since the beginning of the year.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012													
B – 2013													
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^b :													
<i>Profitability rate of turnover in non-financial enterprises ^b :</i>													
brutto w %	A	.	.	3,8	.	.	3,9	.	.	4,1	.	.	3,8
<i>gross in %</i>	B	.	.	3,0	.	.	3,7	.	.	4,1	.	.	3,9
netto w %	A	.	.	3,0	.	.	3,2	.	.	3,5	.	.	3,2
<i>net in %</i>	B	.	.	2,3	.	.	3,1	.	.	3,5	.	.	3,3
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^b													
w mln zł (ceny bieżące)	A	.	.	307,9	.	.	805,3	.	.	1330,1	.	.	1960,5
<i>Investment outlays in enterprises ^b in mln zł</i>	B	.	.	348,7	.	.	1090,1	.	.	1929,5	.	.	3216,4
(current prices)													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100													
(ceny bieżące)	A	x	x	96,4	x	x	92,6	x	x	94,3	x	x	91,3
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	x	x	113,2	x	x	135,4	x	x	145,1	x	x	164,1
(current prices)													
Obroty ładunkowe w portach morskich ^c w tys. ton	A	1802,8	1498,6	1781,6	1738,8	1761,4	1794,9	1756,1	1800,4	1864,3	1927,7	1820,4	1519,6
<i>Cargo traffic in seaports ^c in thous. tonnes</i>	B	1553,4	1656,1	1717,4	1677,8	1855,5	1720,8	1678,7	2069,9	2051,4	2010,4	1862,5	1725,0
poprzedni miesiąc = 100	A	92,9	83,1	118,9	97,6	101,3	101,9	97,8	102,5	103,5	103,4	94,4	83,5
<i>previous month = 100</i>	B	102,2	106,6	103,7	97,7	110,6	92,7	97,6	123,3	99,1	98,0	92,6	92,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 ..	A	98,5	100,0	112,6	129,1	91,6	101,5	102,3	92,8	105,9	91,8	106,9	78,3
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	86,2	110,5	96,4	96,5	105,3	95,9	95,6	115,0	110,0	104,3	102,3	113,5
Podmioty gospodarki narodowej ^a	A	213475	213205	213408	213743	213970	214675	215218	215497	215605	216159	216943	217045
<i>Entities of the national economy ^a</i>	B	216557	216613	216843	216779	217288	218261	218886	219356	219465	219271	219504	219579
w tym spółki handlowe	A	14529	14605	14663	14760	14819	14895	14997	15080	15161	15237	15332	15406
<i>of which commercial companies</i>	B	15505	15568	15660	15774	15869	15960	16055	16126	16202	16282	16366	16479
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	4361	4377	4383	4400	4403	4411	4448	4479	4487	4508	4527	4536
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	4565	4580	4593	4612	4623	4638	4646	4665	4681	4692	4694	4715

^a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco. ^c Międzynarodowy obrót morski i kabotaż; bez statków o pojemności brutto (GT) poniżej 100; bez wagi własnej jednostek ładunkowych (np. kontenerów).

^a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively. ^c International maritime cargo traffic and cabotage; excluding ships of gross tonnage (GT) below 100; excluding tare weight of cargo units (e.g. containers).

GDZIE UZYSKAĆ INFORMACJE STATYSTYCZNE

URZĄD STATYSTYCZNY W SZCZECINIE

70-530 Szczecin, ul. Matejki 22
tel. 91 459-77-00 (sekretariat) fax 91 434-05-95
e-mail: SekretariatUSszc@stat.gov.pl

INFORMATORIUM

- udostępnianie danych statystycznych (telefonicznie i na miejscu)
 - z publikacji US,
 - z publikacji GUS,
 - bieżących wskaźników wojewódzkich i krajowych
- przyjmowanie zamówień na:
 - niepublikowane dane statystyczne ze zbiorów US,
 - wykonywanie opracowań w oparciu o informacje publikowane przez GUS,
 - publikacje

Szczecin, ul. Matejki 22
VIII piętro, pokój 727
tel. 91 459-75-00
91 459-75-73, 91 433-86-04

Koszalin, Al. Monte Cassino 4
parter, pokój 110
tel. 94 347-63-67

AUTOMATYCZNA INFORMACJA STATYSTYCZNA

- wskaźniki ogłaszane przez Prezesa GUS
- ceny skupu produktów rolnych
- wynagrodzenia

Szczecin, tel. 91 459-75-15
Koszalin, tel. 94 347-63-67

TVP 3

- aktualne wskaźniki krajowe
- wynagrodzenia

strona 166-167 TXT

INTERNET

<http://szczecin.stat.gov.pl/>

KLASYFIKACJE I NOMENKLATURY

Urząd Statystyczny w Łodzi

Ośrodek Klasyfikacji i Nomenklatur
93-176 Łódź, ul. Suwalska 29

- przyjmowanie wniosków
- wydawanie opinii interpretacyjnych

SYSTEM REGON

- przyjmowanie zamówień na wydruki o podmiotach:
 - adresowe,
 - wg miast, gmin i ulic,
 - wg rodzajów prowadzonej działalności,
 - wg liczby pracujących,
 - wg form własności,

Szczecin, ul. Matejki 22
VIII piętro, pokój 708
tel. 91 433-70-42, 91 459-75-12

- nadawanie numeru statystycznego REGON

Szczecin, ul. Matejki 22
I piętro, obok poczty
tel. 91 459-75-43, 91 459-75-70

Stargard Szczeciński

ul. Rynek Staromiejski 1
I piętro, pokój 27
tel. 91 834-62-73

Koszalin, Al. Monte Cassino 4
parter, pokój 112
tel. 94 347-63-66, 94 347-63-08

SPRZEDAŻ PUBLIKACJI

- na miejscu
- za pobraniem pocztowym
 - publikacje US,
 - publikacje GUS,

Zamówienia. Sprzedaż. Prenumerata

Szczecin, 70-530, ul. Matejki 22
parter, pokój 56

Zapraszamy codziennie od wtorku do piątku 7⁰⁰-15⁰⁰, w poniedziałki 7⁰⁰-18⁰⁰